

*Ing. arch. Peter Krajč - autorizovaný architekt, M. Šinského 9, 010 07 Žilina
IČO :33339121, DIČ: 1022949994*

Územný plán obce Dolný Hričov

Prieskumy a rozbor

Žilina 11/2017

Riešiteľský kolektív :

<i>Hlavný riešiteľ</i>	<i>Ing. arch. Peter Krajč</i>
<i>Urbanizmus</i>	<i>Ing. arch. Peter Krajč</i>
<i>Doprava</i>	<i>Ing. Roman Tiso</i>
<i>Technická infraštruktúra</i>	<i>Ing. Roman Tiso</i>
<i>Životné prostredie</i>	<i>Klaudia Mihóková</i>
<i>Demografia a sociál. Infraštruktúra</i>	<i>Ing. arch. Peter Krajč</i>
<i>Ochrana prírody a krajiny</i>	<i>Klaudia Mihóková</i>
<i>Kultúrne a historické hodnoty</i>	<i>Ing. arch. Peter Krajč</i>

Samostatná dokumentácia:
Krajinná ekológia

Klaudia Mihóková a kol.

1 ÚVOD.....	5
1.1 Základné údaje.....	5
1.2 Vymedzenie riešeného územia	7
1.3 Zhodnotenie doterajšej ÚPD.....	8
2 PRIESKUMY A ROZBORY.....	21
2.1 Prieskumy a rozbor prírodných podmienok.....	21
2.2 Prieskumy a rozbor priestorového usporiadania a funkčného využitia územia	29
2.3 Prieskumy a rozbor demografického potenciálu.....	36
2.4 Prieskumy a rozbor sociálnej infraštruktúry.....	46
2.5 Prieskumy a rozbor kultúrnych a historických hodnôt.....	48
2.6 Prieskumy a rozbor hospodárskej základne.....	52
2.7 Prieskumy a rozbor záujmou obrany štátu, požiarnej ochrany, ochrany územia pred povodňami, civilnej ochrany.....	57
2.8 Prieskumy a rozbor rekreácie a cestovného ruchu.....	59
2.9 Prieskumy a rozbor verejného dopravného vybavenia.....	64
2.10 Prieskumy a rozbor verejného technického vybavenia	74
2.11 Rozbor životného prostredia, ochrany prírody a tvorby krajiny.....	84
2.12 Zhodnotenie doterajších územnoplánovacích dokumentácií.....	97
2.13 Zhodnotenie priestorového priemetu odvetvových koncepcií.....	97
2.14 Súhrnné zhodnotenie prieskumov a rozborov.....	100
2.15 Identifikácia problémov na riešenie.....	110

1 ÚVOD

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Názov:	Územný plán obce Dolný Hričov – prieskumy a rozbor
Obstarávateľ:	Obec Dolný Hričov
Osoba spôsobilá na obstarávanie:	Ing. arch. Vladimír Barčiak
Okres:	Žilina
Spracovateľ dokumentácie :	Ing. arch. Peter Krajč - autorizovaný architekt, M. Šinského 9, 010 07 Žilina IČO :33339121, DIČ: 1022949994

Poznámka: Súbežne s prieskumami a rozborom ÚPN O Dolný Hričov bol spracovaný samostatný elaborát krajinnoekologického plánu. (spracovateľ: RNDr. Pavel Auxt, 2004; aktualizácia a dopracovanie o k.ú. Peklína Klaudia Mihóková a kolektív, 11/2017)

1.1.1 DÔVODY OBSTARANIA ÚPN

Dôvody obstarania územného plánu obce (ÚPN O) Dolný Hričov vyplývajú predovšetkým z hlavných cieľov obce Dolný Hričov v návrhovom období ÚPN O, ktoré mieni obec dosiahnuť k roku 2030.

Hlavným strategickým cieľom obce Dolný Hričov je vytvorenie podmienok na území obce pre zabezpečovanie udržateľného rozvoja obce, čo znamená, že obec Dolný Hričov má ambície byť sídlom, v ktorom sú permanentne zaistované predpoklady pre sústavnú optimalizáciu životných podmienok trvalo bývajúceho i prechodne bývajúceho obyvateľstva ako i jeho návštevníkov s prihliadnutím na rešpektované prírodné a kultúrnohistorické danosti prostredia obce.

Takto formulovaný hlavný strategický cieľ obce je v súlade s Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dolný Hričov.

Splnenie tohto cieľa a z neho odvodených parciálnych cieľov obce sa však nezaobíde bez získania nového zodpovedajúceho základného územnoplánovacieho nástroja, bez získania nového územného plánu obce ako nástroja pre sústavné, komplexné a dlhodobé riešenie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia obce Dolný Hričov v súlade s dodržiavanými princípmi trvalo udržateľného rozvoja.

1.1.2 OBSAH PRIESKUMOV A ROZBOROV:

Prieskumy a rozbor obce Dolný Hričov

A. Textová časť

B. Grafická časť :

1. Výkres rozboru širších vzťahov M 1: 50 000

2. Výkresy komplexného urbanistického rozboru riešených ako i záujmových území

M 1 : 10 000

3. Výkresy rozboru verejného dopravného vybavenia území

M 1 : 10 000

4. Výkresy rozboru verejného technického vybavenia území

M 1 : 10 000

5. Výkresy hlavných stretov záujmov v územiach (Problémové výkresy)	M 1 : 10 000
6. Výkresy komplexného urbanistického rozboru riešených území	M 1 : 2 000
7. Výkresy rozboru verejného dopravného vybavenia území	M 1 : 2 000
8. Výkresy rozboru verejného technického vybavenia území	M 1 : 2 000
9. Výkresy hlavných stretov záujmov v územiach (Problémové výkresy)	M 1 : 2 000

Forma spracovania bola použitá digitálna s podrobnosťou umožňujúcou riešenie až na úrovni zóny.

Súbežne spracovávaný krajinnoekologický plán má nasledovné prílohy:

- A. Textová časť
B. Grafická časť :

Optimálne krajinno-ekologické využitie územia M 1: 10 000

1.1.3 VÝCHODISKOVÉ ÚZEMNO-PLÁNOVACIE A TECHNICKÉ PODKLADY PRIESKUMOV A ROZBOROV

Pri rozboroch územia sa vychádzalo z vlastných prieskumov v teréne, spracovaných územnoplánovacích podkladov, informácií od zastupiteľov obce, RÚSES-u okresu Žilina, výstupov z ÚPN VÚC Žilinského kraja.

Pri spracovaní prieskumov a rozborov boli použité tieto podklady :

- digitalizovaný polohopis a výškopis vo formáte dwg
- mapový podklad v m 1 : 10 000
- ÚPN VÚC Žilina, 1998 a 2005 (Ing.arch. Kropitz, Ing. arch. M. Pivarči)
- Zmeny a doplnky č.3 ÚPN VÚC Žilinského kraja...(Ing. arch. R. Toman) a VZN ŽSK 17/2009 o záväzných častiach Zmien a doplnkov č.3 Územného plánu VÚC ŽK schválené 17. marca 2009 Uznesením č. 8/26
- Zmeny a doplnky č.4 ÚPN VÚC Žilinského kraja...(Ing. arch. M. Pivarči) schválené Zastupiteľstvom Žilinského samosprávneho kraja dňa 27. júna 2011 a VZN ŽSK 26/2011 o záväzných častiach Zmien a doplnkov č.4 Územného plánu VÚC ŽK schválené 27. júna 2011 Uznesením č. 6/11
- Regionálny územný systém ekologickej stability krajiny, okres Žilina
- Aktualizácia (implementácia územných systémov ekologickej stability ÚSES) RÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto (Slovenská agentúra životného prostredia, Ing. Ján Králik CSc., Ing. Marta Hajniková, RNDr. Peter Prokša, Ing. Alena Koval'ová,...2006)
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja (PHSR) obce Dolný Hričov na roky 2015-2021,
- Územný plán obce - pre obce D. Hričov, H. Hričov, H.Podhradie, Paština, Závada, Peklina schválený uznesením Rady ONV Žilina č. 114/1983 zo dňa 12.8.1983
- Zmeny a doplnky ÚPN – O Dolný Hričov (Ing. arch. Peter Krajč) schválený uznesením Obecného zastupiteľstva v Dolnom Hričove č. 8/2006 zo dňa 25.9.2006
- krajinno-ekologický plán 05/2004, (RNDr P. Auxt)
- Diaľnica D3 (D18) – Projekt pre územné rozhodnutie
- PD Diaľnice D3 a D1
- „Synergická kvantifikácia hlukových imisíí cestnej a železničnej dopravy v intraviláne obce Dolný Hričov, Doc.Dr.Ing. Martin Decký“
- Technická štúdia rozvoja Letiska Žilina – Hričov, Ing. Petr Čiviš, AGA _ letište, Praha.

- Štúdiá rekonštrukcie železničných tratí umožňujúcich jazdnú rýchlosť 160 km/h. -
- súpis vydaných územných rozhodnutí a stavebných povolení
- zoznam chránených častí územia a historických pamiatok
- Návrh riešenia záujmov civilnej ochrany – vzor
- Povodňový plán záchranných prác obce
- údaje ŠÚ SR
- sčítanie obyvateľov bytov a domov (SOBD) z r. 2011
- Súpis pamiatok na Slovensku (1967)
- internetová stránka www.obecDolnýHričov.info
- konzultácie s organizáciami a správcami sietí

1.2 VYMEDZENIE RIEŠENÉHO ÚZEMIA

1.2.1 VYMEDZENIE ZÁUJMOVÉHO ÚZEMIA

Záujmy obce Dolný Hričov a ich zosúladenie so záujmami susedných obcí je možné identifikovať v priestore susediacej obce Hričovské Podhradie.

1.2.2 VYMEDZENIE VLASTNÉHO RIEŠENÉHO ÚZEMIA

Riešené územie je vymedzené hranicou katastra obce Dolný Hričov a je spracované v dvoch základných mierkach výkresov. Katastrálne územie je riešené v mierke 1:10 000 a sú v ňom definované aj vzťahy v záujmovom území obce a územné väzby na obce v susedných katastroch.

Samotná obec (zastavané územie a okolie) je spracovaná z dôvodu väčšej prehľadnosti a podrobnosti v mierke 1:2 000.

Prehľad vývoja štrukturálnych zmien využitia pôdy v riešenom území

	2011	2012	2013	2014	2015
Celková výmera územia obce - mesta (v m ²)	12 450 686	12 450 686	12 450 686	12 450 686	12 450 686
Poľnohospodárska pôda - spolu (v m ²)	5 566 717	5 521 113	5 513 247	5 380 414	5 379 191
Poľnohospodárska pôda - orná pôda (v m ²)	2 356 014	2 312 875	2 305 788	2 177 032	2 175 809
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica (v m ²)	0	0	0	0	0
Poľnohospodárska pôda - vinica (v m ²)	0	0	0	0	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	228 898	222 308	222 248	222 106	222 106
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad (v m ²)	100 137	106 236	106 236	104 152	104 152
Poľnohospodárska pôda -	2 881 668	2 879 694	2 878 975	2 877 124	2 877 124

trvalý trávny porast (v m2)					
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	6 883 969	6 929 573	6 937 439	7 070 272	7 071 495
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok (v m2)	4 262 521	4 262 531	4 262 531	4 262 531	4 262 531
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha (v m2)	110 402	110 324	110 324	110 324	110 324
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie (v m2)	1 108 595	1 164 427	1 173 924	1 177 212	1 205 792
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha (v m2)	1 402 451	1 392 291	1 390 660	1 520 205	1 492 848

1.3 ZHODNOTENIE DOTERAJŠEJ ÚPD

1.3.1 ÚPN – O DOLNÝ HRIČOV A JEHO ZMENY A DOPLNKY

Doteraz platný územný plán obce Dolný Hričov predstavuje Územný plán sídelného útvaru (ÚPN – SÚ) Dolný Hričov (Ing. arch. P. Kropitz, URBION) schválený uznesením Rady ONV v Žiline č. 114/19837 zo dňa 12.8.1983

Rok vzniku a spoločenské zmeny si vyžiadali aktualizáciu v podobe Zmien a doplnkov ÚPN – O Dolný Hričov (Ing. arch. Peter Krajč) schválených uznesením Obecného zastupiteľstva v Dolnom Hričove č. 8/2006 zo dňa 25.9.2006.

V nasledujúcom období boli vypracované ešte dve zmeny a doplnky, prerokované, ale bez schválenia, ktoré vyžadovalo porovnanie so zadávacím dokumentom

Doterajší platný územný plán bol spracovaný pre katastrálne územia Dolného Hričova, Horného Hričova, Hričovského Podhradía, Paštinej Závady a Pekliny. Dolný Hričov tvoril spádové územie pre všetky uvedené obce a plnil funkciu strediskového sídla miestneho významu. Územný plán podrobne kategorizuje všetky spomínané sídla podľa ich významu a vládnych uznesení, ktoré po roku 1998 strácajú svoju aktuálnosť. Spoločenské a politické zmeny, ako aj rozvoj dopravnej technickej infraštruktúry Slovenska majú za následok, že pôvodný územný plán stratil aktuálnosť.

Hodnotenie

Doteraz platný územný plán možno hodnotiť ako komplexný dokument, ktorý splnil svoju úlohu na obdobie svojej platnosti. Počas obdobia jeho platnosti sa nepodarilo naplniť všetky uvažované zámery týkajúce sa rozvoja bývania. Pôvodný územný plán už nemôže plniť svoje poslanie dokumentu, ktorý komplexne rieši celé administratívno správne územie. Peklina nebola súčasťou grafickej časti hlavných výkresov a nebola riešená z hľadiska rozvoja výstavby, priestorového a funkčného využitia. Grafické spracovanie pôvodného územného plánu okrem ZaD je po rokoch slabšie čitateľné.

Vzhľadom na veľký (34 ročný) časový odstup od doby spracovania ÚPN – SÚ Dolný Hričov ako i z dôvodov spoločensko–ekonomických zmien po r.1989 je táto dokumentácia pre potreby obce prakticky nepoužiteľná a to nielen z titulu zvoleného cieľa, ale aj z hľadiska riešenia každodenných potrieb obce.

1.3.2 ÚPN VÚC ŽILINSKÉHO KRAJA

1.3.2.1 Závazné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia

Návrh záväznej časti ÚPN VÚC Žilinského kraja použitý v tejto kapitole vychádza z platného znenia záväznej časti ÚPN VÚC, t.j. z textu, ktorý je platný po zapracovaní zmien v záväznej časti vyplývajúcich zo Zmien a doplnkov č. 1, 2, 3 a 4.

Text v tejto kapitole je z dôvodu jednoznačnosti uvedený v znení, ktoré aktuálne platí v zmysle všetkých doteraz schválených zmien a doplnkov ÚPN VÚC ŽSK a nejakým spôsobom súvisí s celým územím katastra obce Dolný Hričov

Riešeného územia sa dotýkajú hlavne nasledovné ciele rozvoja územia vyplývajúce zo schváleného ÚPN-VÚC Žilinského kraja :

I. **Závazné regulatívy funkčného a priestorového usporiadania územia**

Pri riadení funkčného využitia, usporiadania územia a rozvoja osídlenia kraja platia tieto záväzné regulatívy, ktoré nadväzujú na záväznú časť KURS 2001, schválenú uznesením vlády SR č. 1033 z 31. októbra 2001 a vyhlásenú nariadením vlády SR č. 528/2002 Z.z. zo dňa 14. augusta 2002.

1. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA, OSÍDLENIA A ROZVOJA SÍDELNEJ ŠTRUKTÚRY

- 1.1 vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj Žilinského kraja v oblastiach osídlenia, ekonomickej, sociálnej a technickej infraštruktúry pri zachovaní zdravého životného prostredia a biodiverzity v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja,
- 1.2 vychádzať pri územnom rozvoji kraja z rovnocenného zhodnotenia vzťahov vnútroregionálnych a nadregionálnych, pri zdôraznení územnej polohy kraja, ktorý hraničí s Českou republikou a Poľskou republikou a jeho špecifických podmienok spočívajúcich vo veľmi vysokom plošnom podiele chránených území v kraji (najvyššom v celej SR),
- 1.3 formovať koncepciu sídelnej štruktúry Žilinského kraja v nadväznosti na národnú a celoeurópsku polycentrickú sídelnú sústavu a komunikačnú kostru medzinárodne odsúhlasených dopravných koridorov, upevňovať sídelné väzby považských ťažísk osídlenia a považského sídelného pásu na paralelný sídelný pás v Českej republike,
- 1.4 zabezpečiť rozvojovými osami na území Žilinského kraja pozdĺž komunikačných prepojení medzinárodného a celoštátneho významu sídelné prepojenia na medzinárodnú sídelnú sieť, ako aj konzistenciu a rovnocennosť rozvojových podmienok s ostatným územím Slovenskej republiky,
- 1.5 formovať sídelnú štruktúru na nadregionálnej úrovni prostredníctvom regulácie priestorového usporiadania a funkčného využívania územia jednotlivých hierarchických úrovní ťažísk osídlenia, centier osídlenia, rozvojových osí a vidieckych priestorov,
- 1.6 podporovať rozvoj sídelných centier, ktoré tvoria základné terciálne centrá osídlenia, rozvojové centrá hospodárskych, obslužných a sociálnych aktivít ako pre priliehajúce zázemia, tak aj pre príslušný regionálny celok, a to hierarchickým systémom, pozostávajúcim z nasledovných skupín centier :
 - 1.6.1 podporovať rozvoj krajského mesta Žilina ako centra osídlenia 1. skupiny, prvej podskupiny ako centra celoštátneho významu. Žilinu formovať ako centrum :
 - a) administratívno-správne Žilinského kraja,
 - b) hospodársko-ekonomické,
 - c) vzdelávacie, ako sídlo vysokej školy,
 - d) kultúrno-spoločenské,
 - e) výstavno-nákupno-obchodné,

- f) cestovného ruchu a rekreácie,
 - g) športu,
 - h) ako najvýznamnejší dopravný uzol,
- 1.6.4 podporovať rozvoj mesta Dolný Kubín ako centra tretej skupiny, jej prvej podskupiny s regionálnym až nadregionálnym významom a centier druhej poskupiny ako centier regionálneho významu so špecifickými funkciami : Bytča, Kysucké Nové Mesto, Liptovský Hrádok, Námestovo, Turčianske Teplice a Tvrdošín. V nich podporovať rozvoj týchto zariadení :
- a) správy okresného významu,
 - b) stredné školy s maturitou a špecifické školy,
 - c) inštitúty vzdelávania dospelých,
 - d) zdravotníctva a sociálneho zabezpečenia,
 - e) kultúrnych zariadení okresného (regionálneho) a nadregionálneho významu,
 - f) nákupných a obchodných stredísk,
 - g) voľného času a rekreácie s dostatočnými plochami zelene,
 - h) priemyslu,
- 1.7 podporovať rozvoj kvartérnych centier predovšetkým v žilinsko-martinskej aglomerácii, ktorá má najväčší predpoklad zabezpečiť rozvoj kvartérnych aktivít v Žilinskom kraji,
- 1.8 podporovať vznik a posilnenie suburbánných pásiem okolo miest Žilina, Martin, Čadca, Liptovský Mikuláš, Ružomberok a Dolný Kubín,
- 1.9. podporovať ako ťažisko osídlenia najvyššej úrovne žilinsko-martinské ťažisko osídlenia ako aglomeráciu celoštátneho a medzinárodného významu s významným postavením v Eurorégióne Beskydy, zahŕňajúcom prihraničné územie styku troch štátov : SR, ČR a PR,
- 1.11 podporovať ťažiská osídlenia ako rozvojové sídelné priestory vytváraním ich funkčnej komplexnosti so zohľadnením ich regionálnych súvislostí,
- 1.12 podporovať nástrojmi územného rozvoja diverzifikáciu ekonomickej základne ťažísk osídlenia pri využívaní špecifických daností a podmienok jednotlivých území,
- 1.13 sledovať pri decentralizácii riadenia rozvoja územia vytváranie polycentrických systémov - sietí miest a aglomerácií, ktoré efektívne podporujú vytváranie vyššej komplexnosti regionálnych celkov,
- 1.14 formovať ťažiská osídlenia uplatňovaním princípov decentralizovanej koncentrácie,
- 1.15 upevňovať vnútroštátne sídelné väzby medzi ťažiskami osídlenia,
- 1.16 vytvárať podmienky pre budovanie rozvojových osí v záujme tvorby vyváženej hierarchizovanej štruktúry
- 1.16.1 podporovať ako rozvojové osi prvého stupňa :
- a) považskú rozvojovú os : Trenčín-Žilina,
- 1.17 napomáhať rozvoju vidieckeho priestoru a náprave vzťahu medzi mestom a vidiekom na základe nového partnerstva, založeného na vyššej integrácii funkčných vzťahov mesta a vidieka nasledovnými opatreniami :
- 1.17.1 vytvárať podmienky pre rovnovážny vzťah urbánnych a rurálnych území a integráciu funkčných vzťahov mesta a vidieka,
- 1.17.2 podporovať rozvoj vidieckeho osídlenia s cieľom vytvárania rovnocenných životných podmienok obyvateľov a zachovania vidieckej (rurálnej) krajiny ako rovnocenného typu sídelnej štruktúry,
- 1.17.3 zachovať špecifický ráz vidieckeho priestoru a pri rozvoji vidieckeho osídlenia zohľadňovať špecifické prírodné, krajinné a architektonicko-priestorové prostredie,
- 1.17.4 vytvárať podmienky dobrej dostupnosti vidieckych priestorov k sídelným centráram, podporovať výstavbu verejného dopravného a technického vybavenia obcí, moderných informačných technológií tak, aby vidiecke priestory vytvárali kultúrne a pracoviskovo rovnocenné prostredie voči

- urbánnym priestorom a dosiahnuť tak skĺbenie tradičného vidieckeho prostredia s požiadavkami na moderný spôsob života,
- 1.18 rešpektovať jestvujúce vojenské objekty a ich ochranné a bezpečnostné pásma pri novej výstavbe; jednotlivé stupne ďalšej projektovej dokumentácie prerokovať s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky,
 - 1.20 rešpektovať existenciu pamiatkovo chránených historických sídelných a krajinných štruktúr, a to najmä lokalít svetového kultúrneho dedičstva, archeologických nálezov, pamiatkových rezervácií, pamiatkových zón, areálov historickej zelene a národných kultúrnych pamiatok, lokalít tvoriacich charakteristické panorámy chránených území, národnú sústavu chránených území v príslušnej kategórii a stupni ochrany a medzinárodne chránených území (ramsarské lokality, lokality NATURA),
 - 1.21 ďalšie rozvojové plochy v katastrálnych územiach jednotlivých obcí riešiť v nadväznosti na zastavané územia, nevytvárať izolované urbanistické celky, rešpektovať prírodné a historické danosti územia obce; v novovytváraných územných celkoch ponechať rezervu pre vnútro sídelnú a vnútroareálovú zeleň.

2. V OBLASTI SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 2.1 riešiť priestorové podmienky provizórne umiestnených škôl, školských zariadení a skvalitniť ich vybavenosť,
- 2.5 zriaďovať zariadenia sociálnych služieb a rozširovať ich sieť v závislosti od konkrétnych potrieb občanov v každom sídle okresu,
- 2.6 podporovať rovnomerný rozvoj škôl, vzdelávacích, školiacich a preškolovacích zariadení na území kraja,
- 2.7 znižovať regionálne rozdiely v úrovni vzdelania podporou vzdelávacích centier v prirodzených sídelných centrách a prispôbovať sieť stredných škôl trhu práce a podporovaným ekonomickým aktivitám,
- 2.8 vytvoriť územné predpoklady pre zriadenie vyšších odborných škôl, poskytujúcich pomaturitné vzdelávanie v oblastiach, vyžadujúcich podporu regionálneho rozvoja,
- 2.10 vytvoriť územné predpoklady pre malé a stredné podnikanie v oblasti zdravotníctva, a to najmä v územiach, vzdialenejších od sídelných centier,
- 2.12 riešiť nedostatočné kapacity zariadení sociálnej starostlivosti a ich zaostalú materiálnotecnú základňu v regiónoch,
- 2.14 zachovať územné predpoklady pre prevádzku a činnosť existujúcej siete a rozvoj nových kultúrnych zariadení v regiónoch ako neoddeliteľnej súčasť existujúcej infraštruktúry a kultúrnych služieb obyvateľstvu.

3. V OBLASTI ROZVOJA REKREÁCIE, TURISTIKY, CESTOVNÉHO RUCHU A KÚPEĽNÍCTVA

- 3.1 vytvoriť nadregionálny, regionálny a miestny funkčno - priestorový subsystém turistiky, rekreácie a cestovného ruchu v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami kraja, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov kraja, hlavne z miest a ktorý vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku, prednostne kúpeľnú, poznávaciu, športovú a relaxačnú,
- 3.2 podporovať diferencované regionálne možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti, najmä na Kysuciach, Orave a v Turci, na upevňovanie zdravia a rekondíciu obyvateľstva, predovšetkým v mestách Žilina, Ružomberok, Martin a Liptovský Mikuláš a na zachovanie a využitie kultúrneho dedičstva vo všetkých okresoch kraja,
- 3.4 preferovať kvalitatívny rozvoj a vysokošandardnú vybavenosť pre horský turizmus, klimatickú liečbu a vrcholové športy na území Tatranského národného parku,

- Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Malá Fatra a Národného parku Veľká Fatra v kapacitách, stanovených podľa schválených územných plánov obcí a podľa výsledkov posudzovania v zmysle zákona č. 127/1994 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie; v chránených krajinných oblastiach Kysuce, Strážovské vrchy a Horná Orava podporovať aj kvantitatívny rozvoj budovania vybavenosti pre turistiku v mestách a vidieckych sídlach,
- 3.9 vypracovaním regionálnej stratégie a náväzného generelu cestovného ruchu previazať ciele rekreačného a poznávacieho turizmu a kúpeľníctva; podporovať tvorbu mikroregionálnych stratégií a územnoplánovacej dokumentácie (hlavne územných plánov zón) pre lokality a strediská cestovného ruchu a kúpeľníctva,
- 3.14 podporovať aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

4. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA EKOLOGICKÝCH ASPEKTOV, OCHRANY PÔDNEHO FONDU, OCHRANY PRÍRODY A KRAJINY A OCHRANY KULTÚRNEHO DEDIČSTVA

- 4.1 rešpektovať prvky územného systému ekologickej stability kraja a ich funkčný význam v kategóriách
- 4.1.1 biocentrá nadštátneho významu : Krivánska Malá Fatra, Vychylovka-Harvelka-Riečnica, Tlstá a Súľovské skaly,
- 4.1.2 biocentrá nadregionálneho významu : Malá Rača-Skalka, Malý Polom-Veľký Polom, Ladonhora-Brodnianka, Veľký Javorník, Bzinská hoľa-Minčol, Choč, Osičiny-Ráztoky-Lysec, Západné Tatry-Roháče, Prosečné, Nízke Tatry-Kráľovohol'ská časť, Nízke Tatry-Ďumbierska časť, vodná nádrž Liptovská Mara, Klak-Ostrá skala-Reváň-Partizán, Zniev-Sokol-Chlievska, Kláštorské lúky, Marské vršky, Borišov-Javorina, Lysec, Turiec, Pod Sokolom, Kopa-Korbelka, Pilsko, Babia hora, Žiar-Oravská priehrada, Skalná Alpa-Smrekovica-Šiprúň, Sokol-Žiar, Oravská priehrada-Sosnina, Klak-Reváň, Kozol, Šujské rašelinisko a Strážov,
- 4.1.3 biocentrá regionálneho významu podľa schváleného územného plánu,
- 4.2 rešpektovať podmienky ochrany prírody v súlade so schváleným národným zoznamom území európskeho významu,
- 4.3 dodržiavať pri hospodárskom využívaní území, začlenených medzi prvky územného systému ekologickej stability podmienky
- 4.3.1 pre chránené územia (vyhlásené a navrhované na vyhlásenie) podľa osobitných predpisov o ochrane prírody a krajiny, kategórie a stupeň ochrany,
- 4.3.2 pre lesné ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane lesov v kategóriách ochranné lesy a lesy osobitného určenia,
- 4.3.3 pre poľnohospodárske ekosystémy, vyplývajúce z osobitných predpisov o ochrane poľnohospodárskej pôdy v kategóriách podporujúce a zabezpečujúce ekologickú stabilitu územia (trvalé trávne porasty),
- 4.3.4 pre ekosystémy mokradí, vyplývajúce z medzinárodných zmlúv a dohôd, ktorými je Slovenská republika viazaná,
- 4.3.5 pre navrhované chránené vtáčie územia a dodržiavať ochranné podmienky stanovované samostatne osobitným predpisom pre každé chránené vtáčie územie,
- 4.3.6 pre navrhované územia európskeho významu a zosúladiť spôsob ich využívania tak, aby nedošlo k ohrozeniu predmetu ochrany,
- 4.4 zachovať prirodzený charakter vodných tokov, zaradených medzi biokoridory, chrániť jestvujúcu sprievodnú vegetáciu a chýbajúcu vegetáciu doplniť autochtónnymi druhmi,

- 4.5 zabezpečiť skladbu terestrických biokoridorov vo voľnej krajine len prírodnými prvkami - trávne porasty, stromová a krovinová vegetácia a vylúčiť všetky aktivity, ohrozujúce prirodzený vývoj (vylúčenie chemických vyživovacích a ochranných látok, skládky odpadov a pod.),
- 4.6 stabilizovať spodnú hranicu lesov a zvýšiť ich biodiverzitu ako ekotónovú zónu les - bezlesie,
- 4.7 podporovať extenzívne leso-pasienkárske využívanie podhorských častí, s cieľom zachovania krajinársky a ekologicky hodnotných území s rozptýlenou vegetáciou,
- 4.9 zabezpečiť revitalizáciu regulovaných tokov s doplnením sprievodnej zelene,
- 4.10 prispôbovať trasy dopravnej a technickej infraštruktúry prvkom ekologickej siete tak, aby bola maximálne zabezpečená ich vodivosť a homogénnosť,
- 4.11 eliminovať systémovými opatreniami stresové faktory, pôsobiace na prvky územného systému ekologickej stability (pôsobenie priemyselných a dopravných exhalácií, znečisťovanie vodných tokov a pod.),
- 4.12 rešpektovať poľnohospodársky pôdny fond a lesný pôdny fond ako faktor limitujúci urbanistický rozvoj kraja, definovaný v záväznej časti územného plánu; osobitne chrániť ornú pôdu s veľmi vysokým až stredne vysokým produkčným potenciálom, ornú pôdu, na ktorej boli vybudované hydromelioračné zariadenia, ako aj poľnohospodársku pôdu, na ktorej boli vykonané osobitné opatrenia na zvýšenie jej produkčnej schopnosti,
- 4.15 povoľovať výstavbu malých vodných elektrární na vodnom toku Váh len výnimočne
 - 4.15.1 nepovoľovať výstavbu malých vodných elektrární na vodných tokoch, ktorým sa poskytuje územná ochrana prírody a krajiny :
 - c) prítoky Váhu, zaradené medzi územia európskeho významu,
- 4.16 zabezpečiť vypracovanie projektov miestnych územných systémov ekologickej stability v okresoch Žilinského kraja prednostne pre tieto oblasti v okrese
 - 4.16.11 Žilina pre Rajecké Teplice, Hričovské Podhradie a Čičmany
- 4.20 vymedziť hranice zátopových území vodných tokov v ÚPD obcí za účelom ochrany priestoru riečnych alúvií pre situácie vysokých vodných stavov a ochrany biotických prvkov a ich stanovísk v alúviách vodných tokov,
- 4.21 zabezpečiť pri ochrane pamiatkových území ich primerané funkčné využitie, zachovanie, údržbu a regeneráciu historického pôdorysu a parcelácie, vylúčenie veľkoplošných asanácií, zachovanie objektovej skladby, výškového a priestorového usporiadania objektov, uličného parteru, zachovania charakteristických pohľadov, siluety a panorámy, rešpektovanie historických a architektonických dominánt, zachovanie archeologických nálezísk.

5. V OBLASTI ROZVOJA NADRADENEJ DOPRAVNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 5.1 dopravná regionizácia
 - 5.1.1 v návrhovom i výhľadovom období realizovať opatrenia, stabilizujúce pozíciu Žilinského kraja v dopravno - gravitačnom regióne Severozápadné Slovensko; v tejto súvislosti premyslene a koordinovane uprednostňovať dopravné stavby podporujúce efektívnu dopravnú obsluhu územia Severozápadného Slovenska ako jedného kompaktného územia, vrátane podpory funkcie dopravno - gravitačného centra Žilina - Martin,
- 5.2 paneurópska dopravná infraštruktúra ITF a TEN-T
 - 5.2.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať nadradené postavenie paneurópskych multimodálnych koridorov Medzinárodného dopravného fóra (ďalej len ITF, ktoré je nástupníckou organizáciou Európskej konferencie ministrov dopravy CEMT) a dopravných sietí TEN-T.
 - a) rešpektovať dopravnú infraštruktúru alokovanú v trase multimodálneho koridoru č. Va., súčasť koridorovej siete TEN-T, Bratislava - Žilina - Prešov/Košice - Záhor/Čierna nad Tisou - Ukrajina, schválené pre

- diaľničnú infraštruktúru - diaľnica D1, modernizovanú železničnú trať, terminál kombinovanej dopravy v Žiline,
- b) rešpektovať dopravnú infraštruktúru alokovanú v trase multimodálneho koridoru č. VI., súčasť koridorovej siete TEN-T, Žilina - Čadca - Skalité - Poľská republika, schválené pre diaľnicu D3, modernizované železničné trate č. 127 a 129,
- 5.2.2 v jej rámci v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať prioritnú pozíciu projektov európskeho záujmu:
- a) železničnej infraštruktúry osi (Gdansk - Varšava - Katovice) - Brno/Žilina - Bratislava - (Viedeň), na území Žilinského kraja alokovanej a plánovanej v rámci paneurópskych multimodálnych koridorov č. V. vetva Va. a VI., v trase štátna hranica SR/PR - Skalité - Čadca - Žilina - Bytča - hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja, (prioritný projekt EÚ č. 23),
- b) cestnej infraštruktúry osi (Gdansk - Varšava - Katovice) - Brno/Žilina - Bratislava - (Viedeň), na území Žilinského kraja alokovanej a plánovanej v rámci paneurópskych multimodálnych koridorov č. V. vetva Va. a VI., v trase štátna hranica SR/PR - Skalité - Čadca - Žilina - Bytča - hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja, (prioritný projekt EÚ č. 25),
- 5.3 infraštruktúra cestnej dopravy
- 5.3.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej cestnej infraštruktúry diaľnic až ciest III. triedy - definovanú pasportom Slovenskej správy ciest „Miestopisný priebeh cestných komunikácií“ - ohraničenú jej ochrannými pásmami mimo zastavaného územia a cestnými pozemkami v rámci zastaveného územia kraja,
- 5.3.2 v návrhovom období chrániť územný koridor a realizovať diaľnicu D1 v trase multimodálneho koridoru č. Va., súčasť koridorovej siete TEN-T, v kategórii D 26,5/120, v trase a úsekoch :
- a) Hričovské Podhradie - Lietavská Lúčka - Višňové - Dubná Skala, sieť AGR č. E50, trasa TEM 4,
- 5.3.15 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať homogenizáciu cestu I/18 medzinárodného a celoštátneho významu v trase a úsekoch :
- b) križovatka s cestou I/61 Bytča - križovatka s diaľnicou D3 Žilina/Strážov v kategórii C 11,5/60, súbežná cesta s diaľnicou D1 a D3,
- 5.3.40 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu pre homogenizáciu navrhovanej cesty II. triedy cesta regionálneho významu v trase a úsekoch :
- b) križovatka s diaľničným privádzačom diaľničnej križovatky D1 Hôrky v územnej rezerve - Bitarová - Ovčiarsko - križovatka s cestou I/18 Dolný Hričov v kategórii C 9,5/60 alebo MZ 12,0/50, (úsek v trase súčasnej cesty III/518001),
- 5.4 infraštruktúra železničnej dopravy
- 5.4.1 v návrhovom i výhľadovom období rešpektovať lokalizáciu existujúcej železničnej infraštruktúry - tratí, plôch a zariadení - umiestnenú na pozemkoch Železníc Slovenskej republiky, ohraničenú jej ochrannými pásmami,
- 5.4.2 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať vysokorýchlostnú železničnú trať juh-sever v úseku Viedeň - Bratislava - Žilina - Katovice/Ostrava - Varšava/Gdansk, na území kraja súčasť multimodálnych koridorov č. Va. a VI., koridorová sieť TEN-T, v trase a úsekoch :
- a) hranica Trenčianskeho kraja - Bytča - Žilina - Oščadnica - štátna hranica SR/PR s vetvou Oščadnica - Čadca - Ostrava v študijnej polohe,
- 5.4.3 v návrhovom období chrániť územný koridor a realizovať modernizáciu železničnej trate č. 120 I. kategórie, na traťovú rýchlosť 160 km/h., v trase

multimodálneho koridoru č. Va., koridorová sieť TEN-T, sieť AGC č. E63, sieť AGTC č. C-E 63, v existujúcom koridore trate :

a) hranica Trenčianskeho kraja - Bytča - Žilina,

b) v úsekoch technicky vynútených lokálnych úprav smerového vedenia trate,

5.4.4 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a vo výhľadovom období realizovať modernizáciu železničnej trate č. 180 I. kategórie na traťovú rýchlosť do 160 km/h, v trase multimodálneho koridoru č. Va., koridorová sieť TEN-T, sieť AGC č. E40, sieť AGTC č. C-E v trase a úsekoch:

a) v existujúcom koridore trate v úsekoch technicky vynútených lokálnych úprav smerového vedenia trate,

b) v nových úsekoch smerového vedenia trate mimo existujúce železničné pozemky Vlachy - Liptovský Mikuláš - Liptovský Hrádok, Kráľova Lehota - Hybe, Východná - Važec - hranica Žilinského a Prešovského kraja,

5.4.5 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu pre modernizáciu železničnej trate č. 180 I. kategórie na traťovú rýchlosť 160 km/h, koridorová sieť TEN-T, sieť AGC č. E40, sieť AGTC č. C-E 40 v úsekoch:

a) Žilina - Vrútky - Kraľovany - Ružomberok - Vlachy,

5.6. infraštruktúra leteckej dopravy

5.6.1 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územie a vo výhľadovom období realizovať modernizáciu vybavenia, vrátane predĺženia vzletovej a pristávacej dráhy Letiska Žilina v k.ú. Dolný Hričov, súčasť hlavnej siete letísk SR so štatútom medzinárodnej dopravy,

5.7. infraštruktúra vodnej dopravy

5.7.1 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu pre výstavbu a prevádzku Vážskej vodnej cesty, vrátane plôch technických a servisných zariadení, vnútrozemská vodná cesta medzinárodného významu na území kraja triedy Va, súčasť multimodálneho koridoru č. Va., sieť AGN č. E81, v úseku hranica Trenčianskeho a Žilinského kraja - ústie rieky Kysuca do Váhu, lokalizovanej v trase :

a) existujúceho Vážskeho elektrárenského kanálu,

b) vodných nádrží a prirodzeného koryta rieky Váh,

5.7.2 v návrhovom a výhľadovom období zabezpečiť územnú rezervu pre výstavbu prístavov Vážskej vodnej cesty P 81-11 Žilina v k.ú. Žilina/Strážov, P 81-12 Čadca,

5.8. infraštruktúra cyklistickej dopravy

5.8.1 v návrhovom a výhľadovom období chrániť územný koridor a realizovať sieť cyklomagistrál (cyklistické trasy celoštátneho významu) v nasledovných trasách a úsekoch :

a) Vážska cyklomagistrála v trase cesta II/507 hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja - Mikšová - Bytča, pred Kinexom odbočenie na miestnu komunikáciu - most cez Vážsky kanál - komunikácia po hrádzi kanálu -Kotešová, v trase cesty II/507 Kotešová - Žilina/Budatínsky zámok,

6. V OBLASTI VODNÉHO HOSPODÁRSTVA

6.1 rešpektovať z hľadiska ochrany vôd

6.1.1 ochranné pásma vodárenských zdrojov,

6.1.2 chránené vodohospodárske oblasti Beskydy-Javorníky, Nízke Tatry-východná časť, Nízke Tatry-západná časť, Veľká Fatra, Strážovské vrchy,

6.4 podporovať rozvoj skupinových vodovodov pre zásobovanie obyvateľov a uvažovaný územný rozvoj zabezpečením výstavby týchto stavieb :

- 6.4.2 *dobudovanie prívodu SKV Žilina - Bytča,*
- 6.4.3 *SKV Žilina, stavby súvisiace s napojením obcí Kotešová, Veľké Rovné, Petrovice, Kolárovice, Štiavnik, Maršová-Rašov,*
- 6.5 *podporovať rozvoj miestnych vodovodov v obciach a ich miestnych častiach s nedostatočným zásobovaním pitnou vodou, mimo dosahu SKV a v obciach bez verejného vodovodu,*
- 6.6. *zabezpečiť rozvoj verejných kanalizácií v súlade s vecnými požiadavkami smernice 91/271/EHS (trasponovanými do zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách), vrátane časového harmonogramu, s cieľom vytvoriť podmienky pre zabezpečenie dobrého stavu vôd do roku 2015 (2025). To znamená :*
 - 6.6.3. *ak je v aglomeráciách s veľkosťou pod 2 000 EO vybudovaná stoková sieť, alebo sa aglomerácia nachádza v území vyžadujúcu zvýšenú ochranu podzemných vôd, povrchových vôd, prírodných liečivých vôd a prírodných minerálnych vôd, zabezpečiť primeranú úroveň čistenia komunálnych odpadových vôd alebo splaškových odpadových vôd tak, aby bola zabezpečená požadovaná miera ochrany recipienta; opatrenia budú realizované priebežne v súlade s plánom rozvoja verejných kanalizácií,*
 - 6.6.4. *zabezpečiť realizáciu opatrení pre zmiernenie negatívneho dopadu odľahčovania a odvádzania vôd z povrchového odtoku na ekosystém recipienta,*
 - 6.6.5. *vylúčiť vypúšťanie čistiarenskeho kalu a obsahu žump do povrchových vôd a podzemných vôd,*
- 6.7 *prednostne zabezpečiť výstavbu týchto stavieb :*
 - 6.7.1 *pre aglomerácie viac ako 10 000 EO :*
 - k) *Žilina, vybudovanie kanalizácie v obciach Divina, Divinka, Hričovské Podhradie, Lietava, Podhorie a v miestnych častiach Žiliny,*
- 6.8 *podporovať rozvoj kanalizácií a ČOV v obciach a miestnych častiach, ktoré nie je možné riešiť formou skupinových kanalizácií,*
- 6.9 *chrániť priestor pre vybudovanie Vážskej vodnej cesty v trase hranica Trenčianskeho samosprávneho kraja - ústie rieky Kysuca do Váhu,*
- 6.10 *zabezpečiť územnú rezervu pre výstavbu prieplavného spojenia Vážskej vodnej cesty v koridore Žilina - Čadca - Česká republika,*
- 6.11 *v súlade s Plánom manažmentu čiastkového povodia Váh realizovať opatrenia na dosiahnutie dobrého stavu vôd do roku 2015,*
- 6.12 *zabezpečiť likvidáciu povodňových škôd z predchádzajúcich rokov a budovať protipovodňové opatrenia na tokoch v území, ktoré je ohrozované povodňovými prietokmi a dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,*
- 6.13 *na ochranu územia pred povodňami po dohode s ochranou prírody:*
 - 6.13.1 *realizovať nasledovné stavby, pričom je potrebné zachovať ekostabilizačné, ekologické a migračné funkcie vodných tokov v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh :*
 - dd) *Hričov - Bytča, rekonštrukcia konkáv na toku Váh,*
 - 6.13.2 *vytvoriť podmienky účasti obcí na riešení povodňovej ochrany v zmysle Organizačnej smernice č. 5/2008 Slovenského vodohospodárskeho podniku š.p. Žilina a možnosti financovania v rámci Operačného programu Životné prostredie, Prioritná os 2 „Ochrana pred povodňami“, operačný cieľ : 2.1. Preventívne opatrenia na ochranu pred povodňami,*
 - 6.13.4 *komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach tokov opatreniami, ktorých výsledkom bude zvýšenie retenčného účinku pôdy, spomalenie a vyrovnanie odtoku vody z povodia a zníženie erózneho účinku vody v súlade s opatreniami Plánu manažmentu čiastkového povodia Váh; úpravy tokov realizovať tak, aby nedochádzalo k napriameniam tokov,*
 - 6.13.5 *rešpektovať záplavové čiary z máp povodňového ohrozenia a zamedziť výstavbu v okolí vodných tokov a v území ohrozovanom povodňami,*

- 6.13.6 rešpektovať preventívne protipovodňové opatrenia navrhované v pláne manažmentu povodňového rizika,
- 6.14 rešpektovať pásma ochrany verejných vodovodov, verejných kanalizácií a vodohospodárskych stavieb.

7. V OBLASTI NADRADENEJ ENERGETICKEJ INFRAŠTRUKTÚRY

- 7.1 zohľadniť ekonomické a ekologické hľadiská pri zabezpečení územia energiami a vytvárať efektívne diverzifikované systémy energetického zásobovania kraja,
- 7.2 zabezpečiť zvýšenú výrobu elektrickej energie
 - 7.2.1 modernizáciou a rekonštrukciou existujúcich zdrojov,
 - 7.2.2 budovaním nových zdrojov využívaním vodnej energie,
 - 7.2.3 využitím zemného plynu v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie v paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,
- 7.3 zabezpečiť spoľahlivú a bezpečnú dodávku a prenos elektrickej energie dobudovaním elektrizačnej rozvodnej sústavy kraja v nadväznosti na sústavu SR a sústavu medzištátnu,
- 7.4 v energetickej náročnosti spotreby :
 - 7.4.1 realizovať opatrenia na zníženie spotreby elektrickej energie v priemysle a energeticky náročných prevádzkach,
 - 7.4.2 minimalizovať využívanie elektrickej energie na výrobu tepla,
- 7.6 chrániť územné koridory a plochy pre vedenia a zariadenia vo výhľade po roku 2015 (2025):
 - 7.6.7 2x110 kV vedenie Hc Hričov - Turzovka,
 - 7.6.19 2x110 kV vedenie Hc Hričov - Turzovka,
 - 7.6.20 2x110 kV vedenie Rajec - Považská Bystrica (alternatíva),
 - 7.6.21 dobudovanie okružného 2x110 kV vedenia Žilina,
 - 7.6.22 transformovne 110/22 kV priemyselný park Námestovo, Turzovka, Terchová, Turčianske Teplice, Liptovská Osada, Hrboltová a Krásno nad Kysucou,
- 7.7 podporovať rozvoj plynofikácie územia kraja, chrániť koridory existujúcich a navrhovaných plynovodov a plynárenských zariadení,
- 7.8 zvýšiť percento plynofikácie obcí v kraji v ekonomicky efektívnych oblastiach a v územiach so zvýšenými požiadavkami na ochranu životného a prírodného prostredia (Národné parky, ich OP, CHKO a pod.),
- 7.9 zriaďovať zásobovacie VTL a STL prepojovacie sústavy plynovodov hlavne v okresoch Námestovo, Ružomberok, Liptovský Mikuláš,
- 7.10 zamerať sa v spotrebe zemného plynu na jeho využívanie :
 - 7.10.1 v kombinovanej výrobe tepla a elektrickej energie, paroplynových cykloch a kogeneračných jednotkách,
 - 7.10.2 ako alternatívne palivo pre pohon motorových vozidiel hlavne v hromadnej (MHD, prímestská doprava) a individuálnej doprave,
- 7.11 vytvoriť územné podmienky pre realizáciu plynárenských zariadení, prípadne ich rekonštrukciu a pri využívaní územia chrániť vybudované plynárenské zariadenia predpísanými ochrannými pásmami,
- 7.12 presadzovať v oblasti zásobovania teplom uplatnenie energetickej politiky SR a regionálnej energetickej politiky Žilinského samosprávneho kraja (ŽSK); s využitím kompetencie miestnych orgánov samosprávy budovanie kogeneračných zdrojov na výrobu elektriny a tepla tam, kde je to ekonomicky a environmentálne zdôvodniteľné, udržať a inovovať už vybudované systémy s centralizovaným zásobovaním obyvateľstva teplom,
- 7.13 vytvárať priaznivé podmienky na intenzívnejšie využívanie obnoviteľných a druhotných zdrojov energie ako lokálnych doplnkových zdrojov k systémovej energetike,

- 7.14 podporovať a presadzovať v regióne ŽSK s podhorskými obcami využitie miestnych energetických zdrojov (biomasa, geotermálna a solárna energia, MVE a pod.) pre potreby obyvateľstva a služieb pri zohľadnení miestnych podmienok,
- 7.15 znižovať energetickú náročnosť objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

8. V OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁRSTVA

- 8.1 zabezpečiť postupnú sanáciu a rekultiváciu nevyhovujúcich skládok odpadov a starých enviromentálnych záťaží do roku 2015 (2025),
- 8.2 sanovať prednostne skládky lokalizované v územiach prvkov regionálneho územného systému ekologickej stability a v územiach, kde bezprostredne ohrozujú zložky životného prostredia,
- 8.3 zabezpečiť lokality pre výstavbu zariadení súvisiacich s triedením, recykláciou, využívaním a zneškodňovaním odpadov v obciach, určených v územnom pláne,
- 8.4 zneškodňovanie nevyužitých komunálnych odpadov riešiť prednostne na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov obcí, určených v ÚPD,
- 8.5 zabezpečiť na území kraja plochy pre plánovaný systém kontajnerizácie pre nakladanie s nebezpečným odpadom a sieť recyklačných stredísk nebezpečných odpadov do roku 2015 (2025),
- 8.6 doriešiť zneškodňovanie odpadov zo zdravotníckych zariadení na území kraja,
- 8.7 vytvoriť systémové podmienky pre rozvoj podnikateľskej sféry v oblasti využívania a spracovania odpadov v zmysle navrhovaných opatrení, vyšpecifikovaných v textovej časti návrhu územného plánu veľkého územného celku Žilinský kraj.

9. V OBLASTI USPORIADANIA ÚZEMIA Z HĽADISKA HOSPODÁRSKEHO ROZVOJA

- 9.1. zamerať hospodársky rozvoj jednotlivých okresov v kraji na zvýšenie počtu pracovných príležitostí v súlade s kvalifikačnou štruktúrou obyvateľstva s cieľom znížiť vysokú mieru nezamestnanosti vo väčšine okresov kraja,
- 9.3 podporovať budovanie priemyselných parkov regionálneho významu v nasledovných sídlach :
 - 9.3.9 Dolný Hričov,

10. V OBLASTI TELEKOMUNIKÁCIÍ

- 10.1 zabezpečiť realizáciu hlavných a strategických cieľov, stanovených v telekomunikačných projektoch,
- 10.3 zabezpečiť rozvoj telekomunikácií Žilinského kraja realizáciou projektov z rezortného programu MDPT SR :
 - b) digitalizácia telefónnych ústrední Žilina, Martin a Čadca,

11. V OBLASTI PÔŠT

- 11.1 rešpektovať koncepčné materiály schválené vládou SR a MDPT SR,
- 11.2 zabezpečovať poštové služby v rámci Žilinského samosprávneho kraja regionálnymi poštovými centrami (RPC) :
 - a) RPC Žilina pre okresy : Bytča, Čadca, Kysucké Nové Mesto, Žilina a tiež Považská Bystrica a Púchov z Trenčianskeho VÚC,
- 11.3. skvalitňovať poštové služby v kraji realizáciou nasledovných úloh a cieľov :
 - a) zavedenie automatizácie priehradkových operácií na vybraných poštách v kraji, ktoré poskytujú najväčší objem poštových služieb,
 - b) komplexné riešenie technického a technologického vybavenia HSC Žilina 2 a centier RPC Žilina, Liptovský Mikuláš, Prievidza,
 - c) rozšírenie poštových služieb na vybraných poštách v kraji, optimalizovanie komerčnej činnosti na poštách z hľadiska záujmu zákazníkov, pokračovať v skvalitňovaní služieb, poskytovaných Poštovou bankou a.s.,

d) pokračovať v modernizácii interiérov pôšt vo všetkých okresoch, predovšetkým v Žiline, Martine, Turčianskych Tepliciach, Námestove a Tvrdošíne, ako aj v plynofikácii pôšt v kraji.

II. Verejnoprospešné stavby

Verejnoprospešné stavby spojené s realizáciou záväzných regulatívov sú tieto :

1. STAVBY NA SLEDOVANIE STAVU ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA - SIEŤ SLEDOVACÍCH, DOKUMENTAČNÝCH A VÝSKUMNÝCH STANÍC (STANOVÍŠŤ) V BLÍZKOSTI, RESP. V AREÁLOCH NADREGIONÁLNYCH BIOCENTIER A BOKORIDOROV A LOKALÍT MEDZINÁRODNÉHO VÝZNAMU

2. DOPRAVNÉ STAVBY

2.1 stavby cestnej dopravy :

2.1.1 diaľnica D1 v kompletnej trase, diaľničné križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie I/61 a I/18,

2.1.2 diaľnica D3 v kompletnej trase, diaľničné križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie I/11 a I/12,

2.2 stavby železničnej a intermodálnej dopravy :

2.2.1 modernizácia železničnej trate č. 120 v úseku hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja - Žilina,

2.2.2 modernizácia železničnej trate č. 180 v úseku Žilina - hranica Žilinského a Prešovského kraja,

2.3 stavby leteckej dopravy :

2.3.1 modernizácia a predĺženie vzletovej a pristávacej dráhy letiska Žilina v k.ú. Dolný Hričov,

3. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA

3.1 vodohospodárske stavby

3.1.1 vodárenská nádrž Garajky na Ipolťici (kategória A),

3.1.3 kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby :

3.1.3.1. pre aglomerácie viac ako 10 000 EO :

k) Žilina, vybudovanie kanalizácie v obciach Divina, Divinka, Hričovské Podhradie, Lietava, Podhorie a v m.č. Žiliny,

3.1.4 Vážska vodná cesta od hranice Trenčianskeho kraja po ústie rieky Kysuca do Váhu,

3.1.6 ochrana územia pred povodňami :

dd) Hričov - Bytča, rekonštrukcia konkáv na toku Váh,

3.1.7 revitalizácia starého koryta Váhu,

3.1.10 odstraňovanie povodňových škôd,

3.1.11 preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov,

3.2 energetické stavby

3.2.4 stavby súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja,

3.3 pošta a telekomunikácie

3.3.1 súvisiace stavby pre rozvoj telekomunikácií na dosiahnutie špičkovej medzinárodnej úrovne telekomunikačných služieb,

3.3.2 stavby, súvisiace s rozvojom telekomunikácií Žilinského kraja, ktoré vyplývajú z rezortných programov MDPT :

b) digitalizácia telefónnych ústrední Žilina, Martin, Čadca,

3.4 stavby na zneškodňovanie, využívanie a spracovanie odpadov

- 3.4.1 plochy a zariadenia regionálnych veľkokapacitných skládok odpadov,
- 3.4.2 stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotriedňovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov,

Na uskutočnenie verejnoprospešných stavieb je možné podľa § 108 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (Stavebný zákon) v znení zákona č. 103/1990 Zb., zákona č. 262/1992 Zb., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 136/1995 Z.z., zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 199/1995 Z.z., nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 286/1996 Z.z., zákona č. 229/1997 Z.z., zákona č. 175/1999, zákona č. 237/2000 Z.z., zákona č. 416/2001 Z.z., zákona č. 553/2001 Z.z., a nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. 217/2002 Z.z. pozemky, stavby a práva k nim vyvlastniť, alebo vlastnícke práva k pozemkom a stavbám obmedziť.

2 PRIESKUMY A ROZBORY

2.1 PRIESKUMY A ROZBORY PRÍRODNÝCH PODMIENOK

2.1.1 ŠTRUKTÚRA KRAJINY

Geomorfologické členenie

Z hľadiska základného geomorfologického členenia severovýchodná časť katastrálneho územia /nivná časť rieky Váh/ patrí do Považského podolia, bližšie do Bytčianskej kotliny, juhovýchodná časť katastra /morfológicky členitejšia/ spadá do Súľovských vrchov, vyznieva v nej Manínska vrchovina. Miestna časť Peklina spadá do Žilinskej kotliny, bližšie do Bitarovsko – višňovskej pahorkatiny.

Substrátové podmienky

Nivná časť katastrálneho územia – nivná rovina je budovaná aluviálnymi sedimentami /štrky, piesky.../. Členitejšia časť územia – Manínska vrchovina je budovaná mezozoickými flyšoidnými sedimentami bradlového pásma. V juhozápadnej časti katastra sú zastúpené vápence a dolomity.

Pôdne pomery

V riešenom katastrálnom území /nivná časť/ prevládajú najmä fluvizeme /nivné pôdy/, v členitejšom ostatnom území sú to kambizeme /hnedé pôdy/ a na vápencovom substráte – juhozápadná časť katastra sa vyskytujú najmä rendziny.

Fyzikálne vlastnosti pôd

Pre potreby vyhodnotenia pôdnoekologického potenciálu celého katastrálneho územia, ako dôležitej čiastkovej informácii o hodnote krajiny katastrálneho územia nám poslúžili mapy bonitovaných pôdnoekologických jednotiek /OÚ, OPPLH Žilina/. Pre ďalšie použitie podľa metodiky LANDEP bolo potrebné z kódovaných vlastností každej BPEJ vyčleniť také vlastnosti, ktoré by poskytovali ucelený rámec kvality pôd pre optimálne možné aktivity v území. Pre tieto potreby sme vyčlenili fyzikálne vlastnosti pôd: zrnitosť, skeletnosť, hĺbka. V riešenom území sa vyskytujú tieto bonitované pôdno - ekologické jednotky, z ktorých sme pre naše potreby excerpovali potrebné informácie:

*0700892 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, všetky skeletnosti, všetky hĺbky
pôdy na zrázoch nad 25°*

*0702001 – pôdy ľahké /piesočnaté/, bez skeletu, hlboké
fluvizeme typické, karbonátové*

*0702002 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, bez skeletu, hlboké
fluvizeme typické, karbonátové*

- 0702045 – pôdy stredne ťažké-ľahšie /piesočnatohlinité/, stredne skeletnaté, stredne hlboké fluvizeme typické, karbonátové
- 0706015 – pôdy stredne ťažké-ľahšie /piesočnatohlinité/, slabo skeletnaté, hlboké fluvizeme typické
- 0769415 – pôdy stredne ťažké-ľahšie /piesočnatohlinité/, slabo skeletnaté, hlboké kambizeme pseudoglejové na flyši
- 0769432 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, slabo skeletnaté, stredne hlboké kambizeme pseudoglejové na flyši
- 0769512 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, slabo skeletnaté, hlboké kambizeme pseudoglejové na flyši
- 0769515 – pôdy ťažké-ľahšie /piesočnatohlinité/, slabo skeletnaté, hlboké kambizeme pseudoglejové na flyši
- 0782672 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky kambizeme na flyši na výrazných svahoch
- 0782772 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky kambizeme na flyši na výrazných svahoch
- 0782773 – pôdy ťažké /ilovitohlinité/, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky kambizeme na flyši na výrazných svahoch
- 0782775 – pôdy stredne ťažké-ľahšie /piesočnatohlinité/, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky kambizeme na flyši na výrazných svahoch
- 0782872 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky kambizeme na flyši na výrazných svahoch
- 0782972 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky kambizeme na flyši na výrazných svahoch
- 0787872 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky rendziny typické a kambizemné na vápencoch a dolomitoch
- 0792772 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky rendziny typické na výrazných svahoch
- 0792782 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, stredne až silno skeletnaté, všetky hĺbky rendziny typické na výrazných svahoch
- 0792783 – pôdy ťažké /ilovitohlinité/, stredne až silno skeletnaté, všetky hĺbky rendziny typické na výrazných svahoch
- 0792883 – pôdy ťažké /ilovitohlinité/, stredne až silno skeletnaté, všetky hĺbky rendziny typické na výrazných svahoch
- 0793512 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, slabo skeletnaté, hlboké regozeme na výrazných svahoch
- 0793872 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky

regozeme na výrazných svahoch

0882872 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky kambizeme na flyši na výrazných svahoch

0887442 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, stredne skeletnaté, stredne hlboké rendziny typické a kambizemné na vápencoch a dolomitoch

0892682 – pôdy stredne ťažké /hlinité/, stredne až silno skeletnaté, všetky hĺbky rendziny typické na výrazných svahoch

0892683 – pôdy ťažké /ilovitohlinité/, stredne až silno skeletnaté, všetky hĺbky rendziny typické na výrazných svahoch

0892883 – pôdy ťažké /ilovitohlinité/, stredne až silno skeletnaté, všetky hĺbky rendziny typické na výrazných svahoch

Z vybraných vlastností bonitovaných jednotiek sme spracovali kategórie /kombinácie/, ktoré sa týmito vlastnosťami podobajú, alebo sa zhodujú. Kombinácie sme volili tak, aby poskytovali prehľad o možnostiach optimálneho poľnohospodárskeho /aj iného/ využitia. Sú zoradené podľa celkovej kvality jednotlivých plôch, ich priestorové rozmiestnenie je znázornené na autorskom analytickom origináli č. 5 – Fyzikálne vlastnosti pôd

<i>Kód</i>	<i>Kombinácie fyzikálnych vlastností</i>	<i>Zaradené BPEJ</i>
-	<i>pôdy stredne ťažké, bez skeletu, hlboké</i>	<i>0702002</i>
2	<i>pôdy ľahké, bez skeletu, hlboké</i>	<i>0702001</i>
3	<i>pôdy stredne ťažké, slabo skeletnaté, hlboké</i>	<i>0706015, 0769415, 0769512, 0769515, 0793512</i>
4	<i>pôdy stredne ťažké, stredne skeletnaté, stredne hlboké</i>	<i>0702045, 0769432, 0887442,</i>
5	<i>pôdy stredne ťažké, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky</i>	<i>0782672, 0782772, 0782775, 0782872, 0782972, 0782975, 0787872, 0792772, 0793872, 0882872</i>
6	<i>pôdy ťažké, bez až slabo skeletnaté, všetky hĺbky</i>	<i>0782773</i>
7	<i>pôdy stredne ťažké, stredne až silno skeletnaté, všetky hĺbky</i>	<i>0792782, 0892682</i>
8	<i>pôdy ťažké, stredne až silno skeletnaté, všetky hĺbky</i>	<i>0700892, 0792783, 0792883, 0892683, 0892883</i>

Morfometrická charakteristika reliéfu

Pre potreby detailnejšieho poznania krajinnoekologických podmienok súvisiacich s charakteristikou reliéfu, jeho tvarom a rezbou, ako potenciálnou podmienkou pre lokalizáciu vhodných aktivít spoločnosti či sanáciu možných negatívnych prejavov v krajine sme detailne analyzovali sklony reliéfu, orientácie reliéfu voči svetovým stranám a oslnenie reliéfu.

Sklony reliéfu

Sklonitosť reliéfu ovplyvňuje dynamiku pohybu vody a materiálu po svahu, jeho smer a silu. Súčasne podmieňuje rôznorodosť krajinných ekosystémov a diferencuje možnosti ich poľnohospodárskeho /aj iného/ využitia. Podkladom pre vypracovania sklonitostných pomerov boli topografické mapy v M 1 : 10 000. Uhol sklonu sme stanovili konštrukciou izoklín /Krcho, 1973/ podľa vzťahu $\cotg \gamma = N / Z$, kde Z je zmena skaláru výšky /rozdiel výškovej hodnoty susedných vrstevníc/ a N je kolmá vzdialenosť medzi dvoma susednými vrstevnicami v smere spádových kriviek. Pri praktickej konštrukcii mapy sklonov sme konštruovali izoklíny /izočiary s rovnakou hodnotou uhla sklonu/ pre uhol 3°, 7°, 12°, 17°, 25°. Plochy medzi izoklínami nám určili 7 kategórií sklonitosti územia:

- 0 - 1°
 - 1 - 3°
 - 3 - 7°
 - 7 - 12°
 - 12 - 17°
 - 17 - 25°
 - nad 25°
- 0 bez sklonu

Ukazovateľ sklonitosti sme sme potom použili ako významný vstupný parameter v krajinnoekologických syntézach a pri určovaní úžitkových vlastností reliéfu /erodovateľnosť, dostupnosť.../. Sklonitostná charakteristika reliéfu katastrálneho územia je zobrazená na autorskom analytickom origináli č. 2 – Sklony reliéfu

Orientácie reliéfu voči svetovým stranám

Pre ďalší postup spracovania krajinnoekologických poznatkov sme spracovali orientácie reliéfu voči svetovým stranám, ako dôležitý analytický podklad pri procese rozhodovania. Konštruovali sme izotangenty /smerové fronty/, ktoré spájajú body s rovnakou orientáciou reliéfu voči svetovým stranám. Za orientáciu sme považovali uhly – smernice dotyčnic k vrstevniciam, resp. uhly Au zovretoé kladnou osou X /orientáciou v smere sever – juh/ a normálou "n" k vrstevniciam /Krcho, 1973/. Konštruovali sme izotangenty hodnôt 45°, 90°, 135°, 225°, 270°, 315° /smer juh je 0°, resp. 360°, východ 90°, sever 180°, západ 270°/. Tieto izotangenty potom vyhrančili plochy s orientáciou južnou /315 - 225°, severozápadnou /225 - 270°/ a juhozápadnou /270 - 315°. Orientáciu reliéfu sú zobrazené na autorskom analytickom origináli č. 3 – Orientácie reliéfu voči svetovým stranám.

Oslnenie reliéfu

Táto časť spracovania krajinnoekologických analýz skôr charakterizuje určitý klimatický poznatok územia, slúžila ako dôležitý /aj limitujúci/ faktor pri rozhodovacom procese, najmä pri výbere vhodných spoločenských činností. Oslnenie reliéfu sme hodnotili podľa uhla dopadu slnečných lúčov na reliéf /Krcho, 1973/. Čím bol uhol dopadu väčší, tým je oslnenie intenzívnejšie. Tento uhol závisí od sklonu reliéfu a orientácie reliéfu voči svetovým stranám. Vyhodnotili sme ho podľa tabuľkového spracovania sklonov a orientácie reliéfu /Krcho, 1966/. Stanovili sme tieto jednotky:

- najlepšie oslnené plochy /uhol dopadu slnečných lúčov na povrch je väčší ako 60°/

- veľmi dobre oslnené plochy /uhol dopadu 50 - 60°/
- dobre oslnené plochy /uhol dopadu 40 - 50°/
- málo oslnené plochy /uhol dopadu 30 - 40°/
- najmenej oslnené plochy /uhol dopadu pod 30°/

Superpozíciou /naloženie/ mapy sklonov a mapy orientácií reliéfu sme vyčlenili jednotky oslnenia na základe uvedenej tabuľky:

	Uhlo dopadu v °	Sklony v °	Orientácie
I.	nad 60°	nad 12°	J
II.	50 - 60°	7 - 12° nad 17°	J JV, JZ
III.	40 - 50°	0 - 1° 1 - 3° 3 - 7° 7 - 12° 12 - 17°	bez S, SV, SZ, J, JV, JZ J, JV, JZ JV, JZ JV, JZ
IV.	30 - 40°	3 - 7° 7 - 12° 12 - 17°	S, SV, SZ S, SV, SZ SV, SZ
V.	pod 30°	nad 12° nad 17°	S SV, SZ

Hodnoty oslnenia nám umožnili členiť územie katastra na plochy od najteplejších po najchladnejšie. Podklad slúžil pri rozhodovacom procese ako limitujúci, zohľadnený v konečných návrhoch. Hodnoty oslnenia sú zobrazené na autorskom origináli č. 4 – Oslnenie reliéfu.

Hydrogeografické podmienky

Riešené katastrálne územie spadá do povodia rieky Váh, ktorý ľavostranne priberá Lehotský a Závadský potok. Ich výraznejšia erózna činnosť a odnos materiálu v minulosti v predpolí Strážovských vrchov mala za dôsledok jeho ukladanie /málo výrazný náplavový kužel/ v rozsiahlej nive Váhu. V nivnej časti katastrálneho územia je hladina spodnej vody pomerne vysoko.

Klimatické pomery

Klimaticky /mikroklima/ môžeme riešené územie rozdeliť podľa geomorfologických celkov. V nive Váhu prevláda mierne teplá vlhká kotlinová klíma. V južnej a juhovýchodnej časti katastra /Manínska pahorkatina/ prevláda mierne chladná vlhká klíma a v časti Peklina /Bitarovsko – višňovská pahorkatina/ mierne chladná vlhká kotlinová klíma.

Pre potreby komplexnejšieho poznania klimatických podmienok katastrálneho územia uvádzame niektoré /vybrané/ klimatické charakteristiky v priebehu celého roka:

Teplota vzduchu

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	A
---	----	-----	----	---	----	-----	------	----	---	----	-----	-----	---

-3,1 -1,6 2,7 8,2 13,4 16,4 18,0 16,2 13,7 8,7 4,2 0,0 8,1 22,1

Vlhkosť vzduchu v %:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	IV-IX	
86	85	80	74	73	73	76	78	80	83	87	88	88	80	76

Priemerná oblačnosť v %:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	
74	73	65	63	62	63	61	59	56	66	78	79	79	67

Priemerný počet jasných dní /denná oblačnosť menšia ako 20%/:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	
5,9	4,7	7,2	5,3	4,5	4,8	5,2	5,5	6,5	4,1	4,3	4,4	4,4	59,4

Priemerný počet zamračených dní /denná oblačnosť väčšia ako 80%/:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	
14,6	11,1	9,6	6,6	6,1	5,1	5,0	4,7	6,1	10,3	14,9	16,4	16,4	86,4

Priemerný počet dní s hmlou /dohľadnosť menšia ako 1 km/:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok	
8,5	6,1	5,8	3,9	5,6	6,8	8,3	12,1	13,5	11,9	8,9	10,6	10,6	102,0

Priemerný počet zrážok v %:

I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	IX	XII	Rok	IV-IX	X-III	
49	48	48	45	69	85	99	84	52	58	56	50	50	743	434	309

Priemerný počet dní so snehovou prikrývkou:

IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	Rok	
0,0	0,2	3,7	14,8	24,4	21,9	11,8	0,8	0,0	77,6	

Analytické poznatky o klimatických podmienkach územia katastra tvorili v ďalších procesných častiach spracovania „krajinnoeekologického plánu“ katastrálneho územia obce dôležitý limitujúci faktor, zohľadnený najmä v rozhodovacom procese.

Súčasná /druhotná/ krajinná štruktúra

Krajinnú štruktúru tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne, alebo úplne pozmenených dynamických systémov. Pre naše potreby, pri komplexnom chápaní krajiny je to priestorové rozloženie a vzťahy medzi základnými /tiež komplexnými/ jednotkami krajiny a ich súbormi /geobiokomplexy, geobiocenózy, ekosystémy/. Súčasná krajinná štruktúra, t.j. priestorové rozmiestnenie jej prvkov nám poskytlo rámcovú predstavu o ekologických predpokladoch územia so zreteľom na ich súčasné využívanie. Súčasnú krajinnú štruktúru riešeného katastrálneho územia sme charakterizovali k určitému časovému obdobiu /máj 2004/. Vyjadrili sme v nej vnútorné a vonkajšie vzťahy medzi krajinnými zložkami a ekologickými

faktormi v podobe krajinných prvkov v tomto čase. Krajinná štruktúra nám slúžila ako jeden zo základných analytických podkladov. Jej hodnotenie bolo významným podkladom pre typizáciu biologických komplexov a premietli sme ho aj do ekologickej typizácie a regionalizácie krajiny katastrálneho územia.

Súčasná krajinná štruktúra je jednoznačne „ovplyvnená“ geomorfologickými podmienkami územia. Riečna niva Váhu na seba viaže intenzívnu poľnohospodársku výrobu na orných pôdach, sídlo, ale aj dôležitý dopravný koridor /cestná komunikácia, železnica, letisko/. Nároky spoločnosti na nivnú, krajinnoeologicky málo stabilnú časť katastrálneho územia vytvárajú silný tlak. Tento tlak čiastočne zmierňujú plochy záhumienok a záhrad /najmä priestor medzi cestou a železnicou/. Spolu s líniovou vegetáciou /vodné toky, komunikácie/ predstavujú dôležitý a vysoko žiadúci diverzifikačný /ale aj ekostabilizačný/ prvok v krajine katastra.

Členitejšia, juhovýchodná časť katastrálneho územia na seba viaže dostatok plôch s lesnými spoločenstvami, vhodne /krajinnoeologicky/ doplnené dostatkom trvalých trávnych porastov / výrazne prevládajú kosné lúky/.

Základná zoogeografická a fyto geografická charakteristika

Geografická poloha, charakter klímy a aktivity človeka mali rozhodujúci vplyv na formovanie živočíšnych /zoocenóz/ a rastlinných /fytocenóz/ spoločenstiev v území katastra obce. Podľa fyto geografického členenia územia SR /Futák, in Atlas SSR, 1980/ patrí územie katastra do obvodu predkarpatskej flóry, okres 13 – Strážovské, Súľovské vrchy a zoogeograficky sa radí do vnútorného obvodu, Centrálny okrsk – fatranský.

Biotop lesov patrí k rozsiahlym biotopom južnej a juhovýchodnej časti katastrálneho územia. Z lesných kúr sa na území katastra v hojnom počte vyskytuje jariabok hôrny. Z dravcov je najbežnejším druhom sokol myšiar a jastrab krahulec. Na okrajoch lesných ciest a porastov v tzv. ekotónoch hniezdi vzácna sluka obyčajná. Okrem vtákov v lesoch žijú aj drobné vzácne cicavce, ako plh lesný, veverka obyčajná, piskor vrchovský, myšovka vrchovská a pod. K pôvodným zástupcom fauny patrí aj sviňa divá, jeleň obyčajný a srnec hôrny, ktorý je v tejto oblasti najpočetnejšou poľnou zverou. Zo skupiny mäsožravcov sa najčastejšie vyskytuje líška obyčajná, kuna lesná, vzácny je rys ostrovid, jazvec obyčajný. Z nižších stavovcov, najmä v blízkosti vôd a zamokrených plôch, trvale žijú oboživelníky ako skokan hnedý, salamandra škvrnitá. Na lesných lúčnych enklávach je bežný koník červenokrídly, mravce, pavúky, bystrušky, svižníky a iný hmyz. Z motýľov sa vyskytuje bábočka pávoooká, bodliaková a admirálska, dúhovec väčší a pod.

Biotopy trvalých trávnych porastov /pasienky, lúky/ vznikli odlesnením lesných komplexov a ich využívaním pre poľnohospodárske účely. Od lesných biotopov sa odlišujú druhovou chudobnosťou /biodiverzitou/ živočíšnych spoločenstiev. Typickými predstaviteľmi sú hraboš poľný a zajac poľný. Vzácnejšie sa vyskytuje jarabica obyčajná a prepelica obyčajná. Z vtákov je typickým obyvateľom kultúrnej stepi škovránok obyčajný, za potravou sem zalietajú dravce, vrany, straky, netopiere a pod. Z plazov sa vyskytuje vretenica obyčajná, jašterica obyčajná a živorodá a slepúch lámavý.

Do biotopu tečúcich vôd patrí hlavne tok Váhu /s ľavostrannými prítokmi Lehotský a Závadský potok/. Potoky majú charakter pstruhového pásma, v ktorých žijú hlaváč obyčajný a pásoplutvý, pstruh potočný, hrúz obyčajný. Zriedkavý je rak riečny. Najhojnejšou rybou je ohrozený druh čerebľa obyčajná. Z vtákov je na vodný biotop viazaný vodnár obyčajný, kačica divá, v hlinitých brehoch hniezdi niekoľko párov krásnych rybárikov obyčajných. Za potravou zalietávajú bociany čierne, trasochvosty biele a horské. Z cicavcov sa vyskytuje dúlovnica väčšia a menšia, hryzec vodný. Na vody a alúviá potokov a rieky Váh je viazaná užovka obyčajná, drozd čvikotavý, mäkkýše, červy, hmyz a pod.

Biotop ľudských sídiel zaberá intravilán obce, osady a ich bezprostredné okolie. Medzi typických neprijemných obyvateľov patrí myš domová, potkan obyčajný, z mäsožravcov kuna skalná, lasica obyčajná, hranostaj obyčajný a v súčasnosti už pomerne vzácny tchor obyčajný. V záhradách a kopách listia zimuje jež východoeurópsky. Z vtákov hniezdia na budovách beloritky obyčajné, žltouchvosty domové a vzácne mucháre sivé. Lastovičky obyčajné si stavajú

hniezda v maštaliach. Búdky osídľujú škorec obyčajný, žltochvost hôrny, sýkorka veľká a belasá, zriedkavo netopiere. V záhradách na stromoch s obľubou hniezdia zelianky obyčajné, stehlíky konôpkáre, drozdy čierne a hrdličky záhradné.

Rastlinstvo

Rastlinný kryt katastrálneho územia obce je výrazne ovplyvnený dvoma prírodnými činiteľmi – podnebie a substrátové podmienky. Na vývoj rastlinných spoločenstiev a ich druhové zloženie malo vplyv osídľovanie územia. Pôvodne nivu Váhu zaberali jelšiny a vrbiny. Príchod človeka do územia priniesol do pôvodného zloženia rastlinného pokryvu zásadné zmeny. Pôvodné lesy ustúpili, nahradené boli lúkami, pasienkami a poliami. Takto vznikli horské lúky a aj ostatné nelesné plochy v katastrálnom území. Bučina a jedliny boli postupne premenené na smrekové monokultúry. V ich poraste sa lokálne nachádzajú bučínové a smrečínové druhy: chlpaňa lesná, jarmanka väčšia, podbelica alpínska, ostružina malina, zubačka cibul'konosná, veronika horská, kyslička obyčajná a pod. Lipy, jasene, bresty a duby a ich skupiny boli do katastrálneho územia donesené umelo. Porasty lúk a pasienkov tvoria najmä trávy: traslica prostredná, tomka voňavá, kostrava lúčna, ovsík obyčajný, timotejka lúčna, reznáčka laločná, psiarka lúčna, mätonoh trváci a na pasienkoch psica tuhá a hrebienka obyčajná. Typicky lúčne druhy sú margaréta biela, ďatelina lúčna, skorocel kopijovitý, štiav kyslý, zvonček rozkladitý, klinček slzičkový. Na nekosené lúky nastupujú jednoliate porasty ľubovníka škvrnitého. V jeseň sa na lúkach vyskytuje jesienka obyčajná. Medzi najzaujímavejšie, ale zanikajúce spoločenstvá patria mokrade, ktoré vznikli na nepriepustných ílovcovitých a ílovitých vrstvách flyša. Na mokrých lúkach okrem bežných lúčnych porastov sa vyskytujú rôzne druhy ostríc, ale aj mečík strechovitý, čiastočne chránený zákonom. Na vlhkých stanovištiach sa nachádzajú aj človekom najohrozenejšie druhy – vstavačovité.

Limitujúce /pozitívne, negatívne/ faktory

Predstavujú dôležitý analytický podklad. Reprezentujú súbor spoločenských nárokov, prejavov a ich dôsledkov v krajine. Z hľadiska pozitívnych faktorov v jednotlivých kategóriách ochrany prírody, genofondových lokalít, významných ekologických segmentov, údajov ochrany prírody a terénnych prieskumov boli tieto údaje využité a vyhodnotené pre prehľad a zhodnotenie najcennejších prvkov v krajine najmä v procese rozhodovania a návazne ovplyvnili výber a optimálne rozmiestnenie spoločenských činností v katastrálnom území.

V riešenom katastrálnom území sa nachádzajú významné líniové segmenty krajiny. Ich biologická, ekostabilizačná, krajinnotvorná a estetická hodnota je v takomto type krajiny nenahraditeľná. Brehové porasty rieky Váh plnia funkciu biokoridoru nadregionálneho významu, podobnú funkciu plní styčná línia medzi lesnou a poľnohospodárskou krajinou v južnej a juhovýchodnej časti katastra. Brehové porasty Závadského potoka v časti Peklina plnia funkciu biokoridoru regionálneho významu. Významné genofondové lokality predstavujú zachovalé časti ekosystému starého koryta Váhu pri Oblazove. Jedná sa o vřbovotopoľové lužné lesy, zvyšok mŕtveho ramena, spoločenstvá stojatých vôd a ich brehov. Hoci do riešeného katastrálneho územia nezasahuje genofondová lokalita Saksová – Veľká skala /k. ú Paština Závada/, výrazne ovplyvňuje jeho kvalitu. Jedná sa hlavne o geologicky zaujímavé i cenné skalné a lesné spoločenstvá a teplomilné pasienkové spoločenstvá. Súčasťou lokality je CHPV/P/ Hričovské rify. Výskyt *Anthericum ramosum*, *Aster amelloides*, *Hieracium bupleroides*, *Sesleria varia*, *Seseli elatum*, *Cornus mas*.

Je potrebné konštatovať, že kvalitatívna a kvantitatívna nesúrodosť, nejednotnosť, ale najmä vysoká koncentrácia nárokov spoločnosti /letisko, priemysel, diaľnica, železnica.../ na krajinnokoekologicky citlivý priestor nivnej časti katastrálneho územia a ich intenzívny tlak na tento priestor vytvára a po realizovaní navrhovaných záujmov, zámerov bude neustále vytvárať intenzívne stresové impulzy na riešenú /aj kontaktnú/ krajinu, ale najmä na sídelné prostredie.

2.2 PRIESKUMY A ROZBORY PRIESTOROVÉHO USPORIADANIA A FUNKČNÉHO VYUŽITIA ÚZEMIA

2.2.1 ŠIRŠIE VZŤAHY

Riešené územie obce Dolný Hričov je pre potreby územného plánu vymedzené celým administratívnym územím obce Dolný Hričov. Obec Dolný Hričov tvoria dve katastrálne územia, k.ú. Dolný Hričov a k. ú. Peklina. Katastrálne územie Peklina bezprostredne nesusedí s k.ú. Dolný Hričov, a je relatívne samostatnou urbanistickou jednotkou.

Obec Dolný Hričov na severe susedí s k. ú. Kotešová. Z východnej strany susedí s k.ú. Horný Hričov a s k.ú. Žilinská Lehota. Južnými susedmi sú k. ú. Ovčiarsko, Paština Závada a Hričovské Podhradie. Na západnej strane susedí s k. ú. Hlboké Nad Váhom.

K. ú. Peklina susedí na severe s k.ú. Paština Závada, na východe s k.ú. Bitarová, na juhu s k.ú. Brezany a k.ú. Lietava (m.č.Lietavská Závadka), na západe s k.ú. Paština Závada.

Stručná charakteristika obce

Obec Dolný Hričov sa nachádza 7 km západne od Žiliny. Leží na styku Javorníkov so Strážovskými vrchmi pri Váhu v tzv. Žilinskom prelome.

Stred obce má nadmorskú výšku 320 m.n.m. V katastri sú výšky od 315 – 450 m.n.m. Obec Dolný Hričov má aktívne väzby na Žilinu a Bytču, kde je sústredená značná časť občianskej vybavenosti.

Životné prostredie územia je poznačené negatívnymi vplyvmi z nadregionálnej dopravy – cesta I/61, diaľnica D1 a D3 (križovatka), železničná trať č. 120, prípadná vodná cesta.

Priestorové možnosti rozvoja jednotlivých funkčných zložiek obce sú značne limitované líniovými trasami dopravy. Výškovú úroveň stavieb limituje navigačný kužel letiska Dolný Hričov. Ochranné pásma S-ČOV, aktivity hospodárskeho dvora AGROFIN PD, inundačné územie Váhu ohraničené ochrannou hrádzou vytvárajú iba malé uzavreté časti územia vhodné pre rozvoj bývania a iných funkcií. Pre nerušené bývanie sa javí vhodnejšie k.ú. Peklina, kde sú limitom terénne obmedzenia a poľnohospodársky využívané pozemky.

Územie obce Dolný Hričov (celý kataster) je strategicky dôležité pre Žilinu a jej okolie hlavne po stránke technického vybavenia. Na území katastra obce sa nachádza S-ČOV pre celú Žilinu a Terchovskú a Rajeckú dolinu, buduje sa tu diaľničná križovatka D1 a D3, prechádza ním trasa cesty európskeho významu, je tu regionálne letisko a je tu vysoký potenciál pre rozvoj logistiky, priemyslu a špeciálnych funkcií dobre dostupných dopravnými tokmi.

Význam obce v štruktúre osídlenia

Obec Dolný Hričov je vidieckym sídlom strednej veľkosti na hlavnej rozvojovej osi Považská Bystrica – Žilina – Martin.

V rámci osídlenia má Dolný Hričov výhodnú polohu z hľadiska využitia ako prímestské bývanie v zázemí ťažiska osídlenia – mesta Žilina. Popri funkcii trvalého bývania je v prioritnej polohe funkcia dopravy reprezentovaná zariadeniami regionálneho až celoslovenského významu (diaľnice D1, D3, ich križovatka, modernizovaná železničná trať a dostavané letisko) a súvisiacimi funkčnými plochami terminálov, colných skladov, skladov materiálu, tovaru ako i priemyselného parku. V sekundárnej polohe (z hľadiska plošného) zostanú funkčné plochy poľnohospodárskej výroby, územnej ochrany prírody a rekreácie hlavne v rámci k.ú. Peklina.

Posilňovanie novej nosnej funkcie bude v konečnom dôsledku posilňovaním významu Dolného Hričova ako centra osídlenia lokálneho významu, ktoré zabezpečuje relatívne komplexné základné vybavenie a čiastočne aj zamestnanosť pre obyvateľov spádového územia (Horný Hričov, Hričovské Pohradie, Paština Závada, Peklina).

Poloha obce voči špecificky chráneným územiám

Malá západná časť katastrálneho územia obce Dolný Hričov je súčasťou CHKO Strážovské vrchy vyhlásenej v r. 1969 s 2° ochrany. Ostatné územie katastra obce z hľadiska ochrany prírody na základe legislatívnej ochrany vyplývajúcej zo zákona 543 z 25.júna 2002 O ochrane prírody a krajiny patrí do 1° ochrany.

Vytvorenie sústavy osobitne chránených území NATURA 2000 na Slovensku je implementáciou Smernice Rady č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (smernica o vtákoch) a Smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (smernica o biotopoch). Vychádzajúc z uvedených smerníc tvoria sústavu NATURA 2000 Chránené vtáčie územia (Special Protection Areas - SPAs) a Územia európskeho významu (Special Areas of Conservation - SACs). Západná časť katastrálneho územia obce bola zaradená do chránených vtáčích území – n CHVÚ 28 Strážovské vrchy a do území európskeho významu SKUEV 0256 Strážovské vrchy. Priemet hraníc CHVÚ 28 Strážovské vrchy a SKUEV 0256 zasahuje do západnej časti k.ú Peklina ak.ú. Dolný Hričov.

Významná genofondová lokalita BY23 Váh pri Kotešovej a BY24 Váh pri Oblazove sa nachádza na severnom okraji katastrálneho územia Dolný Hričov. BY 24 čiastočne kopíruje miestny biokoridor Ovčiarkeho potoka.

Významná genofondová lokalita ZA 41 Saksová – Veľká skala a Rbc 23 - regionálne biocentrum Saksová - Veľká skala len susedia z k.ú Dolný Hričov.

Podobne aj Nrbk 1 nadregionálny biokoridor Rieka Váh len kopíruje severnú katastrálnu hranicu Dolného Hričova.

Nrbk 5 nadregionálny biokoridor prepojenie Súľovské skaly – L'adonhora zaberá južnú líniu katastrálnej hranice Dolného Hričova.

Rbk 16 regionálny biokoridor ekotón severného okraja Strážovských vrchov je zachytený v západnej časti k.ú. Dolný Hričov.

Rbk 17 regionálny biokoridor Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny prechádza zastavanou časťou k.ú. Peklina a časťou k.ú. Dolný Hričov západne od diaľničnej križovatky D1-D3.

2.2.2 TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA - ŠIRŠIE VZŤAHY

Cestná a železničná doprava

Riešené územie je v súčasnosti dopravne napojené na hlavný komunikačný skelet cestných trás Slovenska prostredníctvom cesty III/2091 na cestu I/61, ktorá je cestným ťahom medzinárodného významu – európsky ťah E50.

Katastrálnym územím obce Dolný Hričov vedú trasy diaľnice D3 a D1a ich vzájomné kríženie v polohe Hričovského Podhradia.

V území obce Dolný Hričov došlo k modernizácii železničnej trate č. 120 so zvýšením prevádzkovej rýchlosti na 140 km/hod.

Letecká doprava

V katastri obce Dolný Hričov sa nachádza letisko Žilina spôsobilé pravidelnú verejnú leteckú dopravu, nepravidelné dopravné vnútroštátne a medzinárodné lety našich i zahraničných leteckých spoločností a firemných súkromných lietadiel, letecký výcvik a športové lietanie, sanitné lety, špeciálne letecké práce, výsadkové a dopravné lety Armády SR a Policajného zboru SR, dovolenkové špeciálne lety, ďalšie doplnkové služby .

Vodná doprava

Katastrom obce Dolný Hričov prechádza plánovaná medzinárodná vodná cesta Váh E 81 (Komárno) - hranica Trenčianskeho kraja – **Hričov** – Žilina. V súčasnosti je vodná doprava bez využitia.

Zásobovanie vodou

Obec Dolný Hričov je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu Žilina – z vodného zdroja Lietava. Prívod je riešený z obce Ovčiarsko potrubím oc. DN 200. Celé privádzacie potrubie (t.j. od vodojemu (VDJ) Lietava do VDJ Dolný Hričov) je gravitačné.

Jestvujúci VDJ D. Hričov má objem 2 x 250 m³ – (min. hladina VDJ je 368,3 m n. m. a max. hladina VDJ je 371,60 m n. m.). Slúži ako zásobný VDJ pre obec. V súčasnosti sa využiteľný objem vodojemu javí ako dostatočný

Odkanalizovanie

V súčasnosti má vybudovanú súvislú stokovú sieť menšia časť obce. Počet obyvateľov, ktorí sú napojení kanalizačnou prípojkou na stokovú sieť je 478 zo 1496 (podľa SOBD 2001) – čo predstavuje 32 % z celkového počtu obyvateľov. Ďalších 908 obyvateľov má likvidáciu splaškových odpadových vôd zabezpečenú domovou žumpou/septikom.

Stoková sieť je budovaná ako gravitačno-tlaková, t.j. samotná stoková sieť v obci je gravitačná (budovaná z PVC potrubia DN 300 resp. 400). Pokračuje skrz železničný zvršok do čerpacej stanice odpadových vôd, kde sú akumulované a transportované tlakovo do SČOV Horný Hričov potrubím PVC DN 150.

Letisko je napojené tlakovou kanalizáciou (s prečerpávaním) PVC DN 200, napojením na miestnu kanalizačnú sieť v obci, všetko s prečerpávaním do vyššie položenej ČOV v Hornom Hričove.

Elektrická energia

Katastrálne územie obce Dolný Hričov je zásobované z vedenia VN 22 kV č. 1619, cez 10 trafostaníc. Linka je napojená na transformovňu TR 110/22 kV Hc Hričov (susedný kataster)

Zásobovanie teplom

V obci Dolný Hričov zásobovanie teplom sa v súčasnosti uskutočňuje decentralizovaným spôsobom na báze plynu a tuhých palív (uhlie, drevo, koks)

Plyn

Zásobovacím zdrojom zemného plynu pre obec Dolný Hričov je VTL Považský plynovod DN 300 PN 25, následná VTL prípojka DN 150 a regulačné stanice plynu RS 1 - 1200 m³/h hod a RS 2 - 5000 m³/h hod. RS 2 slúži na napojenie obce Horný Hričov.

Z regulačnej stanice do riešeného územia sú vedené STL siete.

Pošta

Podacia a dodávacia poštová služba pre obec je zabezpečená miestnou poštovou prevádzkou.

Telekomunikácie

Z hľadiska organizácie telefónnej siete riešené územie obce Dolný Hričov je začlenené do telefónneho obvodu (UTO) Žilina.

2.2.3 ROZBOR URBANISTICKEJ ŠTRUKTÚRY OBCE

2.2.3.1 Kultúrohistorický vývoj obce

Prvá doložená listina o Dolnom Hričove je z roku 1208. Nitriansky župan Tomáš listinne potvrdzuje vlastníctvo biskupa RYZOIA (Ryčou – odtiaľ pochádza názov obce) tohto územia. Listina vymedzuje hranice územia.

Z archeologických nálezov sa dozvedáme, že územie obce bolo osídlené už v predhistorickej dobe (v roku 1961 pri železničnej stanici bol nájdený sekeromlat a na rozhraní Dolného Hričova a Ovčiarska desiatky bronzových vretien). Kosti, črepiny, časť žeriavu, sú svedectvom osídlenia z doby pred Veľkou Moravou. História obce je úzko spätá s hradom. Spolu so Súľovom a Lednicou patrí hrad Hričov k najmenším slovenským hradom. Jeho prvým historickým majiteľom bola katolícka cirkev. Počas jej správy hradu došlo ku kolonizácii územia. Hrad neskôr prechádza z rúk do rúk na striedanie: z rúk kráľa do rúk šľachty a opačne. Stáva sa z neho sídlo lúpežných zbojníkov. Posledným majiteľom hradu Hričov bol Jozef Esterházy, majiteľ bytčianskeho panstva. Začiatkom XVIII. storočia hričovský hrad vyhorel, stratil svoju obrannú funkciu, a – spustol. V súčasnosti je z hradu zrúcanina.

V roku 1556 je v obci postavený kaštieľ, slúžiaci ako mýtnica. Starobylý kostol z prelomu XIII. a XIV. storočia nesie znaky románskeho a gotického štýlu.

Raný aj neskorý feudalizmus – to bolo vždy jarmo svetskej i cirkevnej vrchnosti, ktoré „dovolili zrušiť poddanstvo“ až o storočie neskôr ako vo vyspelých európskych štátoch. Vojenské výpravy Turkov a Tatárov, protihabsburské povstania uhorskej šľachty proti cisárskej Viedni až do konca XVIII. storočia vydrancovali obce, zničili úrody, kopytá ich koňov „rozorali“ ornú pôdu. Počas piatich storočí nebolo v tejto krajine pokoja. Len 150 rokov relatívneho mieru (po porážke Turkov a vyhnaní kuruckých vojsk z územia Slovenska) umožnilo aký – taký pokrok a pokojný život občanov, život bez drancovania a prenasledovania a útekov do hôr.

Ľudia potom, čo mohli odísť zo svojich bydlísk, hľadali nové usídlenie aj za cenu klčovania a vydobytia kúskov pôdy na nových územiach Slovenska, nie tam, kde po stáročia prechádzali drancujúce vojská. K takýmto podmienkam života sa pridávali cholery (1831), záplavy a povodne, neúrody, požiare (napríklad v roku 1921). Treba vysloviť obdiv generáciám potomkov prvých osídlených Slovákov, ktorí dokázali prežiť tieto kruté podmienky životnej existencie.

Dolný Hričov po roku 1918 zažil oslobodenie spod maďarského útlaku a jazykovej nadvlády. Začal hospodársky rozvoj, kultúrny rozvoj, slovenčina v školách, rast vzdelania. To všetko zastavila veľká hospodárska kríza po roku 1929. Po roku 1936 dochádza k rastu životnej úrovne obyvateľstva napriek zaostávaniu Slovenska za Českými historickým krajinami (zásluhou českej politiky voči Slovensku). Onedlho však začína nová apokalypsa – druhá svetová vojna. Vznikol síce Slovenský štát, ale pod patronátom hitlerovského Nemecka. Dolný Hričov prežil aj totalitný štát za komunistickej éry so všetkým sprievodnými javmi – nielen pri výstavbe nových budov, zakladania JRD, združstevňovania, rozvoja školstva a kultúry, ale aj prenasledovanie cirkví, kňazov, nepohodných ľudí; nielen práca pre všetkých ľudí (neveľmi platená) ale aj vláda jedinej strany, neznášajúca odporcov a kritikov.

Najstaršou zachovalou budovou v obci je rímsko-katolícky kostol z XIII.-XIV. storočia. Presný rok stavby sa nezistil. Kostol i faru dali pravdepodobne postaviť prví majitelia hričovského hradu. Kostol nesie znaky románskeho aj gotického slohu. Pôvodný kazetový strop bol v neskorších rokoch požiarom poškodený a nahradený klenbou. Kazetový strop bol vyšší ako terajšia klenba. Dôkazom sú zvyšky vnútorných malieb ktoré sa zachovali nad klenbou na povale. Maľby boli čiastočne zreštaurované v roku 1964. Podľa odborníkov tieto maľby pochádzajú zo XIV. storočia. Sú to fragmenty väčších kompozičných celkov, veľkých obrazov, ako: Posledná večera, Nanebevstúpenie Krista, Kristus na Mangorle, a pod. Zachovali sa iba horné časti fragmentov. Ostatné časti boli zakryté neskoršími nátermi. Okolo kostola sa pochovávalo, pod podlahou kostola bola hrobka, v nej pochovávali hradné panstvo. Stopy

po hrobke boli nájdené pri oprave kostola v rokoch 1947–48. Vchod do hrobky bol zamurovaný. Na vonkajších múroch kostola sú vyryté kratšie latinské texty, maľované dvojkruchy s krížom, v medzikruží sú mená zomretých, ktorí boli popri kostole pochovaní. V XIX. storočí prechádza kostolná budova niekoľkými zmenami. V r. 1827 dostáva kostol kamennú obkládku na rohoch. Jej časti sa zachovali dodnes. V r. 1820 sa porušuje predtým renesančná úprava kostola prístavbou bočnej lode do kríža. Najpozoruhodnejšou pamiatkou, ktorá sa dosiaľ v kostole zachovala, je gotická klenba nad hlavným oltárom. Veža kostola je v pôvodnom tvare, postavená v románskom slohu. Pri opravách v rokoch 1960-62 bol obnovený románsky oltár oproti hlavnému oltáru. Na pôvodnom oltári bol nápis z roku 1576. Kostol je zasvätený pamiatke sv. Michala. Z príležitosti vysviacky sa dosiaľ zachovala pamiatka: každoročné Michalské hody.

Druhou najstaršou budovou je bývalý kaštieľ, postavený v XVI. storočí. Budovu dali postaviť hričovskí hradní páni, ktorí vybrali i mýto od furmanov a kupcov. Postavil ju stavitel' talianskeho pôvodu Ján KILIÁN, ktorý postavil aj Bytčiansky zámok. Bol zreštaurovaný. Slúžil verejnému záujmu (MNV, osvetová beseda, a pod.)

Súhrn pamiatok v obci a blízko obce dolný hričov:

1. Zrúcanina Hričovského hradu (z XIII. storočia - leží mimo katastra obce Dolný Hričov)
2. Rímsko-katolícky kostol z prelomu XIII. a XIV. Storočia, má znaky románskeho a gotického štýlu. Dali ho postaviť majitelia hradu; Zachované časti výzdoby chrámu: gotické maľby (Posledná večera, Nanebevstúpenie Krista). Klenba nad hlavným vchodom je najvýznamnejšou pamiatkou v celom areáli. Kostol prešiel zmenami, v roku 1820 bola narušená jeho románska podoba bočnou loďou do kríža; Vnútorne maľby na stenách boli zreštaurované významným slovenským výtvarníkom Vincentom Hložníkom
3. Cintorín okolo kostola a krypta, kde sú pochovaní hradní páni patrí k významným pamiatkam nielen v obci; Kostol je zasvätený svätému Michalovi;
4. Kaštieľ z roku 1556 je druhá najstaršia budova obce. Jedno poschodie pod kláštorom je priechodom; tu sa vyberalo mýto. V bašte kláštora sídlil mýtnik a ozbrojená stráž. Začiatkom XX. Storočia od majiteľa baróna Poppera odkúpilo budovu urbárne spoločenstvo. Upravili ju, aj opravili ju. Neskôr budova slúžila ako kino, kancelárie, agitačné stredisko. V súčasnosti (až do výstavby kultúrneho domu(v nej bolo umiestnené obecné kultúrne stredisko, ústredňa slovenských telekomunikácií. Urbárne spoločenstvo. Priechod cez budovu bol zrušený už na začiatku XIX. storočia. Historická podoba tejto budovy – jej podoba sa nachádza na maľbe Pavla Midulu na stene obecnej knižnice. Budova bývalého kláštora je zaradená medzi celonárodné kultúrne pamiatky.
5. Hričovská skalná ihla neďaleko obce je chráneným prírodným útvarom; (leží mimo katastra obce Dolný Hričov)
6. Hrad Súľov (leží mimo katastra obce Dolný Hričov)
7. Súľovské skaly. (mimo katastra obce Dolný Hričov)

2.2.3.2 Súčasnosc'

V súčasnosti patrí obec Dolný Hričov medzi najvyspelejšie obce žilinského okresu. Má vybudované inžinierske siete, je plynofikovaná, dokončila sa výstavba obecného vodovodu a kanalizácie (čo bola v rozpočte obce najväčšia položka), obec má svoje zdravotné stredisko, zubára, plne organizovanú základnú školu; do nej chodia žiaci aj z okolitých dedín. Obec dnes vytvára priaznivé podmienky pre podnikanie, pre živnostníkov, aj väčšie podnikateľské subjekty.

Na športové a kultúrne vyžitie slúži športový areál a novozrekonštruovaný kultúrny dom. V obci sa nachádza medzinárodné letisko Žilina - Hričov, kde sa konajú rôzne atraktívne

podujatia v oblasti motoristického i leteckého športu, prebehla modernizácia železničnej trate, dokončila sa výstavba diaľnice.

Pre priaznivcov turistiky obec poskytuje ubytovacie priestory - nachádza sa tu ubytovacie zariadenie Motel Borina, pri ktorom je čerpacia stanica Daliol a Penzión Dúbravy. K obci Dolný Hričov patrí i územno - správna lokalita - obec Peklina.

2.2.3.3 Organizácia územia obce a funkčné členenie

Administratívno správne územie Dolného Hričova sa rozprestiera na dvoch samostatných od seba oddelených katastrach k.ú. Dolný Hričov a k.ú. Peklina. Charakteristika týchto dvoch katastrach je veľmi rozdielna, preto uvádzame popis samostatne pre katastrálne územia.

Katastrálne územie Dolného Hričova

K.ú. Dolného Hričova môžeme z hľadiska makro členenia na funkčnopriestorové jednotky rozdeliť na dve základné časti: zastavané územie obce – intravilán a ostatné územie katastra. Koncepcia priestorového usporiadania sa historicky vyvíjala ako kompaktná obytná osada s centrom okolo kostola a kaštieľa. Rozvoj zástavby sa mimo historicky rámec zástavby začína po roku 1918 a neskôr po roku 1955. Výstavba sa rozširuje pozdĺž železnice, ktorá vytvára výrazny limit v krajine. V súčasnosti sa do pôdorysu obce zasiahlo výstavbou diaľnice D1 a D3, modernizáciou železnice a plánovaným predĺžením letiskovej prístávacej dráhy.

Zásadou pri dopĺňaní funkčno-priestorového usporiadania bolo zoskupovanie príbuzných funkcií a vytváranie ucelených funkčných zón.

Kataster obce Dolný Hričov je členený z hľadiska zastavanosti na dve časti::

1. územie zastavané – intravilán
2. územie nezastavané – extravilán.

Zastavaná časť obce má funkčné územia s kompaktnou urbanistickou štruktúrou s vysoko prevažujúcou zástavbou rodinných domov.

Z hľadiska funkčného zónovania môžeme územie katastra rozdeliť na tieto zóny:

- územia bývania s výskytom občianskej vybavenosti
- územie nadradenej dopravnej infraštruktúry (diaľnica, železnica, letisko)
- územia priemyselnej výroby a technickej vybavenosti (plánovaný priemyselný park)
- územia poľnohospodárskej výroby
- územia voľnej poľnohospodárskej krajiny
- územia lesnej krajiny - lesy
- územia ochrany prírody – genofondové lokality, SKUEV, CHKO

Katastrálne územie Peklina

K.ú. Peklina sa vyvíja kompaktno až do súčasnosti. V súčasnosti sú pokusy o rozťahnutie zástavby do krajiny. Vzhľadom na fakt, že poľnohospodárska pôda už nie je potrebná pre obživu obyvateľov a ich potravinovú sebestačnosť bude tento trend pravdepodobne pokračovať.

Kataster časti Peklina je členený z hľadiska zastavanosti na dve časti:

1. územie zastavané – intravilán
2. územie nezastavané – extravilán.

Zastavaná časť obce má funkčné územia s kompaktnou urbanistickou štruktúrou s vysoko prevažujúcou zástavbou rodinných domov.

Z hľadiska funkčného zónovania môžeme územie katastra rozdeliť na tieto zóny:

- územia bývania s výskytom občianskej vybavenosti
- územia poľnohospodárskej výroby
- územia voľnej poľnohospodárskej krajiny
- územia lesnej krajiny - lesy

- územia ochrany prírody – genofondové lokality, SKUEV, CHKO

2.2.3.4 Funkčné využitie

Katastrálne územie Dolného Hričova

Dolný Hričov je z hľadiska funkčného členenia rozmanitý, v intraviláne, sú dominantne zastúpené funkčné plochy individuálneho bývania. Individuálne bývanie tvorí ucelené funkčné územia, sporadicky doplnené jednotlivými objektami hromadného bývania (v širšom centre), občianskou vybavenosťou a rekreáciou vo forme rekreačných chalúp. Územie poľnohospodárskej výroby sa nachádza južne od zastavaného územia. Západne od obytného územia je poľnohospodársky dvor, ktorý sa čiastočne transformoval aj na priemyselný areál. Priemyselná výroba, skladové a logistické plochy sa nachádzajú západne od PD a severne od PD boli v predchádzajúcich ÚPD navrhnuté rozsiahle plochy na rozvoj logistických plôch.

Z hľadiska funkčného využitia územia má obec primárnu obytnú funkciu. Ako doplnkové funkcie sú v prvom rade výrobná funkcia vo forme poľnohospodárskej výroby a lesnej výroby. Zvýrazňuje sa aj funkcia rekreácie, CR a turizmu. Občianska vybavenosť je rozložená bodovo, s náznakom koncentrácie najmä v ťažisku obce. Obec má úzke funkčné väzby na Bytču a Žilinu.

Rekreácia sa orientuje v prevažnej miere na pasantskú formu. Pre priaznivcov turistiky obec poskytuje ubytovacie priestory - nachádza sa tu ubytovacie zariadenie Motel Borina, pri ktorom je čerpacia stanica Dalioil a Penzión Dúbravy.

Katastrálne územie Peklina

Z hľadiska funkčného využitia územia má územie Peklina primárnu obytnú funkciu. Ako doplnkové funkcie sú v prvom rade výrobná funkcia vo forme poľnohospodárskej výroby a lesnej výroby. Funkcia rekreácie CR a turizmu je tu zastúpená chalupami, ktoré vznikli po odchode pôvodných obyvateľov do miest za prácou. Opustené nehnuteľnosti sú zdrojom aj cieľom rekreácie. Z hľadiska motivácie rozvoja rekreácie a CR nie sú v území žiadne výnimočné atrakcie. Poloha Peklina voči atraktívnym priestorom (Súľovské skaly). Ubytovacie kapacity sú zastúpené penziónom Peklina s kapacitou do 10 osôb. Občianska vybavenosť bola koncentrovaná v ťažisku zástavby (predajňa potravín nahradená penziónom).

Základná občianska vybavenosť je nepostačujúca, ale vzhľadom na existujúci počet obyvateľov je rozvoj vybavenosti veľmi obmedzený rentabilitou. Riešením je mobilný predaj, alebo donášková služba. Katastrálne územie Peklina má úzke funkčné väzby na Paštinu Závadu, Hričovské Podhradie a Dolný Hričov, kde je najbližšia základná občianska vybavenosť. (MŠ, ZŠ, potravinárske obchody)

2.2.3.5 Urbanistická kompozícia obce

Doterajší urbanistický rozvoj obce Dolný Hričov je poznačený výrazným rámcovaním dvoch líniových stavebných prvkov, ktorými sú teleso železničnej trate a cesta I/61. Tieto dva líniové prvky vymedzujú už dlhodobo pôdorysný tvar pretiahlého ohnutého segmentu, v ktorom sa rozvíja urbanizované územie. Z tohto rámca sa vymyká len situovanie areálu letiska.

Urbanistická kompozícia k.ú. Peklina sa vyvíjala ako kompaktná zástavba okolo dvoch navzájom kolmých kompozičných osí.

Kompozičné osi

(k.ú. Dolný Hričov)

Za hlavnú pozdĺžnu kompozičnú os v k.ú. Dolný Hričov treba považovať trasu diaľnice D 3 s priamym nadväzujúcim úsekom D1 a v zásade súbežnú trasu železničnej trate

V severnej časti obce (k.ú. Dolný Hričov) „za“ diaľnicou D3 treba považovať za sekundárnu os kompozície **modifikovanú trasu cesty III/2091**; južne od diaľnice D3 resp. od železničnej trate úlohu kompozičnej osi sekundárneho významu prevezme **ulica Mládeže**,

Miestne vodné toky zhruba severojužnej orientácie (k.ú. Dolný Hričov) ako i ulice napr. Osloboditeľov, Športová, Staničná a Na Imranovec (Družstevná) považovať za priečne

sekundárne kompozičné osi urbanizovaného územia, pričom ul. Na Šefranicu bude osou vyjadrujúcou os zástavby Hričovského Podhradia a jej predĺženia po ihrisko v ochrannom pásme železnice resp. diaľnice; najvýznamnejšou priečnou sekundárnou osou by mala byť ulica Osloboditeľov; úlohu osi nižšieho významu prevezme ulica Staničná v pomyselnom predĺžení až za cestu I/61 (I/18) do časti údolia Lehotského potoka („nabaľuje“ na seba rozvoj rekreačnej funkcie),

Dominanty

Dominantu k.ú. Dolný Hričov tvorí hmota kostola (k.ú. Dolný Hričov) Výrazne sa prejavuje pri vstupe do obce v priestore od hospodárskeho dvora PD AGROFIN, a.s. až po bytové objekty (pri areáli ZŠ s MŠ),

(k.ú. Peklina)

Poloha hlavnej kompozičnej osi je trasa cesty III. triedy a trasa obslužnej cesty skoro kolmej na trasu cesty III. triedy.

Zastavané územie v k.ú. Peklina nemá v súčasnosti žiadne **dominanty**.

2.3 PRIESKUMY A ROZBORY DEMOGRAFICKÉHO POTENCIÁLU

Prvé listinné doloženie osídlenia je z roku 1208. Na temene hradného vrchu bolo veľkomoravské osídlenie siahajúce až do údolia rieky Váhu. Malé opevnenie bolo aj na temene Dúbrav. Na západnom temeni Dúbrav bol malý kostolík, zasvätený sv. Emerámovi.

Podľa listiny z Budapešti, ktorá potvrdzuje (v maďarčine a latinčine), že biskupovi Ryzoiovi sa pridružuje územie, ktoré zaberá dnes chotáre Žilinskej Lehoty, Ovčiarska, Bitarovej, Paštinej Závady, Pekliny, Hlbokého, Hričovského Podhradia, Dolného a Horného Hričova vyplýva, že obec Dolný Hričov bol z týchto obcí najvýznamnejší, lebo jeho názor pochádza z mena biskupa Ryzoia - Hričov.

Stručná analýza retrospektívneho vývoja populácie obce Dolný Hričov od roku 1980:

rok	2.3.1.1 počet obyvateľov	prírastok (úbytok) obyv.	index rastu
1980	1221	0	100,00
1990	1240	+19	101,55
1999	1443	+203	118,18
2000	1446	+3	118,42
2001 (26.5)	1454	+8	119,08
2001 (31.12)	1471	+17	120,47
2002	1483	+12	121,45
2003	1493	+10	122,27
2011	1601	+108	131,12
2012	1584	-17	129,73
2013	1610	+26	131,85
2015	1604	-6	131,36
2016	1619	+15	132,59

V období rokov 1980 až 2003 narástol počet obyvateľov o 272 osôb. Je to aj dôsledok recesie národného hospodárstva a stagnácie novej bytovej výstavby formou hromadnej bytovej výstavby (ďalej len HBV) najmä v mestách Žilina a Bytča.

V roku 1980 žilo v Dolný Hričov 1221 obyvateľov. Za posledných 36 rokov vzrástol počet obyvateľov obce o 398 osôb (index rastu dosahuje 132,59%). Priemerný ročný prírastok obyvateľstva od roku 1980 (1221) do roku 2016 (1619) predstavuje 11 osôb.

V roku 2001 žilo v obci Dolný Hričov 1471 obyvateľov. Za posledných 15 rokov vzrástol počet obyvateľov o 148 osôb (index rastu dosahuje 110,06%).

SOBD 2001 Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku k 26. 5. 2001:

spolu	trvale bývajúce obyvateľstvo						podiel z trvale bývajúceho obyvateľstva vo veku (v %)		
	vo veku						predpro - duktívnom	produ - ktívnom	popro - duktívnom
	0 -14	muži 15 - 59	ženy 15 - 54	muži 60+	ženy 55+	nezi - stenom			
1454	301	459	438	85	170	1	20,7	61,7	17,5

SOBD 2011 Trvale bývajúce obyvateľstvo podľa veku:

Obec, časť obce, základná sídelná jednotka (diel ZSJ)	spolu	z toho ženy	v predp roduk tívno m veku (0 - 14)	v popro duktív nom veku (65+)	ekonomicky aktívne					Hosp odári ace domá cností	byty		domy
					spolu	odch ádzaj úce za práco u	pracujúce v sektore				spolu	v rodin ných domo ch	
							primá rnom	sekun dárno m	terciá rnom				
Dolný Hričov	1516	785	258	175	739	624	25	250	426	455	444	396	361
Dolný Hričov	1315	677	216	162	646	546	21	216	376	400	393	347	321
Peklina	201	108	42	13	93	78	4	34	50	55	51	49	40

Pohyb obyvateľstva prirodzenou menou a na základe migrácie v rokoch 2001 - 2014:

Pohlavie	rok	Stav trvale bývajúce ho obyvateľ stva k 30.6. (1.7.) (Osoba)	Stav trvale bývajúce ho obyvateľ stva k 31.12. (Osoba)	Naroden í (Osoba)	Zomreti (Osoba)	Prirodze ný prírastok obyvateľ stva (Osoba)	Pristáho vaní na trvalý pobyt (Osoba)	Vystáho vaní z trvalého pobytu (Osoba)	Migračn é saldo (Osoba)	Celkový prírastok obyvateľ stva (Osoba)	Živonar dení (Osoba)
Spolu	2011	1 525,5	1 551	18	12	6	57	12	45	51	18
	2012	1 547	1 543	14	7	7	16	31	-15	-8	14
	2013	1 549	1 555	23	22	1	35	24	11	12	23
	2014	1 551,5	1 548	7	11	-4	31	34	-3	-7	7
	2015	1 559	1 570	22	15	7	30	15	15	22	22
Muži	2011	735,5	748	10	4	6	25	6	19	25	10
	2012	746,5	745	7	4	3	7	13	-6	-3	7
	2013	747,5	750	8	12	-4	16	7	9	5	8
	2014	752	754	4	4	0	16	12	4	4	4
	2015	757	760	10	8	2	14	10	4	6	10
Ženy	2011	790	803	8	8	0	32	6	26	26	8
	2012	800,5	798	7	3	4	9	18	-9	-5	7
	2013	801,5	805	15	10	5	19	17	2	7	15
	2014	799,5	794	3	7	-4	15	22	-7	-11	3
	2015	802	810	12	7	5	16	5	11	16	12

Za posledných 5 rokov v obci Dolný Hričov pribudlo 84 detí, čo je v priemere 16,8 ročne, zomrelo 67 obyvateľov, čo je priemerne ročne 13,4. Prirodený prírastok obyvateľov je 3,4 obyvateľa ročne. Počet obyvateľov prirodzenou menou rastie o približne 3,4 obyvateľa za rok.

Za posledných 5 rokov migráciou pribudlo 53 obyvateľov, čo je v priemere ročne 10,6 obyvateľa, celkový prírastok bol 70, čo je v priemere ročne 14 obyvateľa. Celkove teda počet obyvateľov stúpa.

2.3.1.2 Predpokladaný demografický vývoj:

Vývoj stavu obyvateľov v posledných piatich rokoch vplyvom migrácie a prirodzeného prírastku stúpa a na základe získaných informácií o zámeroch výstavby bytov, rodinných domov, ako aj rozvoja hospodárskej základne v obci je pravdepodobné, že tento trend bude pokračovať. Tiež je dôvodne pravdepodobné že blízkosť krajského mesta Žilina vyvolá zvýšené pozitívne migračné saldo. Tento predpoklad je v súlade so záväznými ukazovateľmi funkčného a priestorového usporiadania územia ÚPN VÚC Žilinského kraja v oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry. Ak by pokračoval doterajší trend zvýšil by sa počet obyvateľov za 13 rokov do návrhového obdobia o 13 x 14 obyvateľa, teda o 182 obyvateľa.

Predpokladáme, že vplyvom vyššej migrácie sa do roku 2030 počet obyvateľov zvýši o 200 až 250 obyvateľov, čo predstavuje medziročný rast o 15,0-19,0 osôb. Ak sa tieto úvahy naplnia dosiahne obec Dolný Hričov 1819- 1869 obyvateľov v roku 2030.

2.3.2 VEKOVÁ ŠTRUKTÚRA OBYVATEĽSTVA

V súčasnosti sú k dispozícii údaje zo sčítania obyvateľstva domov a bytov z roku 2011.

SODB 2011 - zloženie obyvateľstva podľa veku a pohlavia

Dolný Hričov	muži spolu	ženy spolu	Obyvateľstvo úhrn	
				%
0 - 2	26	22	48	3,2
3 - 4	15	20	35	2,3
5	9	6	15	1,0
6 - 9	36	32	68	4,5
10 - 14	46	46	92	6,1
15	12	15	27	1,8
16 - 17	21	17	38	2,5
18 - 19	18	25	43	2,8
20 - 24	53	55	108	7,1
25 - 29	55	62	117	7,7
30 - 34	82	61	143	9,4
35 - 39	55	70	125	8,2
40 - 44	52	56	108	7,1
45 - 49	35	42	77	5,1
50 - 54	53	44	97	6,4
55 - 59	48	52	100	6,6
60 - 64	52	48	100	6,6
65 - 69	25	34	59	3,9
70 - 74	14	23	37	2,4

75 - 79		15	21	36	2,4
80 - 84		4	22	26	1,7
85 +		5	12	17	1,1
Spolu		731	785	1 516	100,0
0 - 5		50	48	98	6,5
6 - 14		82	78	160	10,6
Predproduktívny		132	126	258	17,1
Produktívny		536	547	1 083	71,4
Poproduktívny		63	112	175	11,5
Podiel obyvateľstva	0 - 5	6,8	6,1	6,5	-
	6 - 14	11,2	9,9	10,6	-
	produktívny vek	73,3	69,7	71,4	-
	poproduktívny vek	8,6	14,3	11,5	-
Priemerný vek		36,37	39,08	37,78	-

SODB 2011 - Zloženie obyvateľstva podľa vekových skupín a pohlavia, stárnutie obyvateľstva

	vekové zloženie				index vitality*			index stárnutia**		
	muži	ženy	spolu	%	muži	ženy	spolu	muži	ženy	spolu
Predproduktívny	132	126	258	17,1	209,52	112,5	147,43	47,73	88,89	67,83
Produktívny	536	547	1 083	71,4						
Poproduktívny	63	112	175	11,5						

** - index stárnutia – počet osôb vo veku 65 + rokov na 100 osôb vo veku 0 – 14 rokov

* - index vitality vyjadruje pomer vekovej skupiny 0 - 14 rokov a vekovej skupiny 65 + rokov.

V obci Dolný Hričov žije progresívny typ populácie, ktorý je charakterizovaný výrazne vyšším zastúpením vekovej skupiny 0 - 14 rokov ako je zastúpenie vekovej skupiny 65 + rokov. Index vitality má hodnotu **147,43** %. Obyvateľstvo obce má vysokú schopnosť rásť prirodzenou menou.

SODB 2011 - Zloženie obyvateľstva podľa národnostného zloženia

Národnosť	Muži	Ženy	Spolu
Slovenská	700	753	1 453
Ukrajinská	0	1	1
Česká	3	6	9
Nemecká	2	0	2
Iná	0	1	1
Nezistená	26	24	50
Spolu	731	785	1 516

SODB 2011 - Zloženie obyvateľstva podľa náboženského vyznania

Náboženské vyznanie	Muži	Ženy	Spolu
Rímskokatolícka cirkev	629	711	1 340

Gréckokatolícka cirkev	2	0	2
Pravoslávna cirkev	0	1	1
Evanjelická cirkev augsburského vyznania	2	2	4
Apoštolská cirkev	1	2	3
Bratská jednota baptistov	0	1	1
Bez vyznania	47	30	77
Iné	4	3	7
Nezistené	46	35	81
Spolu	731	785	1 516

SODB 2011 - Zloženie obyvateľstva podľa dosiahnutého vzdelania

Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Pohlavie		Spolu
	muži	ženy	
Základné	62	100	162
Učňovské (bez maturity)	124	79	203
Stredné odborné (bez maturity)	103	97	200
Úplné stredné učňovské (s maturitou)	34	24	58
Úplné stredné odborné (s maturitou)	141	199	340
Úplné stredné všeobecné	15	37	52
Vyššie odborné vzdelanie	7	13	20
Vysokoškolské bakalárske	10	17	27
Vysokoškolské magisterské, inžinierske, doktorské	62	61	123
Vysokoškolské doktorandské	5	3	8
Vysokoškolské spolu	77	81	158
Bez školského vzdelania	141	142	283
Nezistené	27	13	40
Úhrn	731	785	1 516

2.3.3 EKONOMICKY AKTÍVNE OBYVATEĽSTVO A NEZAMESTNANOSŤ.

Podľa SODB 2011 žilo v obci 739 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 337 žien. Z celkového počtu obyvateľov ku dňu sčítania – 1516, je podiel ekonomicky aktívnych osôb 48,75 %. Funkcia obce v systéme osídlenia, okrem vlastnej hospodárskej základne aj vysoko vyvinutá hospodárska základňa blízkych sídiel má za následok, že 277 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo predstavuje až **37,48 %**, odchádza za prácou do iných sídiel a **62,52 %** obyvateľov pracuje v obci.

SODB 2011 - Ekonomická aktivita obyvateľstva

Pohlavie	Osoby ekonomicky aktívne					
	spolu	%	z toho			vypomáhajúci (neplatení) člen.domácn. v rodin.podnik.
			osoby na materskej dovolenke	pracujúci dôchodcovia	nezamestnaní	
Muži	402	54,4	0	11	58	1

Ženy	337	45,6	11	9	34	3
Spolu	739	100,0	11	20	92	4

SODB 2011 - Obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa postavenia v zamestnaní, veku a pohlavia

Vek, pohlavie		Postavenie v zamestnaní						Ekonomicky aktívni spolu
		zamestnanci	podnikatelia		členovia družstiev	vypomáhajúci (neplatení) člen.domácn. v rodin.podnik.	ostatní a nezistení	
			so zamestnancami	bez zamestnancov				
Dolný Hričov								
15 - 19	muži	3	0	0	0	0	3	6
	ženy	3	0	0	0	0	1	4
	spolu	6	0	0	0	0	4	10
20 - 24	muži	17	0	3	0	0	11	31
	ženy	16	0	2	0	0	6	24
	spolu	33	0	5	0	0	17	55
25 - 29	muži	40	3	6	0	0	4	53
	ženy	42	0	1	0	1	4	48
	spolu	82	3	7	0	1	8	101
30 - 34	muži	52	4	16	0	0	5	77
	ženy	35	1	4	0	1	3	44
	spolu	87	5	20	0	1	8	121
35 - 39	muži	31	3	10	0	1	7	52
	ženy	50	1	2	0	0	11	64
	spolu	81	4	12	0	1	18	116
40 - 44	muži	34	1	4	0	0	10	49
	ženy	44	0	1	0	1	4	50
	spolu	78	1	5	0	1	14	99
45 - 49	muži	18	2	5	0	0	8	33
	ženy	38	1	1	0	0	1	41
	spolu	56	3	6	0	0	9	74
50 - 54	muži	33	2	7	1	0	4	47
	ženy	31	3	1	0	0	3	38
	spolu	64	5	8	1	0	7	85
55 - 59	muži	36	0	2	0	0	1	39
	ženy	20	0	1	0	0	1	22
	spolu	56	0	3	0	0	2	61
60 - 64	muži	9	0	0	0	0	3	12
	ženy	0	0	0	0	0	0	0
	spolu	9	0	0	0	0	3	12
65+	muži	2	0	0	0	0	1	3
	ženy	1	0	0	0	0	1	2
	spolu	3	0	0	0	0	2	5

Úhrn	muži	275	15	53	1	1	57	402
	ženy	280	6	13	0	3	35	337
	spolu	555	21	66	1	4	92	739
%		75,1	2,8	8,9	0,1	0,5	12,4	100,0

SODB 2011 - Bývajúce obyvateľstvo ekonomicky aktívne podľa pohlavia, dochádzky do zamestnania a podľa odvetvia hospodárstva

Odvetvie ekonomickej činnosti	Ekonomicky aktívne osoby			
	muži	ženy	spolu	z toho dochádza do zamestnania
<i>Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace</i>	13	9	22	16
<i>Lesníctvo a ťažba dreva</i>	1	1	2	0
<i>Ťažba uhlia a lignitu</i>	1	0	1	0
<i>Výroba potravín</i>	3	3	6	6
<i>Výroba textilu</i>	1	3	4	4
<i>Výroba odevov</i>	0	5	5	4
<i>Spracovanie dreva a výroba výrobkov z dreva a korku okrem nábytku; výroba predmetov zo slamy a prúteného materiálu</i>	3	4	7	5
<i>Výroba papiera a papierových výrobkov</i>	2	0	2	2
<i>Výroba chemikálií a chemických produktov</i>	2	1	3	3
<i>Výroba výrobkov z gumy a plasty</i>	10	6	16	14
<i>Výroba ostatných nekovových minerálnych výrobkov</i>	4	4	8	4
<i>Výroba a spracovanie kovov</i>	0	1	1	1
<i>Výroba kovových konštrukcií okrem strojov a zariadení</i>	13	2	15	12
<i>Výroba počítačových, elektronických a optických výrobkov</i>	1	0	1	0
<i>Výroba elektrických zariadení</i>	4	1	5	5
<i>Výroba strojov a zariadení i. n.</i>	19	9	28	24
<i>Výroba motorových vozidiel, návesov a prívesov</i>	13	8	21	20
<i>Výroba nábytku</i>	6	4	10	8
<i>Iná výroba</i>	0	2	2	1
<i>Oprava a inštalácia strojov a prístrojov</i>	6	2	8	7
<i>Dodávka elektriny, plynu, pary a studeného vzduchu</i>	8	1	9	5
<i>Zber, úprava a dodávka vody</i>	10	3	13	12
<i>Zber, spracúvanie a likvidácia odpadov; recyklácia materiálov</i>	5	2	7	6
<i>Výstavba budov</i>	11	3	14	11
<i>Inžinierske stavby</i>	24	6	30	22
<i>Špecializované stavebné práce</i>	34	1	35	30
<i>Veľkoobchod a maloobchod a oprava motorových vozidiel a motocyklov</i>	14	5	19	18
<i>Veľkoobchod, okrem motorových vozidiel a motocyklov</i>	19	23	42	38
<i>Maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov</i>	17	44	61	51
<i>Pozemná doprava a doprava potrubím</i>	13	4	17	14
<i>Letecká doprava</i>	1	2	3	2

<i>Skladové a pomocné činnosti v doprave</i>	18	13	31	29
<i>Poštové služby a služby kuriérov</i>	3	3	6	5
<i>Ubytovanie</i>	3	3	6	6
<i>Činnosti reštaurácií a pohostinstiev</i>	6	12	18	16
<i>Nakladateľské činnosti</i>	1	1	2	2
<i>Telekomunikácie</i>	2	2	4	3
<i>Počítačové programovanie, poradenstvo a súvisiace služby</i>	3	1	4	4
<i>Informačné služby</i>	3	2	5	5
<i>Finančné služby, okrem poistenia a dôchodkového zabezpečenia</i>	0	6	6	6
<i>Poistenie, zaistenie a dôchodkové zabezpečenie okrem povinného sociálneho poistenia</i>	1	0	1	1
<i>Činnosti v oblasti nehnuteľností</i>	2	2	4	4
<i>Právne a účtovnícke činnosti</i>	1	2	3	2
<i>Vedenie firiem; poradenstvo v oblasti riadenia</i>	1	1	2	2
<i>Architektonické a inžinierske činnosti; technické testovanie a analýzy</i>	7	2	9	8
<i>Vedecký výskum a vývoj</i>	1	0	1	0
<i>Reklama a prieskum trhu</i>	1	1	2	2
<i>Ostatné odborné, vedecké a technické činnosti</i>	1	0	1	0
<i>Veterinárne činnosti</i>	0	1	1	0
<i>Sprostredkovanie práce</i>	1	2	3	2
<i>Bezpečnostné a pátracie služby</i>	7	1	8	7
<i>Činnosti súvisiace s údržbou zariadení a krajinou úpravou</i>	0	5	5	5
<i>Administratívne, pomocné kancelárske a iné obchodné pomocné činnosti</i>	1	0	1	0
<i>Verejná správa a obrana; povinné sociálne zabezpečenie</i>	22	20	42	37
<i>Vzdelávanie</i>	18	33	51	46
<i>Zdravníctvo</i>	5	23	28	28
<i>Starostlivosť v pobytových zariadeniach (rezidenčná starostlivosť)</i>	3	7	10	9
<i>Sociálna práca bez ubytovania</i>	0	5	5	5
<i>Činnosti knižníc, archívov, múzeí a ostatných kultúrnych zariadení</i>	1	1	2	2
<i>Činnosti herní a stávkových kancelárií</i>	0	2	2	2
<i>Športové, zábavné a rekreačné činnosti</i>	4	2	6	5
<i>Činnosti členských organizácií</i>	1	3	4	3
<i>Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácnosti</i>	2	0	2	2
<i>Ostatné osobné služby</i>	3	6	9	8
<i>Zamestnávateľ v zahraničí</i>	1	0	1	1
<i>Nezistené</i>	21	16	37	22
Spolu	402	337	739	624

2.3.4 BYTOVÝ FOND

Podľa SOBD 2011 mala obec Dolný Hričov 444 trvalo obývaných bytov, z toho 321 v rodinných domoch (72,3%) a 66 v bytových domoch (14,86 %). Počet domov v obci predstavoval 401 z toho 361 bolo obývaných.

Potreba výstavby nových bytov bude kopírovať predpokladaný vývoj počtu obyvateľov. Ďalším dôvodom pre návrh novej výstavby bytov je, v súlade s ÚPN VÚC ŽK, predpokladané zvyšovanie komfortu bývania a s tým spojený menší počet obyvateľov na jeden rodinný dom, resp. byt (obývanosť resp. obložnosť bytov).

SOBD 2011 -Byty podľa obývanosti a formy vlastníctva

Byty												
spolu	obývané						neobývané					s nezistenou obývanosťou
	spolu	podľa formy vlastníctva					spolu	podľa dôvodov neobývanosti				
		vlastné byty v byt. domoch	byty vo vlast. rodin. domoch	obecné byty	družstevné byty	iné		zmen a vlastníkov	určené na rekreáciu	nespôsobilé na bývanie	z iných dôvodov	
483	444	66	321	5	1	32	36	2	2	4	28	3

SOBD 2011 - Domy podľa obdobia výstavby , formy vlastníctva a typu

Domy														
spolu	obývané													
	spolu	podľa typu			podľa formy vlastníctva						podľa obdobia výstavby			
		z toho			z toho						z toho			
		rodinné domy	bytové domy	iné	fyzické osoby	štát	obce	iné právnické osoby	kombinácia vlastníkov	iné	do roku 1945	1946 - 1990	1991 - 2000	2001 a neskor
401	361	346	6	2	339	1	2	0	8	3	75	228	18	17

V obci Dolný Hričov vysoko prevládajú byty postavené v období rokov 1946 až 1990 a tvoria 63,15 %, teda takmer dve tretiny z celkového počtu trvalo obývaných bytov.

SOBD 2011 - Spôsob vykurovania trvalo obývaných bytov

podľa typu kúrenia				podľa zdrojov energie používaných na vykurovanie					
z toho				z toho					
ústredné diaľkové	ústredné lokálne	iný	bez kúrenia	plyn	elektrina	kvapalné palivo	pevné palivo	iný	žiadny
16	292	98	0	337	8	0	70	0	2

Technická vybavenosť bytového fondu je dobrá. Spolu 69,37% bytov má ústredné kúrenie. Spolu 337 bytov používa na vykurovanie plyn, čo je 75,9 %. Ostatné ukazovatele sú v obci viac, či menej vyhovujúce.

2.3.4.1 Predpokladaný vývoj bytového fondu do roku 2030

Domy podľa doby výstavby

do roku 1945	1946 - 1990	1991 - 2000	2001 a neskor	stav domov k
--------------	-------------	-------------	---------------	--------------

				roku 2011
75	228	18	17	401

Trvale obývané byty podľa druhu budovy, podľa obdobia (SOBD 2001)

Obdobie výstavby	Rodinné domy	Bytové domy	Ostatné budovy	Domový fond spolu
Úhrn				
- 1899 a nezistené	14	0	0	14
1900 - 1919	19	0	0	19
1920 - 1945	53	0	0	53
1946 - 1970	143	19	1	163
1971 - 1980	78	7	0	85
1981 - 1990	50	0	0	50
1991 - 2001	32	0	1	33
spolu	389	26	2	417
%	93,3	6,2	0,5	100
Úhrn - z toho 1996 - 2001	12	0	0	12
rok 2011	-	-	-	444

Vývoj bytového fondu je v súčasnosti veľmi perspektívny. V roku 2011 sa nachádzalo v obci Dolný Hričov 444 obývaných bytov. Prírastok bytov za posledných 10 rokov je teda 27 bytov, čo predstavuje prírastok 2,7 bytu za rok.

Na základe doterajších prírastkov bytov za posledné sledované obdobie by mohol byť vývoj bytového fondu nasledovný:

Predpokladaný vývoj bytového fondu na základe doterajších prírastkov bytov

Počet trvale užívaných bytov SOBD 2011	444 bytov
Počet trvale užívaných bytov SOBD 2001	417 bytov
Rozdiel	27 bytov
Ročný prírastok bytov v období 2001 - 2011	2,7 bytu
Prírastok bytov v rámci návrhového obdobia 2017 - 2030	35 bytov

Na základe predpokladaného vývoja obyvateľstva pri kladnom salde migrácie a prirodzeného prírastku bude vývoj bytového fondu pravdepodobne podľa nasledujúcej tabuľky.

Predpokladaný vývoj bytového fondu

Počet obyvateľov podľa SOBD 2011	1516
Počet obyvateľov podľa ŠÚ SR 2016	1619
Predpokladaný prírastok obyvateľov r. 2016 – 2030	250
Počet obyvateľov k 2030	1869
Stav bytového fondu v r. 2011 (obývané byty)	444 bytov
Celkový úbytok z dôvodu veku domov a prestavby na rekreačné účely	-20 bytov
Potreba v roku 2030 pre počet obyvateľov (1869) pri obložnosti 3,3 osoby na jeden byt	566 bytov
Z toho prestavby a získanie bytov z neobývaného byt fondu	10 bytov
Potreba výstavby nových bytov 2011 - 2030	142 bytov

Zvyšovanie počtu bytov bytov bude pravdepodobne riešené formou stavebných úprav existujúcich nevyhovujúcich objektov, prestavbami hospodárskych budov a najmä výstavbou

nových domov. Predpokladaný počet domov v roku 2030 je iba teoretický a naplnenie počtu bude závislé na ekonomickej sile obyvateľov a podmienkach vytvorených pre výstavbu.

Z celkového počtu nových bytov sa predpokladá podstatné zastúpenie formou IBV a prípadne malými bytovými domami do 3-och podlaží.

Je skutočnosťou, že územný plán sa vo všeobecnosti (zo zákona) nezaobera majetkoprávnymi pomermi. Pre požiadavky stavebníkov na výstavbu rodinných domov pre predpokladaný rozvoj obce je potrebné navrhnuť dostatočne veľké územie. Zároveň je nutné aditívne nadväzovať na existujúce zastavané územia a nezakladať nové územia bez väzieb na existujúce. Zo skúseností je známe, že časť takto navrhnutých pozemkov je majetkoprávne nevysporiadateľná. Z tohto dôvodu je potrebné územia pre výstavbu nových rodinných domov primerane nadhodnotiť.

Vhodné priestory pre novú výstavbu zostávajú podľa základného dokumentu – ÚPN – SÚ Dolný Hričov v znení následných zmien a doplnkov.

2.4 PRIESKUMY A ROZBORY SOCIÁLNEJ INFRAŠTRUKTÚRY

V obci Dolný Hričov je lokalizovaná základná občianska vybavenosť v primeranom rozsahu. Po analýze stavu a kapacít občianskej vybavenosti z ohľadom na počet trvalo žijúcich obyvateľov sa dospelo k záveru, že obec má úmerne vybudovanú OV. Kapacity základnej občianskej vybavenosti budú postačovať aj v prípade, že dôjde k nárastu počtu bytov a tým aj počtu obyvateľov.

2.4.1 ŠKOLSTVO

Základná škola P.V.Rovnianka vznikla v roku 1953. Škola nesie čestný názov po Hričovskom rodákovi Petrovi Vítázoslavovi Rovniankovi, slovenskom národovcovi, ktorý pôsobil v Amerike. Škola sídli v dvoch budovách. Od 1. januára 2005 je jej súčasťou aj materská škola.

Školu navštevujú deti zo spádových obcí Hričovské Podhradie, Paština Závada, Peklina a od 5. ročníka i deti z obce Horný Hričov.

Škola má 10 tried, učí tu 15 pedagógov, 3 vychovávateľky a jej súčasťou je tiež školský klub detí, ktorý zabezpečuje výchovu a vzdelávanie i v čase mimo vyučovania. Súčasťou školy je i školská jedáleň.

Počty žiakov v triedach stanovuje § 29 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. V bode 5 je uvedený najvyšší počet žiakov v triede základnej školy a pre 1. stupeň je to takto:

16 žiakov v triede nultého ročníka;

24 žiakov v triede, v ktorej sú žiaci viacerých ročníkov prvého stupňa základnej školy;

22 žiakov v triede prvého ročníka;

25 žiakov v triede druhého až štvrtého ročníka.

29 žiakov v triede piateho až deviateho ročníka.

Vzhľadom na vyššie uvedené údaje je predpokladaná kapacita školy za predpokladu maximálneho naplnenia tried je kapacita 1-4 ročník - 97 detí a 5-9 ročník - 145 čo spolu predstavuje 242detí. Potreba kapacity školy pre uspokojenie obyvateľov obce v súčasnosti predstavuje 142 žiakov. ($1619:1000 \times 87,8 = 142$ - počet obyvateľov v roku 2016 :1000 x priemerný počet žiakov na 1000 obyvateľov v Žilinskom kraji) Z výpočtu vyplýva, že aj v prípade rastu počtu obyvateľov a záujmu z okolitých obcí je kapacita postačujúca. Rezerva je cca 100 detí, pričom do celkovej kapacity nebola započítaná ešte jedna trieda.

2.4.2 KULTÚRA

Základom kultúrno-spoločenského života v obci je miestny kultúrny dom, ktorý má svoje sídlo v budove pretvorenej adaptáciou bývalého kaštieľa. Tu bola zriadená aj kinosála, javisko na divadelné predstavenia. V súčasnosti sa mnoho kultúrnych a spoločenských akcií odohráva v miestnom športovom areáli.

2.4.3 TELOVÝCHOVA A ŠPORT

Na organizovanie športových akcií slúži športový areál. Strediskom športu v obci sa konajú rôzne športové podujatia. Nachádza sa tu futbalové ihrisko, škarové ihrisko, volejbalové ihrisko a basketbalové ihrisko. Najrozšírenejším športom v Dolnom Hričove je futbal. Športový klub v Dolnom Hričove bol založený už v roku 1928. Našu obec reprezentujú 3 družstvá – muži, dorast a žiaci. Najväčším úspechom ŠK Dolný Hričov bol postup do III. ligy v roku 2001, kde sa udržali 3 roky. V súčasnosti sú naši futbalisti v V. lige. Ďalším futbalovým mužstvom je ZMP Dolný Hričov.

V obci pôsobia i iné družstvá – hokejbalové družstvo, ktoré obec reprezentuje i v iných obciach a volejbalové družstvo, ktoré organizuje v obci volejbalové turnaje. Každoročné sa tu na upravenej bežeckej dráhe koná súťaž v behu.

2.4.4 ZDRAVOTNÍCTVO

Ambulancia všeobecného lekára

V obci bola zriadená ambulancia všeobecného lekára GYN-praktik, s.r.o., ktorá sa presťahovala do Polikliniky v Bytči.

Zubná ambulancia

V obci je zubná ambulancia s prevádzkovou dobou počas celého týždňa. Postačuje potrebám obce.

2.4.5 SOCIÁLNA STAROSTLIVOSŤ

V obci Dolný Hričov nie je zriadené zariadenie sociálnej starostlivosti. V rámci sociálnej starostlivosti obec zabezpečuje pre starších občanov opatrovateľskú službu. V súčasnosti však starší občania využívajú celodennú starostlivosť cez ÚPSVR Žilina. Dôchodcom a iným stravníkom obec zabezpečuje obedy, ktoré sú pripravované v jedálni ZŠ.

Obec počíta so zriadením domova sociálnych služieb, predpokladá vybudovanie spoločnej jedálne a centrálnej kuchyne v materskej škole, kde sú na tento účel vhodné priestory. Tiež v rámci výstavby nájomných bytov počíta so zariadením pre seniorov. Zámerom obce je podpora programov na zriaďovanie denných stacionárov, hospicov pre starších občanov a všetkých foriem opatrovateľskej služby a ošetrovateľskej starostlivosti.

V obci funguje domov pre obyvateľov s nízkym príjmom, ktorý je zriadený rehoľou Dominikánov.

2.4.6 VEĽKOOBCHOD A MALOOBCHOD

V obci sa nachádzajú prevádzky **pohostinstiev**: Pohostinstvo Bampi, pohostinstvo Vrtnúľa, LIFE PUB.

Predajne: Hanka - predaj kvetov, milých drobností a potrieb do domácnosti a záhrady, COOP Jednota Dolný Hričov, Potraviny Juraj Zrebný

2.4.7 STRAVOVANIE A UBYTOVANIE

Stravovanie ponúkajú počas prieskumov v teréne cukráreň Sofia, motel Borina, spol. s r. o., Pizza Pepek - pizzeriá a reštaurácia

Motel Borina, spol. s r. o., poskytuje ubytovacie a pohostinské služby. Ubytovanie je možné v dvojlôžkových izbách. Kapacita ubytovania bez prístelky je 24 osôb s prístelkami až 36 osôb.

Pizza Pepek - pizzeriá a reštaurácia s rozvozom. Kapacita reštaurácie cca 50 stoličiek.

2.4.8 SLUŽBY

Zastúpené sú hasičskou zbrojnicou, ktorá je v rámci k.ú Dolného Hričova umiestená v spoločnej budove s obecným úradom. Obec má dobrovoľný hasičský zbor v katastrach Dolného Hričova a Peklina. Technické priestory má v samostatnom objekte .

Dobrovoľný hasičský zbor vznikol v roku 1920. Vtedy, po veľkom požiari v Dolnom Hričove boli prví dobrovoľníci ochotní v ťažkých situáciách pomáhať. Členskú základňu tvorili zástupcovia robotníkov, roľníkov a intelektuálov.

V Pekline, ktorá je dnes miestnou časťou obce, bol hasičský spolok založený v roku 1927. Bola to jedna z najmenších organizácií v okrese, v roku 1934 ju tvorilo iba 10 členov.

V obci Dolný Hričov sa nachádza cintorín s domom smútku. Cintorín rozlohu 5472 m². V miestnej časti Peklina sa nachádza cintorín s malým domom smútku. Cintorín rozlohu 1417 m².

V obci sa nachádza Rímsko - katolícky kostol sv. Michala archanjela s pravidelnými bohoslužbami. Farský úrad v obci zabezpečuje administratívne úkony.

2.4.9 ADMINISTRATÍVA

V centre obce sa nachádza budova obecného úradu. Je v dobrom technickom stave. Vnútorne priestory už sú zrekonštruované, obec realizovala výmenu okien. Pre dosiahnutie vyššej energetickej efektívnosti však bude potrebné ešte zateplenie objektu a rekonštrukcia strechy. Súčasťou objektu sú priestory hasičskej zbrojnice.

Obecný úrad zamestnáva 4 zamestnancov. Miestna prevádzka služieb a športový areál má 5 zamestnancov.

V obci je budova rím-kat. farského úradu kde sa poskytujú administratívne služby spojené s cirkevnou činnosťou.

V obci sa nachádzajú priestory pre poštu, kaderníctvo a zdravotné stredisko v združenom objekte.

2.5 PRIESKUMY A ROZBORY KULTÚRNYCH A HISTORICKÝCH HODNÔT

Obec Dolný Hričov sa prvýkrát spomína v roku 1208 pod názvom praedium Rizoi. Od Horného Hričova sa odlúčila v roku 1282, keď sa uvádza ako villa inferior Herichou. K Dolnému Hričovu prislúchajúca územno-správna lokalita obec Peklina sa prvýkrát spomína v roku 1282

ako villa Poklina. Dolný Hričov predstavuje rozlohou chotára pomerne veľkú obec nachádzajúcu sa v Bytčianskej kotline. Peklina je menšou obcou v západnom výbežku Žilinskej kotliny.

Na ochranu pamiatkového fondu sa vzťahuje zákon č. 49/2002 Z.z. o ochrane pamiatkového fondu v znení neskorších predpisov (ďalej len „pamiatkový zákon“). Tento zákon upravuje podmienky ochrany národných kultúrnych pamiatok (ďalej len „kultúrne pamiatky“), pamiatkových území, archeologických nálezov a archeologických nálezísk v súlade s vedeckými poznatkami a na základe medzinárodných zmlúv v oblasti európskeho a svetového kultúrneho dedičstva, ktorými je Slovenská republika viazaná.

V riešenom území sa **nenachádzajú pamiatkové územia**. V k. ú. Dolný Hričov sa nachádzajú tieto **národné kultúrne pamiatky** (ďalej len „NKP“):

Číslo Ústredného zoznamu pamiatkového fondu	Unifikovaný názov NKP	Zaužívaný názov
1337	Kaštieľ	Dom Kultúry
1336	Kostol	Kostol sv. Michala

NKP kaštieľ

Renesančný kaštieľ bol postavený v druhej polovici 17. stor. Napriek nevhodným úpravám fasád a zásahom do pôvodnej dispozície v polovici 60. rokov 20. storočia nesie znaky uzavretej skupiny renesančných kaštieľov stredného Považia s východiskom v areáli v Bytči, ktorú charakterizuje blokovosť, typizácia tvaroslovného riešenia okien a portálov. Doklad domácej renesančnej architektúry stredného Považia.

NKP kostol Sv. Michala

Urbanistickou dominantou obce a zároveň najvýznamnejšou architektúrou je kostol sv. Michala. Kostol Sv. Michala je pôvodne gotickou stavbou so zachovanou pôvodnou svätyňou s gotickými oknami a klenbou, a s náhrobnými nápismi na kamenných prvkoch v exteriéri, a s rozsiahlou renesančnou etapou vo vývoji, ktorú prezentuje aj pomerne celoplošne zachovaná a reštaurovaná exteriérová výmalba na veži kostola. Kostol je mimoriadne zaujímavý aj súborom okenných vitráží od Vincenta Hložníka.

Predpokladá sa, že kostol bol postavený v 14. storočí, nesie znaky románskeho a gotického slohu. Kostol malo v patronáte Bytčianske panstvo, v 2. polovici 16. storočia prešiel generálnou prestavbou. Na pôvodnom portáli bol nápis z roku 1576, že kostol je zasvätený sv. Michalovi. Okolo kostola sa pochovávalo, bližšie k chrámu boli pochovaní šľachtici a hradní páni hričovského panstva.

V roku 1616 dal Juraj Thurzo kostol zrenovovať do renesančnej podoby. Nadstavili vežu kostola (v dolnej časti gotické okná, v hornej už renesančné) na rohoch múrov vznikli renesančné sgrafitá. Vnútro kostola bolo vybavené dreveným kazetovým stropom. V roku 1708 kostol postihol požiar, ktorý ho poškodil, preto bol nahradený klenbou z tufového kameňa. Tá je umiestnená nižšie ako kazetový strop, o čom svedčia zvyšky malieb nad klenbou na povale - fragmenty väčších výtvarných celkov – Narodenie Pána, Klaňanie sa Troch kráľov, Posledná večera, Nanebovstúpenie Pána... Podľa odborníkov pochádzajú zo 14. storočia. Čiastočne boli zreštaurované v roku 1964. Pod kostolom sa nachádza aj krypta. V roku 1807 kostolu pribudla kamenná obkládka na rohoch kostola, jej časti sú zachované dodnes.

Oltár Božského Srdca Pána Ježiša a krstiteľnica pochádzajú z druhej polovice 19. storočia, sú v pseudogotickom slohu. Z tohto obdobia pravdepodobne pochádzal i drevený hlavný oltár.

Medzi svätyňou a lodňou kostola je priestranná priečna loď v podobe dvoch postranných polygonálnych kaplniek, postavená v rokoch 1884 – 1885. V lodi je hrebienková krížová klenba.

V rokoch 1910 – 1912 kostol vymaľoval Jozef Hanula. Z jeho malieb sú dodnes zachované maľby v bočných kaplnkách, v severnej anjeli adorátori, v južnej anjeli remesiel.

V 50. rokoch 20. storočia bol drevený hlavný oltár nahradený travertínovým oltárom. V 60. rokoch boli zrekonštruované okná vo svätyni, románsky portál pod vežou a renesančný portál do sakristie. Došlo aj k ďalším rozsiahlym opravám (strecha, fasáda, obnovenie renesančných sgrafít).

V roku 1970 loď kostola vymaľoval akademický maliar, národný umelec Vincent Hložník. Na tejto práci sa podieľala i Hložníková manželka Viera, synovia Peter a Pavol a nevesta Silvia Andrašovanová.

Maľby znázorňujú Ukrižovanie a Zmŕtvychvstanie, apoštola Petra, sv. Michala, Pannu Máriu, sv. Lukáša, návrat mánotratného syna, výjavy zo Zjavenia sv. Jána. V bočných lodiach prof. Hložník zhotovil mozaiky Zvestovania a Narodenia Pána. V oknách bočných kaplniek sú vitráže zobrazujúce obrátenie sv. Pavla, cirkevných otcov, svätcov a pápežov 20. storočia, vo svätyni vitráže postáv apoštolov.

V roku 2000 v kostole prebehla rozsiahla vnútorná rekonštrukcia (podlahové kúrenie, nahradenie travertínového hlavného oltára drevenými zástenami, centrálné umiestnenie obetného stola a svätostánku, spovednica – vnútorné vybavenie podľa návrhov akad. arch. Márie Sabovej).

V nasledujúcich rokoch bol zväčšený chór, opravený organ a fasáda (v predrenesančnej podobe bez farebných ozdôb na rohoch múrov), vyhotovené nové oplotenie a chodníky okolo kostola. V posledných rokoch boli zreštaurované Hanulove maľby v severnej kaplnke.

Legislatívna ochrana

Na národné kultúrne pamiatky sa vzťahuje ochrana vyplývajúca z ustanovení pamiatkového zákona, dotýkajúca sa individuálnej ochrany vlastnej veci, ako aj ochrany trvalého udržiavania vhodného prostredia kultúrnej pamiatky, umožňujúceho využívanie a prezentáciu kultúrnej pamiatky spôsobom, ktorý zodpovedá jej pamiatkovej hodnote. Pred začatím obnovy kultúrnej pamiatky (súbor špecializovaných činností, ktorými sa vykonáva údržba, konzervovanie, oprava, adaptácia a rekonštrukcia) je povinnosť postupovať podľa § 32 ods. 2-4 pamiatkového zákona.

Ochranné pásma a obmedzenia výstavby v okolí NKP

Podľa § 27 ods. 2 pamiatkového zákona v bezprostrednom okolí nehnuteľnej kultúrnej pamiatky nemožno vykonávať stavebnú činnosť ani inú činnosť, ktorá by mohla ohroziť pamiatkové hodnoty kultúrnej pamiatky. Bezprostredné okolie nehnuteľnej kultúrnej pamiatky je priestor v okruhu desiatich metrov od nehnuteľnej kultúrnej pamiatky; desať metrov sa počíta od obvodového plášťa stavby, ak nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou je stavba, alebo od hranice pozemku, ak je nehnuteľnou kultúrnou pamiatkou aj pozemok. Z tohto dôvodu je nutné chrániť bezprostredné okolie kultúrnych pamiatok **min. vo vzdialenosti 10 metrov** pred ďalšou výstavbou.

Ostatné kultúrne pamiatky:

Na území obce sa nachádza aj historická baroková **socha sv. Jána Nepomuckého** na sekundárnom podstavci chránená plechovou strechou. Socha je kvalitným kameňosochárskym dielom z 18. storočia. Dielo bolo v minulosti nevhodne obnovené, čo výrazne negatívne vplyva na prezentáciu jeho výtvarných a pamiatkových hodnôt. Sochu sv. Jána Nepomuckého je potrebné odborne obnoviť reštaurátorským spôsobom a zvážiť jej premiestnenie na vhodnejšie miesto do centra obce, napr. do blízkosti kostola sv. Michala, kde by bola adekvátne prezentovaná a chránená od negatívnych vplyvom výfukových exhalátov a posypových solí z blízkej cestnej komunikácie. Socha je potenciálne vytipovaná na zápis do Ústredného zoznamu pamiatkového fondu.

Pamiatkový zákon sa vzťahuje aj na ochranu archeologických nálezov a archeologických nálezísk.

Archeologické lokality

Na území obce Dolný Hričov a na území k nej prislúchajúcej územno-správnej lokality obce Peklina sa nachádza niekoľko evidovaných archeologických nálezísk, ktoré možno rozdeliť do dvoch skupín:

1) Archeologické pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) ako národné kultúrne pamiatky:

- a. Dolný Hričov, poloha „severný okraj obce“ - koniec 17. storočia, kaštieľ, číslo ÚZPF 1337, zaužívaný názov: dom kultúry, obr. I, 5 (bod č. 572),
- b. Dolný Hričov, poloha „v strede obce na ulici Osloboditeľov“ - pol. 14. storočia, kostol, číslo ÚZPF 1336, zaužívaný názov: Kostol sv. Michala, obr. I, 5 (bod č. 571).

2) Evidencia archeologických nálezísk - CEANS :

- a. Dolný Hričov, poloha „Doliny“ - pravek, stredovek, predpokladané osídlenie, (**polygón č. 584**),
- b. Dolný Hričov, poloha „Hlenky“ - pravek, stredovek, predpokladané osídlenie, (**polygón č. 585**),
- c. Dolný Hričov, poloha „Dolina“ - pravek, mladšia aneskorá(?) doba bronzová, vrcholný stredovek a novovek, osídlenie, obr. 5 (**polygón č. 583**)
- d. Dolný Hričov, poloha „Imranovec - miesto starého cintorína na západnom úpätí kopca Dúbravy (Dúbravka)“ - stredovek(?), predpokladané osídlenie, (**bod č. 577**),
- e. Dolný Hričov, poloha „Pánske Kopánky - v tesnom blízkosti telesa diaľnice D1 - pravek, protohistória, novovek, stopy po osídlení transportované prírodnými procesmi z nejakého blízkeho archeologického náleziska (**polygón č. 586**)
- f. Dolný Hričov, poloha „Komíny (Veľká skala) - severný svah“ - doba rímska, stopy osídlenia, (**bod č. 346**),
- g. Dolný Hričov, poloha „Komíny (Veľká skala)“ - doba rímska, osídlenie (**bod č. 580**),
- h. Dolný Hričov, poloha „Dúbravy (Dúbravka)“ - stredovek, malé opevnenie (**bod č. 578**),
- i. Dolný Hričov, poloha „severovýchodný okraj obce, parcela KN-C č. 1043/2 a okolité parcely“ - neskorý stredovek, novovek, stopy osídlenia, obr. 2 a 5 (**bod č. 576**),
- j. Dolný Hričov, poloha „Štvrte - cesta (pare. KN-C č. 1047/37)“ - začiatok 19. storočia, zaniknutý kamenný most, (**polygón č. 582**),
- k. Dolný Hričov, poloha „Horevažie - cesta (pare. KN-C č. 1047/37)“ - začiatok 19. storočia, zaniknutý kamenný most (**polygón č. 581**),
- l. Peklina, poloha „stred obce“ - 19. storočie, zvonica, obr. 9 a I O (**bod č. 568**),
- m. Peklina, poloha juhozápadne od obce medzi polohami Dielce, Lazy a Brezie/Kruhy" - 19. storočie, zaniknutá horáreň (**polygón 569**),
- n. Peklina, poloha „Háj“, pravek alebo stredovek (?), podľa názvu možné pohrebisko, (**bod č. 570**).

Ako plochy s predpokladaným značným výskytom archeologických nálezov a nálezísk treba ponímať aj historickú časť choťárov obce Dolný Hričov a Peklina, ktoré sú rekonštruovaná na základe I (1763 - 1787), II. (1806 - 1869), III vojenského mapovania (1869 - 1887) a historickej ortofotomapy (obr. 4, 5 a 8). Väčšina uvedených archeologických nálezísk a potenciálnych nálezísk je známych z len historických prameňov a nie sú dodnes verifikované v teréne, preto aj absentuje geodetické vyznačenia polôh. Vychádzame preto len z opisu polohy čo v praxi znamená, že vyznačenie polôh na mape je často orientačné.

Záver

Katastrálne územie Dolný Hričov a k.ú. Peklina majú bohatý archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v uvedených katastrálnych územiach sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziska, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou.

Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie, úpravy

koryta potokov a rieky Kysuca a pod.), musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzné stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. V opodstatnených prípadoch - predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie pamiatkového archeologického výskumu.

Vzhľadom na ochranu prípadných archeologických nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2-3 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127. ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Podľa § 40 ods. 2-3 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ onom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a nálezísk. V súvislosti so stavebnou činnosťou, resp. zemnými prácami v územných konaniach, stavebných konaniach, resp. zlúčených územných a stavebných konaniach podľa stavebného zákona je dotknutým orgánom Krajský pamiatkový úrad Žilina z dôvodu zabezpečenia podmienok ochrany archeologických nálezov. Podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia bude vydanie záväzného stanoviska podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona.

2.6 PRIESKUMY A ROZBORY HOSPODÁRSKEJ ZÁKLADNE

V roku 2011 podľa SOBD bolo v obci Dolný Hričov 92 nezamestnaných osôb z celkového počtu 739 ekonomicky aktívnych obyvateľov.

V nasledujúcej tabuľke je uvedený priebeh nezamestnanosti v rokoch 2011-2015

	2011	2012	2013	2014	2015
Počet evidovaných uchádzačov o zamestnanie spolu	70	86	69	63	53
z toho počet evidovaných uchádzačiek o zamestnanie	28	51	33	26	30
Fyzické osoby - podnikatelia (osoby)	108	102	101	98	95
Živnostníci	104	98	96	92	91
Slobodné povolania	2	2	3	4	
Samostatne hospodáriaci roľníci	2	2	2	2	
Právnické osoby spolu	34	33	37	42	39
Právnické osoby ziskové	24	23	24	29	37
Právnické osoby neziskové	10	10	13	13	2

Ekonomická aktivita obyvateľov v obci Dolný Hričov

Územie	Trvalo bývajúce obyvateľstvo spolu	Ekonomická aktivita							
		pracujúci (okrem dôchodcov)	pracujúci dôchodcovia	osoby na materskej dovolenke	osoby na rodičovskej dovolenke	nezamestnaní	študenti stredných škôl	študenti vysokých škôl	z toho ekonomicky aktívni
Žilinský	688 851	271 694	11 472	4 015	17 195	45 321	33 592	20 743	332 502
Žilina	154 205	64 028	2 985	839	3 687	9 038	6 954	5 098	76 890
Dolný Hričov	1 516	616	20	11	32	92	70	39	739
%		40,63	1,32	0,73	2,11	6,07	4,62	2,57	48,75

2.6.1 PRIEMYSELNÁ VÝROBA A SKLADY

V priemyselnej výrobe je z obyvateľov obce Dolný Hričov zamestnaných v obci 25 osôb. Priemyselná výroba je v súčasnosti v obci zastúpená remeselnými prevádzkami, skladovým hospodárstvom, stavebníctvom, zamestnaním v rozvoде elektrickej energie, plynu a vody.

V obci Dolný Hričov boli na základe terénneho prieskumu a údajov z databázy firiem:

obecný podnik technických služieb	údržba komunikácií, verejnej zelene a majetku obce
IHT ZA	podnikanie v oblasti nakladania s iným ako nebezpečným odpadom
letisko Žilina, Váhy SEVAZ	letiskové služby
autoservis	servisné služby
Revít,	výroba nábytku
Stolárska dielňa	výroba stolárskych výrobkov
DPD	špedičné sklady
Zemné skrutky, hospodársky dvor	dielne

2.6.2 POĽNOHOSPODÁRSKA VÝROBA

2.6.2.1 História:

V obci neboli žiadne priemyselné podniky. Obyvateľstvo sa už v dávnych dobách živilo poľnohospodárstvom. Až do spoločného hospodárenia obrábalo svoju zem individuálne. V roku 1946 dochádza k prechodu na kolektívne poľnohospodárstvo vo forme združenia pod názvom Jednotný zväz slovenských roľníkov.

Vo februári 1949 bolo založené Jednotné roľnícke družstvo /JRD/, ktoré hospodáril iba na pôde prevzatej od JSSR /jednotný zväz slov. roľníkov/.

V rokoch 1956-59 prebiehala v obci kampaň na vstup do JRD. K založeniu celoobecného JRD došlo vo februári 1958. JRD malo 152 členov a 545 hektárov. V roku 1960 malo už JRD značný strojový park. Hektárové výnosy sú však v rokoch 1958 - 1964 priemerné až slabé. Zvyšujú sa stavy dobytka. Začína sa s chovom oviec (1961). Ten bol

však v roku 1964 zlikvidovaný, takisto aj chov hydiny po vyhorení hydínarne. (1963). Súkromní roľníci odovzdávali povinné dodávky veľmi slabo. Nové stavby sa skončili poväčšine v 60 - tých rokoch, (boli to ošipáreň, matečník, kravín, garáže, silážne jamy, dielne, vodovod, a pod. V 60-tých rokoch sa urobil poriadok v odmeňovaní, v mzdách a prémiech.

2.6.2.2 Poľnohospodárska pôda a jej využívanie

Pôda je základná zložka životného prostredia a je dôležité zachovanie jej produkčných funkcií v záujme zabezpečenia potravinovej sebestačnosti v rámci Slovenskej republiky. Je dôležité zachovať potenciál pôdy z hľadiska jej výmery, úrodnosti a hygienickej nezávadnosti.

tabuľka 2.6-2 Priestorová druhová diferenciácia poľnohospodárskej pôdy v katastri Dolný Hričov

Celková výmera územia obce - mesta (v m ²)	12 450 686
Poľnohospodárska pôda - spolu (v m ²)	5 379 191
Poľnohospodárska pôda - orná pôda (v m ²)	2 175 809
Poľnohospodárska pôda - chmeľnica (v m ²)	0
Poľnohospodárska pôda - vinica (v m ²)	0
Poľnohospodárska pôda - záhrada	222 106
Poľnohospodárska pôda - ovocný sad (v m ²)	104 152
Poľnohospodárska pôda - trvalý trávny porast (v m ²)	2 877 124
Nepoľnohospodárska pôda - spolu	7 071 495
Nepoľnohospodárska pôda - lesný pozemok (v m ²)	4 262 531
Nepoľnohospodárska pôda - vodná plocha (v m ²)	110 324
Nepoľnohospodárska pôda - zastavaná plocha a nádvorie (v m ²)	1 205 792
Nepoľnohospodárska pôda - ostatná plocha (v m ²)	1 492 848

údaje sú z ŠÚSR 2015

Substrátové podmienky

Nivná časť katastrálneho územia – nivná rovina je budovaná aluviálnymi sedimentami /štrky, piesky.../. Členitejšia časť územia – Manínska vrchovina je budovaná mezozoickými flyšoidnými sedimentami bradlového pásma. V juhozápadnej časti katastra sú zastúpené vápence a dolomity.

Pôdne podmienky

V riešenom katastrálnom území /nivná časť/ prevládajú najmä fluvizeme /nivné pôdy/, v členitejšom ostatnom území sú to kambizeme /hnedé pôdy/ a na vápencovom substráte – juhozápadná časť katastra sa vyskytujú najmä rendziny.

Podrobnejšie je charakteristika pôd uvedená v kapitole 2.1.1 Štruktúra krajiny

2.6.2.3 Poľnohospodárska výroba všeobecne

Poľnohospodárskej výrobe sa venujú v obci dvaja samostatne hospodiaci roľníci a spoločnosť Agrofin poľnohospodárske družstvo so sídlom Dolný Hričov. Družstvo sa venuje produkcii hovädzieho mäsa, mlieka a mliečnych výrobkov. Produkciu na trhu uplatňuje aj formou predaja z dvora, kde ponúka: mlieko kravské, syr kravský, syr - údený, bryndzu, Spoločnosť zamestnáva do 20 zamestnancov. Družstvo má aktivity aj iných katastrov, kde zabezpečuje krmovinovú základňu pre živočíšnu výrobu.

2.6.2.4 Rastlinná výroba

Poľnohospodárstvo má spolu s lesným hospodárstvom významný podiel na funkčnom využívaní riešeného územia. Poľnohospodárske pôdy sú z hľadiska produkčných vlastností pôsobením klimatických zmien vysoko produkčné a rozložené na plytko modelovaných svahoch. Štruktúra pestovaných plodín je priamo závislá od pôdno - klimatických podmienok, ktoré sú na území Dolného Hričova v súčasnosti výborné. Ekonomicky sú rentabilné pestovanie obilnín, olejovín a liečiviek. Trvalé trávne porasty sa využívajú ako pastevné lúky s dokášaním a kosné lúky.

Do štruktúry poľnohospodárskej výroby v súčasnosti vstupuje trhový mechanizmus a nové ekonomické podmienky.

2.6.2.5 Živočíšna výroba

Štruktúra chovov, početnosť stavov, parametre úžitkovosti a produkcie jednotlivých druhov hospodárskych zvierat sú dané disponibilitou objemových aj jadrových krmív, ktoré poskytuje potenciál rastlinnej produkcie po odpočítaní strát pri zbere, konzervovaní, uskladňovaní a vlastnom kŕmení. Daná je tiež podmienkami trhovej ekonomiky, kde o konkrétnom objeme a štruktúre živočíšnej výroby rozhodujú samotní agropodnikatelia. Geomorfologické členenie územia, štruktúra a pomer agrokultúr, predurčujú toto územie pre pastvu hovädzieho dobytká a oviec.

2.6.3 LESNÉ HOSPODÁRSTVO

Lesy v katastrálnom území Dolného Hričova a Pekliny sú významnou zložkou životného prostredia, poskytujú pracovné príležitosti pre obyvateľov obce pri pestovných, lesoochra-nárskych a ťažbových činnostiach a nepriamo pri spracovaní dreva ako prvotnom na pilárskve výrobky až po finálne výrobky.

Lesné pozemky patria do LHC Súľov. Pre hospodárenie v lesoch sú vypracované programy starostlivosti o lesy (PSL), ktoré regulujú ťažbu, hospodárenie a ochranu lesných pozemkov. PSL pre Lesný hospodársky celok (LHC) Súľov bol vypracovaný v roku 2007 a je v súčasnosti už neplatný.

V nasledujúcich tabuľkách sú uvedené údaje za katastrálne územia Dolný Hričov a Peklina v porovnaní s údajmi za celé územie LHC Súľov.

Zásoby drevnej hmoty

	kat. územie Dolný Hričov	katastrálne územie Peklina
Dreviny	Zásoba v m3	Zásoba v m3
Ihličnaté	44 339	45 638
Listnaté	3 959	4 592
Spolu	48 298	50 230

Výmera podľa kategórie lesa

Kategória lesa	LHC Súľov - celkom	k.ú. Dolný Hričov	k.ú. Peklina
	Výmera v ha	Výmera v ha	Výmera v ha
H	2 977,27	223,22	190,23
O	846,53	0	4,38
Spolu	3 823,80	223,22	194,6

Územie: LHC SÚĽOV drevinové zloženie za celé LHC

drevina	Výmera v ha	Percento
Agát	0,18	0,00 %
Borovica	969,53	25,39 %
Brest	0,31	0,01 %
Breza	12,25	0,32 %
Buk	1 436,92	37,63 %
Dub	19,61	0,51 %
Hrab	43,23	1,13 %
Jaseň	41,18	1,08 %
Javor	131,39	3,44 %
Jedľa	85,99	2,25 %
Jelša	5,63	0,15 %
Lipa	15,54	0,41 %
Ostatné listnaté	1,76	0,05 %
Smrek	973,24	25,49 %
Smrekovec	75,50	1,98 %
Topoľ	6,36	0,17 %
Víba	0,07	0,00 %
Spolu	3 818,68	100,00 %

Územie: LHC SÚĽOV drevinové zloženie za katastre

Drevina	Dolný Hričov		Peklina	
	Výmera v ha	Percento	Výmera v ha	Percento
Borovica	89,54	40,40 %	42,00	21,58 %
Brest	0,21	0,10 %	0	0
Breza	1,08	0,49 %	0,28	0,14 %
Buk	28,74	12,96 %	25,57	13,14 %
Dub	1,50	0,68 %	0	0
Jaseň	0,42	0,19 %	3,15	1,62 %
Javor	0,39	0,18 %	5,77	2,96 %
Ostatné listnaté	0,06	0,03 %	0,09	0,05 %
Jedľa	0	0	0,76	0,39 %
Smrek	92,32	41,65 %	110,79	56,93 %
Smrekovec	5,46	2,46 %	6,21	3,19 %
Topoľ	1,95	0,88 %	0	0
Spolu	221,66	100,00 %	194,61	100,0

Z uvedených údajov vyplýva, že najväčšie zastúpenie majú v obci Dolný Hričov (obidva k.ú.) smreky a borovice a menšie buky.

2.7 PRIESKUMY A ROZBORY ZÁUJMOU OBRANY ŠTÁTU, POŽIARNEJ OCHRANY, OCHRANY ÚZEMIA PRED POVODŇAMI, CIVILNEJ OCHRANY

2.7.1 ZÁUJMY OBRANY ŠTÁTU

V obci neboli počas spracovania prieskumov a rozborov zistené žiadne záujmy obrany štátu.

2.7.2 ZÁUJMY POŽIARNEJ OCHRANY

Požiarne ochrana je zabezpečovaná hasičským a záchranným zborom (Námestie Požiarnikov 1) v Žiline. Okrem toho má požiarne ochrana v obci zastúpenie v dobrovoľnom hasičskom zbore.

Obec má vlastnú hasičskú zbrojnicu umiestnenú v združenom objekte obecného úradu. Priestory sú dostatočné.

Potreba požiarnej vody

Potreba vonkajšej požiarnej vody pre obec je riešená zo zásobovacieho a rozvádzacieho potrubia pitnej vody. Na ňom sú pre potreby požiarnej vody osadené podzemné požiarne hydranty. Ich umiestnenie a typ vychádza z presnej požiadavky okolitej zástavby (druh stavby a plochy požiarneho úseku) na zabezpečenie dostatočnej vonkajšej potreby požiarnej vody (stanovuje STN 92 0400). Vodovodná sieť je z hľadiska tlakových pomerov rozdelená cez redukčné šachty do niekoľkých tlakových pásiem. V každom z nich je zabezpečený dostatočný tlak pre požiarne potrebu.

Ak sa z verejného vodovodného systému nedá zabezpečiť dostatočná vonkajšia potreba požiarnej vody (platí hlavne pre skladové a poľnohospodárske objekty), treba tieto objekty riešiť individuálne.

Vnútorňú potrebu požiarnej vody majú objekty zabezpečenú podľa platných legislatívnych predpisov formou hasiacich prístrojov a vnútorných požiarnych hydrantov.

2.7.3 ZÁUJMY OCHRANY PRED POVODŇAMI

Územie obce Dolný Hričov odvodňuje Váh s ľavostrannými prítokmi bezmenných potokov. Celé územie obce je pred povodňami chránené protipovodňovým valom na derivačnom kanále Váhu a na starom vážskom koryte. Ochrana územia pred povodňami bola koncepčne riešená v rámci výstavby vodných diel na Váhu. Miestne potoky odvodňujú územia s malou rozlohou povodia, preto nepredpokladáme väčšie problémy s vybrežením. Problémy s povodňami môžu vzniknúť v prípade extrémnych zrážok na malých vodných tokoch, v prípade, že odvodňované územie bude bez údržby ako je kosenie trvalých trávnych porastov nad obcou, čistenie potokov v zastavanej a nezastavanej časti obce od odumretých drevín padnutých do toku. Riziko záplav nesie aj neprímerane intenzívna ťažba drevnej hmoty nad obcou formou holorubov.

Režim väčšiny tokov v území je typický stredohorský snehovo – dažďový, s akumuláciou vody s nízkymi stavmi v decembri až februári, vysokou vodnatosťou v marci až máji (maximálnymi stavmi prevažne v apríli) a priemernými stavmi v septembri až októbri.

Rozkolísanosť odtoku je daná jednak časovým rozdelením vodnatosti podľa mikroklimatických pomerov, jednak podloží, ale aj zmenou kultúr v neprospech krajinej vegetácie tvoriacej zachytávajúce bariéry.

Na základe dostupných informácií a mapy povodňového ohrozenia SR na riešenom území obce sa nenachádzajú miesta s rizikom povodňových situácií.

Napriek tomu riziko vplyvom klimatických zmien vždy existuje a je potrebné jeho znižovanie formou systematickej preventívnej ochrany, ktorá spočíva:

- v maximálne možnej miere zadržať zrážkové vody za účelom spomalenia odtoku z územia

V prípade potreby zadržania vody v území je najmä na menších tokoch je možné aplikovať niekoľko typov prevažne drevených prehrádzok z pilot z guľatiny a zo zvislých, alebo vodorovných guľatín, alebo prahov kombinovaných s prúťím, alebo konármi. Prahy môžu byť aj zo šikmých guľatín, kombinovaných so živým vrbovým prúťím resp. z guľatiny s kmeňmi stromov s konármi a prúťím. Vhodné sú aj zápletové plôtiky dvojradé (piloty z kmeňov a vrbový záplet), garnisáž (piloty a výrezy z guľatiny s prúťím a konármi prekladanými kameňmi).

Na ochranu komunikácií, najmä spevnených, ale aj poľnohospodárskej pôdy sú to najmä vodorovné prahey zo vsakovacou jamou, prípadne zo vsakovacou ryhou a záchytné priehaly (s výkopkom, jeho premiestnením vytvárajúcim terénnu vlnu a s výsadbou drevín).

2.7.4 ZÁUJMY CIVILNEJ OCHRANY

Ochranu obyvateľov obce Dolný Hričov sa požaduje navrhnúť v súlade s § 15 zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov.

Riešenie záujmov civilnej ochrany obsahuje:

- zabezpečenie ochrany obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok pri mimoriadnej udalosti spojené s ich únikom (vyhláška MV SR č. 533/2006 Z. z. o podrobnostiach o ochrane obyvateľstva pred účinkami nebezpečných látok v znení neskorších predpisov),
- zabezpečenie druhu a rozsahu stavebnotechnických požiadaviek zariadení civilnej ochrany zameraných na ochranu života, zdravia a majetku a technických podmienok zariadení na utváranie predpokladov na znižovanie rizík a následkov mimoriadnej situácie a v čase vojny a vojnového stavu (vyhláška MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
- zabezpečenie materiálom civilnej ochrany a humanitárnej pomoci (vyhláška MV SR č. 314/1998 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie hospodárenia s materiálom civilnej ochrany v znení neskorších predpisov),
- zabezpečenie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany (vyhláška MV SR č. 388/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečovanie technických a prevádzkových podmienok informačného systému civilnej ochrany v znení neskorších predpisov).

Z hľadiska ďalších požiadaviek civilnej ochrany sa požaduje dodržiavať nasledovné regulatívy:

- neumiestňovať novú výstavbu do územia ohrozeného 50 ročnou resp. 100 ročnou vodou z miestnych tokov,
- neumiestňovať novú výstavbu do zosuvného územia,
- individuálnu a hromadnú bytovú výstavbu umiestňovať mimo územia určeného na výstavbu a prevádzkovanie priemyselných zón,

- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie riešiť spôsob a rozsah ukrytia obyvateľstva obce podľa § 4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 15 ods. 1 písm. e) Zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie spôsob a rozsah ukrytia zamestnancov a osôb prevzatých do starostlivosti právnických a fyzických osôb riešiť podľa § 4 ods. 3, 4 Vyhlášky MV SR č. 532/2006 Z. z. o podrobnostiach na zabezpečenie stavebnotechnických požiadaviek a o technických podmienkach zariadení civilnej ochrany a § 16 ods. 1 písm. e) resp. § 16, ods.12 Zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva v znení neskorších predpisov,
- budovanie ochranných stavieb vykonávať z analýzy územia obce z hľadiska možných mimoriadnych udalostí a pre obdobie vojny a vojnového stavu, obec Dolný Hričov sa nachádza mimo oblasť ohrozenia,
- v prípade bytovej výstavby (výstavby bytových domov) bude rozsah povinnej výstavby zariadení CO riešený budovaním ochranných stavieb v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne.

V súvislosti s civilnou ochranou obyvateľstva je potrebné uplatniť požiadavku, aby každoročne boli komisionálne kontrolované najmä stavy všetkých vodných tokov a prípadné nedostatky, defekty malého rozsahu (padnuté kmene, konáre, odpad a pod) boli okamžite odstránené. V prípade povolenia stavieb do územia, kde hrozí vybreženie vodných tokov je potrebné stanovisko správcu toku.

Pre ochranu územia už realizovaných stavieb pri všetkých vodných tokoch, je potrebné uplatniť v riešenom území požiadavku realizovať organizačné opatrenia pravidelnou údržbou koryt.

2.8 PRIESKUMY A ROZBORY REKREÁCIE A CESTOVNÉHO RUCHU

2.8.1 SÚČASNÝ STAV

2.8.1.1 Širšie územné vzťahy a ich koordinácia

Z ÚPN VÚC Žilinského kraja vyplýva rámeč pre vytvorenie miestneho funkčno – priestorového subsystému turistiky, rekreácie a cestovného ruchu v súlade s prírodnými a civilizačnými danosťami katastra obce, ktorý zabezpečí každodennú a víkendovú rekreáciu obyvateľov hlavne z miest a ktorý vytvorí optimálnu ponuku pre domácu a zahraničnú turistiku. Vyplýva z neho tiež podpora diferencovanej regionálnej možnosti využitia rekreácie, turistiky a cestovného ruchu na zlepšenie hospodárskej stability a zamestnanosti.

ÚPN VÚC tiež podporuje aktivity, ktoré súvisia s realizáciou siete miestnych cyklotrás nadväzujúcich na navrhované cyklomagistrály.

V ÚPN VÚC Žilinského kraja je uvedené, že funkciu zotavenia treba považovať za prioritnú v obci Paština Závada, Hričovské Podhradie, Ovčiarsko, t.j. v obciach, ktoré susedia s katastrami Dolného Hričova a Peklíny. Funkciu zotavenia možno definovať aj pre obec Peklina, ktorá má atribúty rekreačného územia malebne obklopeného poľami a lesmi v nerušenom krajinnom obraze.

Tabuľka: Návrh priestorových jednotiek rekreácie a cestovného ruchu regionálneho a vyššieho významu.

Nadregionálne záujmové územia		Regionálne záujmové územia				Subregionálne záujmové územia	
Oblasti cestovného ruchu		Rekreačné územ.celky (okresy)		Rekreačné krajinné celky		Rekreačné priestory, útvary	
Názov RZÚ	Nástup. centr.	Názov RÚC	Nástup. centr.	Názov RKC	Výcho-disk.cen.	Druh, názov, význam	
1	2	3	4	5	6	7	
Žilinská	Žilina	Okres Žilina	Žilina	Žilina a okolie	Žilina	CMCR Žilina PRZ mesta Žilina SRTS Mojš SRTS Strečno	

ZDROJ ÚPN VÚC Žilinského kraja

Použité skratky:

- CMCR = Cieľové miesto cestovného ruchu – centrum turizmu celoštátneho a vyššieho významu
 PRZ = Prímestská rekreačná zóna (lesoparky, záhradkár. a chatárske osady, športové a relaxačné areály)
 SRTS = Sídelné stredisko rekreácie a turizmu (v zastavanom území a na okrajoch sídla)

VÝZNAM:

- M = MEDZINÁRODNÝ
 C = CELOŠTÁTNY
 R = REGIONÁLNY (OKRESNÝ)

Dolný Hričov spadá do záujmového územia Žiliny s využitím hlavne pre domáci turizmus, s formami turizmu – letný pobyt na horách a poznávací turizmus. Hlavným produktom v obci Dolný Hričov a jeho katastrálnom území je poznávanie kultúrneho dedičstva - pamätihodnosti, kultúrno-spoločenské podujatia a doplnkovými produktmi pobyt na vidieku, lese, horách s nenáročnými aktivitami, cykloturistika, hipoturistika (Peklina).

V rámci podpory domáceho a zahraničného turizmu je jedným z hlavných cieľov predĺženie pobytu návštevníkov a zníženie sezónnosti rozšírením ponúkaných služieb o nové aktivity zabezpečujúce celoročné využitie. Pri budovaní vybavenosti pre pasantské formy turizmu je nutné vytvárať podmienky aj pre prípadné krátkodobé prenocovanie ich účastníkov. Poznávací pasantský turizmus je popri návšteve prírodných výtvorov a kultúrnych pamätihodností nutné rozšíriť aj o poznávanie kultúrnych podujatí. Kataster Pekliny je možné využiť pre agroturistické využitie, vidiecky turizmus spojený s hipoturistikou (jazdecká)

2.8.1.2 Podpora rekreácie a turizmu a turistický potenciál

Cykloturistika

V rámci ZaD č. 5 ÚPN VÚC Žilinského kraja sa navrhuje Cyklodopravná Vážska cyklotrasa – úsek hranica TSK/ŽSK – Bytča – Žilina (Považský Chlmec – hrad Budatín). Trasa vedie od hranice TSK/ŽSK - Priemyselný objekt pod haťou VD Mikšová - Cesta na hati VD Mikšová - Cestný most cesty č. III/2005 do Hvozdnice - Prejazd popod a po cestnom moste cesty č. III/2005 do Hvozdnice - Bytča (závesná lávka do centra mesta) - Bytča (cestné mosty na I/10) - Kotešová (futbalové ihrisko) - Kotešová (výjazd z obce) - Kotešová (pod Oblazovom)- Hať VD Hričov - Cyklolávka ponad Kanál v mieste sútoku s Dlhopoľkou v k.ú. Svederník - Hať VD Hričov - Cykloprechod na ceste II/507 - Popri ceste II/507 od výjazdu z hate VD Hričov - Divinka - Žilina Považský Chlmec (odbočka z cesty II/507 na skládku komunálneho odpadu) -

Žilina Považský Chlmec (strelnica) - a končí v Považskom Chlmcu pri sútoku Kysuce s Váhom pri Budatínskome hrade. Hoci trasa neprechádza katastrom Dolného Hričova, ale je v dosahu, čo je vhodné využiť pre podporenie rozvoja turizmu.

Jódovo-siričitý prameň

V obci Paština Závada, na rozhraní katastra s Peklinou sa nachádza jódovo-siričitý prameň, ktorý podporuje trávenie. Voda v prameni je studená, číra a zapácha po sírovodíku. Nevysychá ani nezamrzá. Na odtoku do blízkeho potoka vzdialeného cca 100m - vytvára biely vláknitý sediment. Vyhľadávajú ho ľudia zo širokého okolia. V blízkosti prameňa sa nachádza oddychová zóna. Je tu prístrešok, stôl, lavičky, ohnisko a hojdačky pre deti.

Hričovská skalná ihla

Hričovská skalná ihla sa nachádza na rozhraní Súľovských vrchov a Žilinskej kotliny. Skalná ihla je zvyškom pôvodne väčšieho brala, ktoré sa vplyvom zvetrávania rozpadlo. Je súčasťou pruhu niekdajších koralových vápencov pochádzajúcich z paleocénnych útesov. Vo fosíliách možno sledovať mnohé úlomky koralov, litotamnií (vápniť rias), ulitníkov, machoviek a pod. Skalný útvar bol vyhlásený za chránený prírodný výtvor v r. 1965 o rozlohe 0,2ha.

Hrad

Zrúcanina Hričovského hradu, v blízkosti ktorej sa nachádzajú menšie jaskynné útvary. Dve jaskyne majú chodbovitý tvar. Jedna z nich je čiastočne prepadnutá. Našli sa tu železné kliešte, ktoré by mohli patriť do okruhu púchovskej kultúry, alebo do slovanského obdobia, pretože z obdobia 8.-9. storočia pochádza z hradného kopca množstvo pamiatok. Nájdené kliešte (v roku 1961) boli prvým nálezom tohto druhu na severnom Slovensku a stali sa súčasťou expozície Púchovskej kultúry v Púchove. Medzi ďalšie nálezy z jaskyne a zosunutej vrstvy do jaskyne patria najmä črepy stredovekej a novovekej keramiky, zlomky nádob z púchovskej kultúry a niekoľko črepov zo slovanského obdobia. Ďalšie nájdené predmety sú hlinený kahanec (15. storočie) a plochý kamenný odštep trojuholníkového tvaru. Z kovových predmetov sa jedná o železné podkovy, nožík, klince, kramličku a kúsok deformovaného bronzového pliešku. Najväčšia jaskyňa má po bokoch vytesané schody. V širšom okolí môžete natrafiť na ďalšie otvory v skalách.

Turistické trasy

Južným okrajom k.ú. Dolný Hričov prechádza značková turistická trasa Vrchteplá - Žilina, Strážov (červená č. 0880a) Dĺžka trasy je 23 km . Na trase sú pamiatky - Hričovský a Súľovský hrad a pamätník SNP

Južným okrajom k.ú. Peklina prechádza značková turistická trasa Súľov, parkovisko - Pod Dubovcom (žltá č. 8654) Dĺžka trasy je 8 km .

2.8.1.3 Územie katastra a záujmové územie

Zastavaná časť obce Dolný Hričov ako aj v časti Peklina je v súčasnosti využívaná na rekreačné účely aj formou chalupárstva. V obci je niekoľko domov užívaných na rekreačné účely, ako víkendové domy, chalupy.

Na okrajoch zastavanej časti obce, i vo vnútri zastavanej časti obce a vo voľnej krajine sa nachádzajú jednotlivé objekty, ktorých vzhľad evokuje spôsob využitia ako rekreačné chaty, ktorých výstavba sa rozvíjala živelne.

Každodenná rekreácia je sústredená do súkromných záhrad, ktorých funkcia sa postupne mení z hospodársko-pestovateľskej na pobytovo-rekreačnú s rastúcim podielom okrasnej zelene. Pre víkendovú rekreáciu je možné využívať lokality v okolí bohaté na lesy a podhorské lúky.

Záujmové územie

Pre rozvoj rekreácie je nevyhnutné mať širšie územie, ktoré môže doplniť ponuku rekreačných atrakcií. Primeraná dostupnosť pre okolité atrakcie je do 50 km. Tento diapazón umožňuje využiť tak lyžiarske svahy v Oščadnici, ako aj termálne kúpele v Rajeckých Tepliciach.

2.8.1.4 Ubytovanie a stravovanie

Pre priaznivcov turistiky obec poskytuje ubytovacie priestory - nachádza sa tu ubytovacie zariadenie Motel Borina (Kapacita ubytovania bez prístelkou je 24 osôb s prístelkami až 36 osôb). , pri ktorom je čerpacia stanica Dalioil a Penzión Dúbravy (18 lôžok, wellness). V Pekline pre ubytovanie slúži penzión Peklina s kapacitou do 10 lôžok.

Verejné stravovanie v obci zabezpečujú Motel Borina reštaurácia Vrtuľa. Kapacity nezistené

2.8.1.5 Rekreačné a športové vybavenie

K rekreácii neodmysliteľne patrí sieť rekreačných a športových zariadení, ktoré vytvárajú primárny motivačný, alebo doplnkový sortiment služieb pre rekreantov.

Na území Dolného Hričova je športový areál, kde sa konajú rôzne športové podujatia. Nachádza sa tu futbalové ihrisko, škarové ihrisko, volejbalové ihrisko a basketbalové ihrisko. Najrozšírenejším športom v Dolnom Hričove je futbal. Športový klub v Dolnom Hričove bol založený už v roku 1928. Obec reprezentujú 3 družstvá – muži, dorast a žiaci.

2.8.1.6 Podmienky a predpoklady pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu

Pozitívne prvky, podporujúce rozvoj rekreácie

- estetická kvalita zastavanej časti obce, ale najmä extravilánu (Peklina)
- atraktívne prírodné prostredie využiteľné pre rozvoj turistiky, rekreácie a cestovného ruchu (Peklina)
- dostupnosť atrakcií - Súľovske skaly, Hlbocké vodopády, Hričovský hrad, Súľovský hrad, hrad Budatín, pre náročnejších aj Lietavský hrad
- možnosti pre rozvoj letných športov – cyklistika, turistika
- prírodný a ľudský potenciál pre rozvoj vidieckej turistiky, hipoturistiky, hipoterapie, agroturistiky
- blízkosť zrúcaniny Hričovského hradu a historicko-kultúrnych a prírodných pamiatok v k.ú Dolný Hričov (kostol, Hričovská skalná ihla)

Negatívne prvky a prvky, obmedzujúce rozvoj rekreácie

- slabá propagácia prírodných a historických hodnôt,
- málo spoločenských a kultúrnych podujatí zameraných na ukážky remesiel, zvykov, gastronómie z regiónu
- absencia doplnkových motivačných stimulov pre rozvoj turizmu
- prevládajúci prímestský a krátkodobý charakter CR.

2.8.1.7 Hodnotenie

Obec Dolný Hričov vrátane k.ú Peklina nadväzuje na systém turistických chodníkov a trás v Strážovských vrchoch a v blízkosti nachádzajú iné atraktivity – Hričovský hrad, Súľovský Hrad, Budatínsky vodný hrad. Má teda geografickú polohu s predpokladmi pre rozvoj rekreácie a cestovného ruchu. Priemerná denná návštevnosť je väčšia v letnom období a cez víkendové dni. Dennú návštevnosť peších turistov a cykloturistov je možno odhadnúť v lete cez víkendové dni na 40 – 50 osôb denne, čo predstavuje 6 000 až 8 000 osôb ročne. Presnejšie údaje nie sú v súčasnosti k dispozícii.

Katastrálne územie obce Dolný Hričov a Peklina slúžia v súčasnosti pre víkendovú rekreáciu obyvateľov Žiliny. Zimná návštevnosť bude podstatne nižšia, pretože chýbajú väčšie motivačné aktivity a potenciál pre zimné formy rekreácie. Skutočný rozvoj rekreácie,

ubytovacích a stravovacích kapacít bude závislý hlavne od investičných prostriedkov použitých na rozvoj technickej infraštruktúry, siete turistických zariadení a rozvoja služieb.

2.8.1.8 Závěry:

Rekreácia v riešenom území sa bude v obci do roku 2030 orientovať na voľný cestovný ruch. Viazaný cestovný ruch predstavovaný chalupármi nemôže byť hybnou silou a výraznou motiváciou rozvoja rekreácie, lebo viaže na seba úzku skupinu ľudí.

Voľný cestovný ruch pre svoje fungovanie vyžaduje motivačné prostriedky a impulzy. Motiváciou môžu byť:

- prírodné prostredie s atraktívnymi scenériami, turistickými atrakciami,
- kultúrne pamätihodnosti obce
- estetická kvalita extravilánu aj intravilánu
- vhodné podmienky pre letnú turistiku
- hodnotný ľudský potenciál pre rozvoj vidieckej turistiky a agroturistiky
- relatívne vysoká návštevnosť obce turistami
- možnosť rozvoja podnikania prepojeného s návštevou prírodných atrakcií a kultúrnych pamiatok
- možnosti rozvoja cykloturistických a náučných chodníkov
- spracovanie multimediálnych propagačných materiálov obce v rôznych jazykoch a vydanie v rámci OOCR
- zefektívnenie spolupráce s okolitými obcami na regionálnej úrovni
- možnosť získania finančných prostriedkov z fondov EÚ
- príležitosť rozvoja rodinnej rekreácie
- možnosť vybudovania oddychovo-spoločenských zón
- možnosť prepojiť regionálny a mestský turizmus s prírodným prostredím obce
- možnosti rozvoja agroturistiky spojenej aj s hipoterapiou - chov koní, oviec, možnosti pestovania liečivých rastlín

Všetky tieto motivačné faktory však musia logicky reflektovať technické a priestorové možnosti územia a prírodné danosti. Keď zohľadníme aj finančnú náročnosť všetkých rekreačných motivačných aktivít a potenciál územia predpokladáme, že do roku 2030 sa rozvoj rekreácie bude orientovať na využitie už jestvujúcich rekreačných zariadení, ktoré sa nachádzajú v obci (turistický ruch v blízkych Súľovských skalách, Hrad Lietava, chaty, chalupy). Okrem toho sa predpokladá, že rozvoj ubytovacích a stravovacích kapacít bude profitovať s rozvojom rekreácie a cestovného ruchu. Postup však bude veľmi pomalý.

Vznik ubytovacích kapacít je vhodné sústrediť do jadrového územia obce Dolný Hričov. V rámci k.ú. Peklina sa predpokladá využitie pre ubytovanie existujúci bytový fond. Doporučuje sa zabezpečiť diverzitu ubytovacích zariadení, čo do kapacitných, kvalitatívnych ukazovateľov, ako aj z hľadiska druhovosti, prispôbiac sa hmotovej štruktúre existujúcej zástavby.

V obci sa ďalej doporučuje rozvoj tradičných remesiel prípadne iných foriem ľudskej činnosti slúžiacej pre rozvoj turizmu a cestovného ruchu. Počas letnej sezóny by bolo vhodné zachovaním existujúcich a rozšírením sortimentu rôznych spoločenských a kultúrnych podujatí podporiť rozvoj cestovného ruchu a spestrenie ponuky aktivít aj pre prípad horšieho počasia.

V ÚPN - O sa doporučuje v rámci letnej rekreácie sústrediť pozornosť na vytipovanie nových aktivít v území, propagáciu existujúcich prírodných hodnôt územia, určenie kapacity technickej infraštruktúry, kapacity návštevnosti, určenie funkčnej náplne resp. vymedzenie škály doplnkových služieb.

V rámci zimnej rekreácie sa doporučuje preveriť možnosti a dôsledky prepojenia a väzieb na rekreačné priestory v území blízkych obcí.

S rozvojom regiónu súvisí aj rozvoj letiska Žilina a rozvoj sprievodných služieb a vybavenosti v oblasti ubytovania a reštauračných služieb. Letisko môže byť silným zdrojom motivácie cestovného ruchu.

Pre zachovanie prírodných hodnôt katastra obce Dolný Hričov bude potrebné koordinovať rekreačné aktivity a činnosti so záujmami orgánov ochrany prírody.

2.9 PRIESKUMY A ROZBORY VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

2.9.1 ŠIRŠIE VZŤAHY

Napojenie obce Dolný Hričov na nadradený systém pozemných komunikácií zabezpečujú cesty III. triedy III/2090, III/2091, III/2082, III/2099, ktoré privádzajú dopravu na cestu I. triedy I/61 a na diaľnicu D3.

Katastrálnym územím obce Dolný Hričov prechádza elektrifikovaná, dvojkolajná železničná trať Bratislava – Žilina E63(120).

V obci Dolný Hričov sa nachádza Letisko Žilina.

2.9.2 CESTNÁ DOPRAVA

V katastrálnom území obce Dolný Hričov sa nachádzajú diaľnice D1 a D3 a cesty I/61 Bytča – Žilina, III/2090, III/2091, III/2082, III/2099.

Diaľnica D3 v úseku Hričovské Podhradie – Kysucké Nové Mesto je v súčasnosti súčasťou prioritného diaľničného ťahu D1-D3 v trase Bratislava – Trenčín – Žilina – Skalité s napojením na Poľsko s odbočením na Českú republiku.

Vzhľadom na časový harmonogram výstavby jednotlivých úsekov diaľnic došlo k rozdeleniu diaľnice D3 Hričovské Podhradie – Kysucké Nové mesto na nasledujúce stavby : I. Úsek Hričovské Podhradie – Žilina (Strážov) – km 0,000 – 6,850; II. Úsek Žilina (Strážov) – Kysucké Nové Mesto. Predmetná dokumentácia rieši na úrovni DSP I. Úsek.

Na existujúcu cestnú sieť je diaľnica v katastri Dolný Hričov napojená križovatkou Dolný Hričov. Križovatka Dolný Hričov rieši napojenie diaľnic D1 a D3a cez napojenie letiska Dolný Hričov (okružná križovatka) a cesty III/2091 a cesty III/2090.

Odpojenie (napojenie) D3 na D1 je riešené samostatnými vetvami V1 a V2.

Vetva 1 je pokračovaním diaľnice D3 po D1 v medzikrižovatkovom úseku pre smer Žilina západ – Bytča. Začiatok je v strede jazdného pásu diaľnice D3 a koniec na D1. V mieste napojenia na diaľnicu D1 je navrhnutý manévrovací úsek ($L_m=195m$) a zaraďovací úsek ($L_z=75m$).

Vetva 2 je pokračovaním diaľnice D1 po ZÚ D3 pre smer Bytča – Žilina západ. Začiatok vetvy je na diaľnici D1, koniec je v strede jazdného pásu diaľnice D3. Na začiatku vetvy 2 je navrhnutý vyradovací úsek ($L_v=120m$).

Križovatka Dolný Hričov má nasledovné vetvy 3 – 9.

Vetva 3 umožňuje priame prepojenie diaľnic D1 a D3 pre smer Martin – Kysucké Nové Mesto. Začiatok vetvy je na D1 a koniec na D3.

Vetva 4 umožňuje priame prepojenie pre smer Kysucké Nové Mesto – Martin. Začiatok vetvy je na vetve 1, koniec na diaľnici D1.

Vetva 5 slúži na pripojenie letiska Dolný Hričov k diaľnici D3. Začína na vetve 4 a končí na vetve 2.

Vetva 6 slúži na odpojenie smeru Považská Bystrica – Letisko Dolný Hričov z vetvy 2, pripojenia k vetve 3, respektíve k vetve 7. Začiatok vetvy je na vetve 2 a koniec na vetve 3.

Vetva 7 slúži na pripojenie smeru Martin – Bytča na letisko. Vetva začína na vetve 3 a končí na ceste III/018261. Na začiatku vetvy je navrhnutý priepletový úsek na zaradenie vozidiel zo smeru Martin z vetvy 3. V mieste napojenia na cestu III/018261 je navrhnutá okružná križovatka ($R=20 m$).

Vetva 8 slúži na pripojenie letiska na vetvu 1 smerom na Bytču. Začiatok je na okružnej križovatkovej a koniec na vetve 1. Vetva je pripojená na vetvu 1 do prídavného pruhu zrýchľovacím, manévrovacím a zaraďovacím úsekom ($L_a=120m$, $L_m=150m$, $L_z=120m$).

Vetva 9 slúži na prepojenie smeru Kysucké Nové Mesto na letisko. Začiatok je na diaľnici D3 a koniec na vetve V7.

Začiatok úseku diaľnice D3 je mimoúrovňovou križovatkou Dolný Hričov napojený na diaľnicu D1 úsek Vrtižer – Hričovské Podhradie a Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka. Koniec úseku je napojený diaľničnou križovatkou Žilina – Strážov na cestu I/61. Katastrálnym územím obce Dolný Hričov prechádza trasa diaľnice D3 dĺžky cca 2270 m. Trasa D3 prechádza nivou Váhu v k.ú. Dolný Hričov severne od jeho osídlenia pozdĺž železničnej trate č. 120 Bratislava – Žilina. V priestore železničnej stanice Dolný Hričov križuje trasa mostným objektom železničnú trať a cestu I/18, ktorú ďalej sleduje v súbahu južne od obce Horný Hričov. Trasa diaľnice D3 vedúca katastrálnym územím obce Dolný Hričov je vedená v aluviálnej nive Váhu prevažne v násypoch, miestami na teréne, v kružnicových oblúkoch s prechodnicami.

Diaľnica D3 sa dotýka jestvujúceho komunikačného systému, a to ciest I/61, III/2090, III/2091 a miestnych komunikácií v Dolnom Hričove. Trasa ide v súbahu so železnicou Bratislava – Žilina, južne od letiska Dolný Hričov.

Trasa D3 v k.ú. Dolný Hričov križuje cestu III/2091 a cestu III/2090, ktoré sú preložené do novej polohy. Ďalej križuje železničnú trať mostným objektom. Trasa opustenej cesty III/2090 v úseku od železničného priestieňia v Dolnom Hričove až po železničnú stanicu v Dolnom Hričove bude slúžiť ako prístup na pozemky PD a k jestvujúcej zástavbe. V jej trase ide trasa modernizovanej železnice. Časť cesty od mostného objektu nad Lehotským potokom až po križovátku s potokom cesty III/2090 je upravená ako komunikácia pre prístup k železničnej stanici Dolný Hričov.

Výstavbou diaľnice D3 a modernizáciou železnice sa zrušilo prepojenie ciest III/2090 a III/2091 v obci Dolný Hričov. Na zabezpečenie prepojenia dopravy smerom do Horného Hričova sa preložila jestvujúca cesta III/2090 ponad jestvujúcu trať ŽSR, preložka trate ŽSR a diaľnicu. Objekt začína v obci Dolný Hričov a končí na preložke cesty III/2091. Cesta pri železnici III/2091 začína na vstupe do areálu letiska v Dolnom Hričove a končí v km 1,4; ďalej pokračuje objekt ako cesta III/2090. V km cca 0,300 cesty III/2090 je zrealizovaná jednopruhová malá okružná križovátka – možnosť priameho napojenia sa dopravy na diaľnicu D3 vetvami diaľničnej križovátky Dolný Hričov. Pripojenie cesty III/2090 na cestu III/2091 je riešené ako styková križovátka. Preložená trasa cesty III/2090 a III/2091 od km 0,300 po km 1,970 je realizovaná ako hrádza Váhu na ochranu pre Q100, taktiež násypové teleso nadjazdu za mostným objektom. Od km 1,970 je realizovaná samostatná hrádza pozdĺž Lehotského potoka na ochranu pred Q100 – od tohto staničenia už nebude teleso cesty slúžiť ako hrádza pred Q100. Na komunikáciách sú rešpektované všetky jestvujúce hospodárske zjazdy z ciest a vstupy do rodinných domov (obrúbniky osadené šikmo – skosené) a sú navrhované nové zjazdy (k priestieňiu, na jestvujúcu poľnú cestu, na pozemky PD, ...).

Keďže realizovanou diaľnicou je zrušená jestvujúca cesta k železničnej stanici Dolný Hričov, realizácia novej komunikácie je vyvolané potrebou zabezpečiť nový prístup k železničnej stanici. Nová komunikácia k železničnej stanici sa na začiatku odpája od jestvujúcej cesty za jestvujúcim mostom, ďalej pokračuje pozdĺž diaľnice. Prístup na železničnú stanicu zabezpečujú pravostranné zjazdy, ďalej smeruje navrhovaná komunikácia popod most na diaľnici, na konci úseku sa kolmo napája na preložku cesty III/2090 a cesty III/2091.

Diaľnica D3 je realizovaná v úseku km 0,000-6,650 v kategórii D26,5/100 a v úseku km 6,650-6,850 v kategórii D24,5/100, v zmysle STN je zaradené do funkčnej triedy A1 a bude plniť funkciu rýchlostnej komunikácie.

Preložka cesty III/2090 a cesty III/2091 je realizovaná pri železnici kategórie C7,5/50 a v nadjazde nad diaľnicou v kategórii MO8/40 a C7,5/50. Komunikácia k železničnej stanici je realizovaná v kategórii C7,5/50.

Prístup na pozemky v k.ú. Dolný Hričov je zabezpečený z cesty I/61, cesty III/2090 a z cesty III/2091 jestvujúcimi poľnými cestami, prípadne úpravami jestvujúcich účelových

a lesných ciest.

Pozemky medzi železničnou traťou a diaľnicou D1 sú sprístupnené podjazdom popod mostný objekt. Prístup je možný z cesty I/61 cez účelovú komunikáciu stavby Vrtižer – Hričovské Podhradie a tiež zo strany Dolného Hričova po nespevnenej poľnej ceste pozdĺž bezmenného potoka.

Pozemky medzi diaľničnou križovatkou a letiskom (po rondel) sú sprístupnené z cesty III/2091 po jestvujúcich poľných cestách.

Pozemky medzi diaľnicou a cestou III/2091 sú sprístupnené zjazdom k ČS, ktorý slúži i pre poľnohospodárske účely.

Pozemky za cestou III/2091 a cestou III/2090 sú zjazdami napojené na jestvujúce poľné cesty. Prístup na hnojisko je opatrený rampou.

Pozemky medzi železnicou a diaľnicou budú sprístupnené zjazdom z opustenej cesty III/2090, ktorá slúži pre prístup na pozemky. V mieste úpravy melioračného potoka sa prejazd zabezpečil priepustami.

Prístup na pozemky za diaľnicou sa zabezpečil vybudovaním obojstranného zjazdu z účelovej komunikácie do Slovnaftu.

Súčasťou stavby je i časť diaľnice D1 v km 23,437-24,118 (v zmysle rokovania zo dňa 12.02.1998). Diaľnica D3 sa v priestore Dolného Hričova napája na diaľnicu D1, ktorá pokračuje smerom východným. Predmetná diaľnica je súčasťou multimodálneho dopravného koridoru č. VI Transeurópskej magistály v smere sever – juh. Diaľnica D1 v úseku Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka je súčasťou diaľnice D1 hranica ČR/SR a hranica SR/UR. Táto je súčasťou medzinárodného ťahu E-50. Po dobudovaní tohto úseku a úseku Lietavská Lúčka – Višňové dôjde k pripojeniu trasy západ – východ na trasu sever – juh. Po ukončení výstavby úseku diaľnice D1 sa vytvoria podmienky k podstatnému odľahčeniu dopravy na cestách I/61 a I/64, a tým sa prispeje k vytvoreniu lepších životných podmienok pre Dolný Hričov a hlavne Žilinu.

Napojenie diaľnice D1 na okolitú cestnú sieť je cez križovátku D1 s D3 v Hričovskom Podhradí. Trasa diaľnice D1 ide v katastrálnom území obce Dolný Hričov (km 24,0-27,00) medzi železničnou traťou Bratislava – Žilina a ramenom Váhu. V km 24,600 križuje trasu ŽSR mostným objektom. Potom stúpa na estakádu ponad PD Dolný Hričov, križuje cestu I/61, jestvujúci potok a okrajom zasahuje ovocný sad, kde prechádza na ľavú stranu doliny bezmenného potoka a vchádza v km 26,050 do portálu tunela Ovčiarsko, ktorý je umiestnený v ľavostrannom svahu. Tunelom ide trasa až po koniec k.ú. Dolný Hričov. Diaľnica D1 v úseku Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka je navrhnutá v celom úseku ako štvorpruhová, smerove rozdelená komunikácia (okrem tunela Ovčiarsko) D26,5/100 vo voľnej trati a D26,5/80 v tuneloch.

Výstavbou diaľnice dôjde k výraznému zlepšeniu dopravo-prevádzkových podmienok pre tranzitnú dopravu. Po ukončení výstavby predmetného úseku sa vytvoria podmienky k podstatnému odľahčeniu dopravy na ceste I/61.

Trasa cesty I/61 Bytča - Žilina je stabilizovaná a predstavuje v intraviláne obce miestnu komunikáciu zbernú, funkčnej triedy B1. Z cesty I/61 sa odpájajú cesty III. triedy :

- cesta III/2090 Horný Hričov – Letisko Žilina, začína na ceste I/61 a končí pred vstupom do areálu Letisko Žilina; cesta III/2091 Dolný Hričov, začína na ceste I/61 a končí napojením na cestu III/2090; cesta III/2082 Hričovské Podhradie – Peklina, začína na ceste I/61 a končí v obci Peklina; cesta III/2099 Dolný Hričov – Ovčiarsko začína na ceste I/61 v blízkosti Motala Borina a končí napojením na miestnu komunikáciu v mimoúrovňovej križoviatke ciest I/60 a MK (estakáda Rondel).

Cesty III. triedy sú v území stabilizované a predstavujú v intraviláne obce miestne komunikácie zberné, funkčnej triedy B3, z ktorých sa vykonáva aj dopravná obsluha príľahlej zástavby.

Zberné komunikácie obce Dolný Hričov dopĺňa sieť obslužných komunikácií funkčnej ÚPN O Dolný Hričov prieskumy a rozbor

triedy C3, ktoré umožňujú priamu obsluhu objektov. Obslužné komunikácie predstavujú jednopruhovú obojsmernú alebo jednosmernú (ul. Robotnícka, časť ulice Riečna) komunikácie s nespevneným povrchom (štrk) alebo so spevneným povrchom (živica, panely), šírky cca 3,00 - 3,50 m, bez výhybní alebo obslužné komunikácie dvojpruhové obojsmerné so spevneným povrchom (živica), šírky cca 5 – 6 m.

Dopravný systém obsluhy územia týmito komunikáciami sa v maximálnej miere prispôbil existujúcej zástavbe.

Na sieť obslužných komunikácií sa napájajú poľné alebo lesné cesty, ktoré ďalej umožňujú prístup k extraviľanu obce.

Zhľadiska koncepcie rozvoja cestnej siete v SR SSC požaduje rešpektovať šírkové usporiadanie :

- mimo zastavané územie :
 - cesta I. triedy v kategórii C9,5/80, cesta III. triedy C7,5/70 v zmysle STN 73 6101;
- v zastavanom území :
 - cesta I. triedy v kategórii MZ14/60, MZ 13,5/60 vo funkčnej triede B1;
 - cesta III. triedy v kategórii MZ8,5/50, MZ 8,0/50 vo funkčnej triede B3 v zmysle .

2.9.3 ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Katastrálnym územím obce Dolný Hričov prechádza trať ŽSR Bratislava – Žilina E63(120), na ktorej sa nachádza železničná stanica Dolný Hričov.

Z hľadiska rozvojových zámerov ŽSR prebieha na danej železničnej trati rozsiahla modernizácia železničnej trate pre traťovú rýchlosť do 160 km/hod.

2.9.4 HROMADNÁ DOPRAVA

Hromadná doprava v obci Dolný Hričov je zabezpečená autobusovou a železničnou dopravou.

Autobusovú hromadnú prepravu cestujúcich zabezpečuje SAD Žilina a.s., prevádzka Žilina. Autobusová hromadná doprava je riešená ako diaľková a prímestská doprava. Na autobusových zastávkach sú umiestnené prístrešky pre cestujúcich. Prímestská autobusová doprava osôb v rámci obce zabezpečujú autobusy prechádzajúce po cestách I. triedy (I/61) a III. triedy (III/2090, III/2091, III/2082, III/2099). V k.ú. obce sa nachádzajú autobusové zastávky Dolný Hričov (DH) skalka, Hričovské Podhradie rázcestie, Peklina, DH hlavná cesta, DH kostol, DH ZŠ, DH letisko, DH železničná stanica, DH Borina.

Izochróna pešej dostupnosti od existujúcich autobusových zastávok o polomere 700 m pokrýva dostupnosť autobusových zastávok v rámci intraviľanu obce v dostatočnej miere.

Z obce Dolný Hričov premáva autobusová doprava na smery Žilina, Horný Hričov, Peklina, Bytča, Hričovské Podhradie, Hlboké nad Váhom.

Železničná hromadná doprava je riešená prostredníctvom železničnej trate č. 120 Bratislava - Žilina. Priamo v obci Dolný Hričov sa nachádza železničná stanica, z ktorej premávajú vlaky na smery Žilina a Bratislava.

2.9.5 STATICKÁ DOPRAVA, PARKOVANIE A ODSTAVOVANIE VOZIDIEL

Odstavovanie vozidiel v individuálnej bytovej výstavbe je zabezpečené na vlastných pozemkoch v garážach alebo na spevnených plochách pod prístreškom alebo bez prístrešku.

Odstavenie vozidiel bytových domov je riešené formou spevnených plôch, ktoré sú súčasťou uličného priestoru alebo formou radových garáží.

Parkovanie vozidiel pri objektoch občianskeho vybavenia je riešená formou spevnených plôch parkovísk alebo spevnených plôch, ktoré sú súčasťou uličného priestoru.

Parkovanie pri objektoch občianskej vybavenosti a pri bytových domoch sa javí ako nedostatočné. Na presné určenie počtu parkovacích stojísk bude treba uskutočniť dopravný prieskum, kde sa vymedzia plochy určené pre statickú dopravu, zistí sa skutočná potreba stojísk pre jednotlivé funkcie (bývanie, občianska vybavenosť, výroba, služby, ...) a navrhne sa riešenie ako a kde doplniť chýbajúce počty stojísk.

Potrebné nápočty a situovanie odstavných a parkovacích stojísk pre uvažované objekty bývania a vybavenosti budú riešiť projektové dokumentácie pre konkrétne objekty. Nápočty je potrebné realizovať v zmysle „STN 73 6110 Projektovanie miestnych komunikácií“ pre výhľadový stupeň automobilizácie.

2.9.6 CYKLISTICKÁ DOPRAVA A PEŠÍ POHYB

Cyklistická doprava miestneho významu využíva existujúce miestne komunikácie obce. Katastrom obce prechádza Veľký Súľovský okruh (dĺžka 59 km, prevýšenie 1350 m) - Žilina - Bánová - Hôrky - Bitarová - Peklina - Rôsoviný - Hlboké - Hrabovská dolina - sedlo nad Jablonovým - Súľov - Patúch - Babkov - Lietavský hrad - Lietava - Brezany - Bánová - Žilina.

V dotyku s katastrom obce Dolný Hričov prechádza Vážska cyklomagistrála, ktorá sa skladá z troch úsekov

1. úsek: Starhrad - Strečno - Žilina-Budatín;
2. úsek : Žilina - Budatín - Bytča - Považská Bystrica
3. úsek : Považská Bystrica - Púchov - Nemšová). Bude potrebné jej pripojenie na obec.

V riešenom území sú vybudované neucelené úseky peších chodníkov a využívajú sa aj turistické chodníky. Cyklotrasy v zásade neexistujú.

Chodníky sú vybudované popri ceste III/2091 (od križovania s cestou I/61 po koniec zástavby) a krátke úseky popri ceste I/61. Chodníky realizované sú v nedostatočnej šírke.

2.9.7 DOPRAVNÉ ZARIADENIA

V katastrálnom území obce Dolný Hričov sa nachádzajú dopravné zariadenia, ktoré sú zastúpené vo forme autobusových zastávok, železničnej stanice, parkovísk pri objektoch občianskeho vybavenia, letiska, čerpacej stanice pohonných hmôt ("Daliol" pri ceste I/61 za Motelom Borina v smere do Žiliny).

V riešenom území pribudnú ďalšie zariadenia súvisiace s letiskom (nové prevádzkové objekty - terminál) a diaľnicami (odpočívadla, ČSPH, motorestu).

Zámery:

Letiskový terminál je situovaný do centra letiskového komplexu medzi budovy dnešného Aeroklubu a novo navrhovanú budovu Cargo, s priamym napojením na letiskovú plochu. Plánuje sa priame pešie prepojenie s hotelovým komplexom, s ktorým má spoločné parkovisko (500 os. áut + 5 autobusov). Veľkosť terminálu je odvodená z predpokladanej potreby na počet 310000 vybavených cestujúcich v roku 2018 (dnes nereálne). Výstavba terminálu sa predpokladá postupne v etapách od stredu objektu tak, aby sa predišlo provizóriám.

Vpravo od diaľničného privádzača sa navrhuje cestné kamiónové odpočívadlo (1,9 ha). Bude tu čerpacia stanica pre osobné autá a TIR, ďalej motorest kapacitou 50 stoličiek , autoumyváreň a parkovanie pre 40 osobných áut a 20 TIR. Predpokladá sa, že v skladových priestoroch čerpacej stanice budú zásoby leteckých pohonných hmôt, ktoré budú k lietadlám privázané automobilovou cisternou.

2.9.8 LETECKÁ DOPRAVA

V katastri obce Dolný Hričov sa nachádza letisko Žilina cca 15 km od Žiliny (zo Žiliny smer Bratislava). Katastrálne územie obce sa nachádza v ochranných pásmach letiska.

Letisko Žilina je verejné medzinárodné letisko pre leteckú dopravu. Slúži pre región severozápadného Slovenska s približne 1,2 mil. obyvateľov.

Letisko Žilina je využívané pre leteckú dopravu slovenských a zahraničných leteckých spoločností, lety firemných a súkromných lietadiel, letecký výcvik a športové lietanie, sanitné lety, špeciálne letecké práce a činnosť letectva Armády SR. Obchodné využitie, zabezpečenie prevádzkových služieb a technickú obsluhu letiska Žilina vykonáva Letisková spoločnosť Žilina, akciová spoločnosť, ktorá je prevádzkovateľom letiska.

Plánovaný rozvoj letiska Žilina

Letisko Žilina v Dolnom Hričove slúži pre potreby regiónu severozápadného Slovenska (mestá Trenčín, Pov. Bystrica, Púchov, Žilina, Kysuce, Orava, Martin, Ružomberok), ktorý má približne 1,2 mil. obyvateľov a je po Bratislave a Košiciach tretím ekonomicko – hospodárskym centrom Slovenska. Táto oblasť je súčasťou Euroregiónu Beskydy.

Význam žilinského letiska je v uľahčení prístupu najmä pre zahraničnú podnikateľskú klientelu z dôvodu vstupu zahraničných investícií a obchodných kooperácií s firmami v Žilinskom kraji. Všetky väčšie investície v kraji sa doteraz nezaobišli bez leteckej dopravy (INA Kysuce, Volkswagen Martin, SCP Ružomberok, Johnson-Controls Martin, Tesco Žilina, Ecco Slovakia Martin, AVC Čadca, atď.). Nemenej dôležité sú aj návštevy zahraničných podnikateľov pri rokovaniach o exparte našich firiem. Tento trend naďalej pokračuje a v súčasnosti sa už príležitostne vykonáva aj nákladná letecká doprava. Záujem zahraničných investorov o aktivity v regióne severozápadného Slovenska je vysoký. Objem priamych zahraničných investícií je v tomto regióne na treťom mieste v SR po Bratislave a Košiciach.

V menšej miere sa vykonávajú i lety v aktívnom cestovnom ruchu, ale možno očakávať rast letov najmä pre kúpeľníctvo (Rajecké Teplice, Bešeňová, Bojnice, Trenč. Teplice...), turistiku (Vrátna, Martinské Hole, ...) aj výstavníctvo. Taktiež aktéri významných medzinárodných športových podujatí využívajú leteckú dopravu. Zavedenie pravidelnej dopravy umožnilo aj vykonávanie odletov zo Žiliny na dovolenky v Stredomorí.

Ekonomický efekt regionálneho letiska nastáva aktívnym prepojením na miestnu ekonomiku. Ako súčasť dopravnej infraštruktúry sa prejavuje v podpore hospodárskeho rozvoja svojej spádovej oblasti. Funkčne letisko podporuje styk so svetom, vstup zahraničného kapitálu do ekonomiky regiónu, podporuje vytváranie pracovných miest a rozvoj terciálnej sféry. Samotné letisko je hospodárne až z dostatočných leteckých výkonov a ďalších doplnkových služieb pre cestujúcich, posádky, letecké spoločnosti a ďalších používateľov letiska.

Výsledný synergický efekt prepojenia letisko-región má priaznivý dopad na ďalší ekonomický rozvoj oboch strán.

Argumenty a skúsenosti z európskych regiónov boli impulzom na vytvorenie projektu letiskovej priemyselnej zóny v lokalite Letiska Žilina v Dolnom Hričove, ktorá leží v „dopravnom strede“ Slovenska.

Pripravovaný projekt je zameraný na rozvoj letiska a blízkeho okolia a cieľom projektu je :

- zavedenie pravidelnej osobnej leteckej dopravy s napojením na významné tranzitné letiská v západnej Európe,
- zavedenie nákladnej leteckej prepravy vo väzbe na colné sklady, logistické a špedičné strediská,
- vytvorenie priemyselnej zóny s prevádzkami a technologickými centrami, ktoré majú väzbu na dopravu, najmä leteckú
- vybudovanie objektov občianskej vybavenosti so zameraním na ubytovanie (hotel s možnosťou prístavby kongresového centra), dopravné zariadenia (diaľničné odpočívadlo a čerpacia stanica PHM)
- rekreačno – športové aktivity (golfový klub, tenisové kurty, a pod.).

2.9.9 VODNÁ DOPRAVA

Katastrom obce Dolný Hričov prechádza plánovaná medzinárodná vodná cesta Váh E 81 (Komárno) - hranica Trenčianskeho kraja – Hričov – Žilina. V súčasnosti je vodná doprava bez využitia.

2.9.10 VPLYV DOPRAVY NA ÚZEMIE OBCE, OCHRANNÉ PÁSMA

Doprava okrem svojho pozitívneho vplyvu na rozvoj obce má aj negatívne dôsledky, ktoré zneprijemňujú život v obci. Jedným z nepríjemných dôsledkov je hluk z dopravy.

Poloha ciest ako aj rozsah obytnej zástavby v ich bezprostrednej blízkosti je historicky daná, preto nie je možné v súvislosti s hlukom uvažovať s uplatnením urbanistických, ani technických prostriedkov na zníženie hladiny hluku. Je evidentné, že aj naďalej časť obce nachádzajúca sa v priamom kontakte s dopravou (cestnou, železničnou) bude zasiahnutá nadmerným hlukom.

Na elimináciu hlukovej záťaže sú navrhnuté protihlukové opatrenia v podobe protihlukových stien vedených pozdĺž diaľnice D3 a zrekonštruovanej železničnej trate č. 120. Výstavba protihlukových stien tak zabezpečila dosiahnutie povolenej úrovne hluku v zastavaných častiach dotknutých obcí.

2.9.10.1 Výpočet intenzity hluku pre nočnú dobu

Výhľadová intenzita I_d :

$$I_d = RPDl \times 1,15 \text{ (voz/24 hod.)} = 6966 \times 1,15 = 8010,9 \text{ voz/24 h.}$$

RPDI – ročný priemer denných intenzít (sčítací úsek č. 90080 na ceste I/61, T=1550, O=5317, M=99, S=RPDI=6966)

1,15 – koeficient pre stanovenie návrhovej intenzity priemerného hospodárskeho dňa pre zmiešanú dopravu

Špičkové zaťaženie komunikácie :

$$n = I_d \times k \text{ (voz/hod.)} = 8010,9 \times 0,01 = 80,1 = \text{voz/hod.}$$

„k“ pre nočnú dobu :

$$k = 1 / 8 \times 0,08 = 0,01$$

Výpočtová veličina :

$$X = F1 \times F2 \times F3 \times n$$

Faktor „F1“ vyjadrujúci vplyv rýchlosti dopravného prúdu „v“ a percentuálny podiel nákladných vozidiel „N“:

Návrhový rýchlosť = 70 km/hod. → "V" pre výpočet 55 km/hod

N = 22,3% (percentuálny podiel nákladných vozidiel)

$$F1 = (1 - N/100) \times 10^{((v-58)/60)} + N/100 \times ((v-10)/5) = (1 - 22,3/100) \times 10^{((55-58)/60)} + 22,3/100 \times ((55-10)/5) = 2,700$$

Faktor „F2“ vyjadrujúci vplyv pozdĺžneho sklonu nivelety „s“ pre obojsmr. komunikáciu : s = 1%

Pre obojsmernú komunikáciu :

$$\text{-pre } s = 0 - 6\% \rightarrow F2 = 10^{(s/34)} = 10^{(1/34)} = 1,070$$

Faktor „F3“ vyjadrujúci vplyv krytu komunikácie :

- pre živičný kryt F3 = 1

Hodnota „X“ :

$$X = F1 \times F2 \times F3 \times n = 2,700 \times 1,070 \times 1,000 \times 80,1 = 172,0$$

Vzdialenosť izofóny hodnoty $L_x = 50$ dB :

$$d_{50} = 10^{\{3,682 - ((L_x - 10 \log X + 10,4)/30,2)^2\}} \text{ (m)} = 10^{\{3,682 - ((50 - 10 \log 172,00 + 10,4)/30,2)^2\}} = 124,5 \text{ m}$$

Izofóna prípustnej hodnoty 50 dB pre referenčný časový interval „noc“ pre územie tesne v dotyku s cestou I/61 v smere Bytča - Žilina má vypočítanú vzdialenosť hodnotu **124,5 m** od osi cesty I/61.

Vzhľadom na vypočítanú vzdialenosť, doporučujeme realizovať protihlukové opatrenia (protihlukové omietky, výplne otvorov, ...).

2.9.11 OCHRANNÉ PÁSMA

Mimo zastavaného územia alebo územia určeného k zastavaniu, sú na ochranu ciest a premávky na nich určené ochranné pásma definované v Zákone o pozemných komunikáciach - Zákon č. 135/61 Z.z. v znení zákona č. 524/2003 Z.z. V prípade obce Svrčinovec sa uplatnia tieto ochranné pásma:

- diaľnica 100 m od osi krajného jazdného pruhu,
- cesty I. triedy 50 m od osi cesty,
- cesty III. triedy 20 m od osi cesty.

Ochranné pásma vyžadujú podľa Zákona o železničiach aj železničné trate a vlečky. Ochranné pásma železničných tratí je 60 m od osi krajnej koľaje, ochranné pásma vlečiek je 30 m od osi krajnej koľaje.

Na zaistenie bezpečnosti leteckej prevádzky na letiskách a spoľahlivej činnosti leteckých pozemných zariadení je nutné rešpektovať ochranné pásma letísk. OP je priestor, stanovený od povrchu zeme, horizontálne a vertikálne ohraničený, bezprostredne nadväzujúci na vzletové a pristávacie plochy letiska tak, aby prekážky nezasahovali do bezprekážkového priestoru; alebo určený priestor okolo leteckého pozemného zariadenia.

2.9.11.1 Prehľad ochranných pásiem Letiska Žilina :

Ochranné pásma užšieho okolia letiska :

- Ochranné pásma pásu vzletovej a pristávacej dráhy
- Ochranné pásma pásu rolovacej dráhy – zámerne nepoužité
- Ochranné pásma s obmedzením stavieb nadzemných vedení elektrického prúdu vysokého napätia a veľmi vysokého napätia
- Ochranné pásma proti nebezpečným a klamlivým svetlám
- Ochranné pásma letiska s výškovým obmedzením
 - Ochranné pásma vzletových a približovacích priestorov
 - Ochranné pásma vnútornej vodorovnej roviny
 - Ochranné pásma kužeľovej plochy
 - Ochranné pásma prechodových plôch

Ochranné pásma širšieho okolia letiska :

Ochranné pásma leteckých pozemných zariadení :

- Ochranné pásma rádiových leteckých pozemných zariadení
- Ochranné pásma nesmerového rádiomajáka (NDB)
- Ochranné pásma VHF polohového návestidla 75 MHz

Ochranné pásma vizuálnych leteckých pozemných zariadení

Ornitologické ochranné pásma :

- Vnútorne ornitologické ochranné pásma
- Vonkajšie ornitologické ochranné pásma

Ochranné pásma proti laserovému žiareniu :

- Pásmo bez laserového žiarenia
- Kritické ochranné pásmo proti laserovému žiareniu
- Citlivé ochranné pásmo proti laserovému žiareniu

Posudzovanie prekážok :

- Výstavba v ochrannom pásme pásu vzletovej a pristávacej dráhy
- Výstavba v ochranných pásmach vzletových a približovacích priestorov
- Výstavba v ochranných pásmach prechodových plôch
- Výstavba v ochrannom pásme vnútornej vodorovnej roviny a kužeľovej plochy
- Výstavba v ochranných pásmach rádiových leteckých pozemných zariadení
- Odstrániteľné prekážky nie je možné pri posudzovaní rekonštrukcií stávajúcich objektov, alebo posudzovaní novej výstavby využívať pre účely tienenia.

Výškové obmedzenia na terénnych prekážkach :

V časti katastrálnych území (Dolný Hričov a Peklina) obce Dolný Hričov, kde už terén tvorí prekážku je obmedzujúca výška 15 m nad pôvodným terénom, zároveň však maximálne do nadmorskej výšky 570 m n. m. Bpv. V ochrannom pásme vzletového a približovacieho priestoru je obmedzujúca výška maximálne do úrovne ochranného pásma vzletového a približovacieho priestoru.

V blízkosti ochranného pásma vnútornej vodorovnej roviny môže byť pri posudzovaní prekážok použitý princíp tesnej blízkosti. V ostatnej časti katastrálneho územia je maximálna výška stavieb a zariadení nestavebnej povahy stanovená ochranným pásmom vzletového a približovacieho priestoru a ochranným pásmom vnútornej vodorovnej roviny.

Podrobne vid'. „Ochranné pásma letiska Žilina, apríl 2015, zodp. riešiteľ: Prof. Ing. Antonín KAZDA, CSc., autorizovaný inžinier 0198*A*2-1, riešiteľ: Ing. Tomáš KAZDA

2.9.12 POŽIADAVKY SPRÁVCOV KOMUNIKÁCII VRÁMCI SPRACOVANIA ÚPN O DOLNÝ HRIČOV

Slovenská správa ciest požaduje vrámci spracovania ÚPN O Dolný Hričov:

- vyznačiť a rešpektovať existujúce trasy ciest, ich šírkové usporiadanie
- navrhnuť šírkové usporiadanie miestnych komunikácií v súlade s STN 73 6110.
- vyznačiť hranice ochranného pásma diaľnic a ciest mimo sídelného útvaru obce ohraničeného dopravnou značkou označujúcou začiatok a koniec obce v zmysle zákona č. 135/1961 Zb. v znení jeho neskorších predpisov (účinnosť od 02.01.2015)
- pri návrhu nových lokalít HBV, IBV, OV v blízkosti ciest posúdiť nepriaznivé vplyvy z dopravy a vyznačiť pásma prípustných hladín hluku v zmysle Vyhlášky MZ SR č. 549/2007 Z z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí v znení neskorších zmien a predpisov.
- vyznačenie hraníc zastavaného územia obce, resp. územia určeného na zastavanie musí rešpektovať ochranné pásma diaľnic a ciest a pásma s prekročenou prípustnou hladinou hluku.
- navrhnuť umiestnenie zastávok autobusovej dopravy a vyznačiť ich pešiu dostupnosť
- cyklistické a pešie trasy navrhnuť a vyznačiť i v širších vzťahoch k príslušnému územiu. Ich šírkové usporiadanie je potrebné navrhnuť v zmysle STN 73 6110.
- vypracovať návrh statickej dopravy v zmysle STN 73 6110.
- dopravné napojenie novo navrhnutých objektov a komunikácií je potrebné riešiť v súlade s STN 73 6110 a STN 73 6102.

SC ŽSK je majetkový správca ciest II. a III. triedy v zmysle § 3d ods. 5 písm. c) zákona o pozemných komunikáciách č. 135/1961 Zb. (cestný zákon). V riešenom území sa nachádzajú cesty III. triedy č. 2090, Č. 2091, č. 2082 a č. 2099 v majetkovej správe SC ŽSK.

Vzhľadom k skutočnosti, že vlastníkom ciest je Žilinský samosprávny kraj, je potrebné požiadať o vyjadrenie aj vlastníka;

Požiadavky správcu cesty SC ŽSK:

- výstavby nových objektov (nová IBV, prípadné obchody, penzión, ...), ktoré sa budú nachádzať v blízkosti predmetnej cesty (III. triedy), treba v areáli vyhradiť dostatočný počet parkovacích miest pre motorové vozidlá resp. vybudovať záchytné parkovisko v zmysle platnej STN, aby nedochádzalo k odstavovaniu vozidiel na ceste a tým sťažovaniu letnej a zimnej údržby komunikácie,
- trasy inžinierskych sietí (nové vedenia, prípojky k existujúcim alebo novovybudovaným objektom.), viesť mimo cestný pozemok, v extraviláne s dodržaním ochranného pásma;
- trasy inžinierskych sietí neviesť na mostných objektoch;
- v prípade, že nebude možné nové inžinierske siete uložiť mimo cestný pozemok, zdôvodniť
- prechody inžinierskych sietí cez cestu (križovanie) riešiť výlučne formou pretláčania, kolmo na os komunikácie, kde potrubie (káble...) bude uložené v celej šírke v chráničke, ktorá bude presahovať min. 1,0 m na obe strany za okraj komunikácie, min. 1,20 m pod niveletou komunikácie;
- pri riešení vjazdov k objektom rešpektovať odvodňovací systém cesty
- bezpečnosť pohybu chodcov požadujeme riešiť formou budovania chodníkov v obci (minimálne jednostranne);
- pri návrhu chodníkov je nutné riešiť odvodnenie cesty II. a III. triedy v zmysle STN;

ŽSR požadujú :

- zachovať existujúce objekty a zariadenia ŽSR, ako aj dostupnosť a prepojenie na infraštruktúru obce a všetky novobudované križenia komunikácii s traťou, riešiť ako mimoúrovňové;
- odporúčame novovybudované objekty priemyselnej, občianskej a technickej vybavenosti situovať z ekologického hľadiska v takej vzdialenosti od železničnej trate, aby boli umiestnené za hranicou najvyššej prípustnosti hodnoty hladiny hluku, spôsobenej prevádzkou železničnej dopravy, platné pre príslušné objekty, stavby a územia, v zmysle príslušnej legislatívy. V prípade ich umiestnenia v OP dráhy zabezpečiť opatrenia na elimináciu nepriaznivých účinkov železničnej prevádzky z hľadiska hluku, vibrácii ... v zmysle zákona č. 355/2007 Z. z. a vyjadrenia RÚVZ.
- stavba v obvode dráhy a v OP dráhy podliehajú dodržiavaniu ustanovení zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

2.9.13 ZÁVER - ZHODNOTENIE DOPRAVY A DOPRAVNÝCH ZARIADENÍ

- niektoré existujúce miestne komunikácie, ktoré svojimi šírkovými parametrami nevyhovujú obojsmernej premávke a s ohľadom na okolitú zástavbu nemôžu byť ďalej rozširované, riešiť ako jednosmerné, vzájomne zokruhované;
- obslužné komunikácie so živičnou úpravou sú v malej miere miestami rozrušené rozkopávkami a prekopávkami z kladenia inžinierskych sietí, preto z hľadiska životnosti vozovky by bolo treba tieto komunikácie vyspraviť alebo zrekonštruovať;
- novonavrhované komunikácie na plochách IBV riešiť ako obojsmerné, vzájomne zokruhované alebo zaslepené s obratiskom;

- zachovať existujúce objekty a zariadenia ŽSR, ako aj dostupnosť a prepojenie na infraštruktúru obce a všetky novobudované kríženia komunikácii s traťou, riešiť ako mimoúrovňové;
- nápočty parkovacích stojísk pre objekty bývania a vybavenosti riešiť v projektových dokumentáciách pre konkrétne objekty v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:2,5;
- výstavba chodníkov pre peších pri cestách I. a III. triedy
- odstránenie alebo zmiernenie bodových a líniových dopravných závad (nedostatočné šírkové parametre MK - automobilových komunikácii (zjednosmernenie) a chodníkov, nedostatočný počet parkovacích stojísk, zriadenie otáčacích kladív
- definovanie nových miestnych obslužných komunikácií
- zhodnotenie autobusových zastávok a definovanie potrieb pre zvýšenie úrovne ochrany cestujúcich
- doplnenie siete cyklistických komunikácií.

2.10 PRIESKUMY A ROZBORY VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA

2.10.1 ZÁSOBOVANIE VODOU

2.10.1.1 Širšie vzťahy

Obec Dolný Hričov je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu Žilina - z vodného zdroja Lietava. Prívod je riešený z potrubím OC DN 200. Celé privádzacie potrubie (t. j. od vodojemu (VDJ) Lietava do VDJ Dolný Hričov) je gravitačné.

Jestvujúci VDJ D. Hričov má objem 2 x 250 m³ - (min. hladina VDJ je 368,3 m n. m. a max. hladina VDJ je 371,60 m n. m.). Slúži ako zásobný VDJ pre obec. V súčasnosti sa využiteľný objem vodojemu javí ako dostatočný.

V obci Peklina sa verejný vodovod a verejná kanalizácia v správe SEVAK a. s, nenachádzajú.

2.10.1.2 Vodné zdroje a zásobovanie vodou

V obci Lietava je zachytený od roku 1975 – 1977 vodný zdroj „Morské oko“, ktorý sa stal súčasťou vodných zdrojov Žilinského skupinového vodovodu. Pozostáva z dvoch hĺbkových vrtov o celkovej výdatnosti 70 – 100 l.s⁻¹, z ktorých je voda čerpaná hlavným výtlačným potrubím (ocel' DN 300) do vodojemu Lietava, obsahu 400 m³, ktorý sa nachádza nad obcou v severnej časti katastra, s hladinou vody na kóte 466,85 m n.m., dnom na kóte 463,35 m n.m. Vodojem slúži ako prerušovací pre vodovodné prírodné potrubia v smere Žilina - Bánová a v smere Brezany, Bitarová, Ovčiarsko, Dolný Hričov.

V obci Peklina sú zdrojom vody vlastné studne a lokálne vodné zdroje (pramene) v priľahlých lesoch. Pre verejné zásobovanie sú tieto zdroje málo preskúmané.

2.10.1.3 Závery prieskumov

Pri rozširovaní vodovodnej siete je potrebné zohľadniť najmä výškové pomery v území pripravovanej výstavby tak, aby boli dodržané tlakové pomery potrebné pre plynulé zásobovanie navrhovaných objektov a pre potreby dodávky požiarnej vody. Ak nebude možné priame napojenie na vodovodné rozvody z titulu tlakových pomerov, bude potrebné zabezpečiť

potrebné dotlačanie, resp. redukciu tlaku. Doterajšie rozvody a ostatné technické zariadenia sú kapacitne aj technicky vyhovujúce pre návrhové obdobie, aj pre výhľad po roku 2030.

2.10.1.4 Ochranné pásma

Pre vodovodné a kanalizačné potrubia platia ustanovenia zák. č. 442/2002 Z. z. ako i STN 736005 o priestorovej úprave vedení technického vybavenia.

Pre verejné vodovody a kanalizácie do priemeru 500 mm sa vymedzujú ochranné pásma 1,5 m od vonkajšieho okraja na každú stranu.

2.10.1.5 Identifikácia problémov na riešenie

V návrhu územného plánu obce je potrebné vyriešiť zásobovanie vodou všetkých navrhovaných území pre výstavbu.

Preveriť možnosti zapojenia katastrálneho územia Peklina do systému zásobovania vodou.

2.10.2 KANALIZÁCIA:

2.10.2.1 Širšie vzťahy

V súčasnosti má časť obce vybudovanú súvislú stokovú sieť privedenú do čerpacej stanice odpadových vôd, kde sú odpadové vody akumulované a transportované tlakovo do SČOV Horný Hričov potrubím PVC DN 150

V k.ú. Peklina sa verejný vodovod a verejná kanalizácia v správe SEVAK a. s, nenachádzajú.

2.10.2.2 Riešené územie

Obec Dolný Hričov vrámci svojho k.ú má časť obce vybudovanú stokovú sieť. Stoková sieť je gravitačno-tlaková, t.j. samotná stoková sieť v obci je gravitačná (PVC potrubie DN 300) privedená do čerpacej stanice kde sú odpadové vody akumulované a transportované tlakovo do SČOV Horný Hričov potrubím PVC DN 150

2.10.2.3 Splašková kanalizácia

Počet obyvateľov, ktorí sú napojení kanalizačnou prípojkou na stokovú sieť je 478 z 1496 (podľa SOBD 2001) – čo predstavuje 32 % z celkového počtu obyvateľov. Ďalších 908 obyvateľov má likvidáciu splaškových odpadových vôd zabezpečenú domovou žumpou/septikom. V súčasnosti je tento počet vyšší.

Stoková sieť je budovaná ako gravitačno-tlaková, t.j. samotná stoková sieť v obci je gravitačná (budovaná z PVC potrubia DN 300 resp. 400). Pokračuje popod železničný zvršok do čerpacej stanice odpadových vôd, kde sú akumulované a transportované tlakovo do SČOV Horný Hričov potrubím PVC DN 150.

Letisko je napojené tlakovou kanalizáciou (s prečerpávaním) PVC DN 200, napojením na miestnu kanalizačnú sieť v obci, všetko s prečerpávaním do vyššie položenej ČOV v Hornom Hričove.

2.10.2.4 Dažďová kanalizácia

Odvádza dažďové vody z terénu do recipientu. V obci nie je vybudovaný ucelený systém, nakoľko sa obec nachádza v dobrom odtokovom území, kde cez obec prechádzajú

miestne recipienty (Závodský potok, Lehotský potok a ich prítoky). Pomocou systému povrchových priekop a jarkov sú dažďové vody lokálne odvázané do povrchových vôd. Vzhľadom na geologickú skladbu podložia sa vody z povrchového odtoku dajú likvidovať aj do podložia tam, kde patria.

2.10.2.5 Požiadavky správcu sietí

Správca vodovodu a kanalizácie v obci Dolný Hričov, ktorým sú Severoslovenské vodárne a kanalizácie, a. s. Požaduje pri spracovaní ÚPN O :

- nové budúce rozšírenia verejného vodovodu realizovať zokruhovaním.
- časti obce v ktorých je odkanalizovanie splaškových vôd dočasne možné iba do nepriepustných žump a malých domový ČOV po vybudovaní verejnej kanalizačnej siete pripojiť na VK.
- nové budúce verejné inž. siete situovať do verejných (obecných) a technike prístupných pozemkov s akceptovaním existujúcich vedení.
- dodržať ochranné pásmo VV a VK v šírke 1,5 m (do DN 500 mm potrubia) a v šírke 2,5 m (nad DN 500 mm potrubia) od pôdorysného bočného okraja potrubia na obe strany.
- dodržať STN 736 005.
- pri návrhu nových stavebných objektov rešpektovať existujúci verejný vodovod a verejnú kanalizáciu , ako aj prírodné a zásobné vodovodné potrubia.
- dodržať ochranné pásmo vodovodu a kanalizácie . Pri návrhu komunikácii a spevnených plôch existujúce poklapy na uzáveroch, hydrantoch a šachtách zachovať v nivelete komunikácie.

2.10.2.6 Závery prieskumov

Technický stav a kapacity rozvodov splaškovej kanalizácie budú postačovať pre napojenie území v rámci návrhu ÚPN - O. Toto konštatovanie platí pri dôslednom dodržiavaní systému delenej kanalizácie. Je preto nutné striktne dbať na to, aby boli do splaškovej kanalizácie pripájané iba splaškové vody a nepripustiť prítok balastných príp. spodných vôd, ktoré by navyše mimoriadne nepriaznivo pôsobili aj na čistiaci efekt ČOV.

Katastrálne územie Peklina nemá vodovod ani kanalizáciu v správe SEVAK-u. Zásobovanie vodou je riešené individuálne formou súkromných vodovodov a studní. Odkanalizovanie je individuálne v žumpách.

V rámci spracovania ÚPN O preveriť možnosti vytvorenia miestnej ČOV pre katastrálne územie Peklina.

Žiadúce je odvádzanie povrchových vôd cez vsakovacie systémy do podložia.

2.10.2.7 Ochranné pásma

Pre vodovodné a kanalizačné potrubia platia ustanovenia zák. č. 442/2002 Z. z. ako i STN 736005 o priestorovej úprave vedení technického vybavenia.

Pre verejné vodovody a kanalizácie do priemeru 500 mm sa vymedzujú ochranné pásma 1,5 m od vonkajšieho okraja na každú stranu.

2.10.2.8 Identifikácia problémov na riešenie

V návrhu územného plánu obce je potrebné vyriešiť odvedenie splaškových vôd všetkých navrhovaných území pre výstavbu.

Preveriť možnosti zapojenia katastrálneho územia Peklina do systému delenej kanalizácie.

2.10.3 VODNÉ TOKY

Severozápadným okrajom katastrálneho územia obce Dolný Hričov preteká vodohospodársky významný vodný tok Váh, naprieč k.ú. pretekajú jeho ľavostranné prítoky Závadský a Lehotský potok, potok s bezmennými prítokmi. Správcom vodných tokov na území obce je Slovenský vodohospodársky podnik š.p. odštepny závod Piešťany.

Režim väčšiny tokov v území je typický stredohorský snehovo – dažďový, s akumuláciou vody s nízkymi stavmi v decembri až februári, vysokou vodnatosťou v marci až máji (maximálnymi stavmi prevažne v apríli) a priemernými stavmi v septembri až októbri.

Rozkolísanosť odtoku je daná jednak časovým rozdelením vodnatosti podľa mikroklimatických pomerov, jednak podloží, ale aj zmenou kultúr v neprospech krajinej vegetácie tvoriacej zachytávajúce bariéry.

Na základe dostupných informácií a mapy povodňového ohrozenia SR na riešenom území obce sa nenachádzajú miesta s rizikom povodňových situácií.

Napriek tomu riziko vplyvom klimatických zmien vždy existuje a je potrebné jeho znižovanie formou systematickej preventívnej ochrany.

2.10.3.1 Požiadavky správcu vodných tokov na spracovanie územnoplánovacej dokumentácie „Územný plán obce Dolný Hričov“:

- v rámci navrhovaného územného rozvoja obce rešpektovať vodné toky
- rešpektovať Zákon o vodách č.364/2004 Z.z., Zákon č.7/2010 o ochrane pred povodňami a príslušné platné normy STN 75 2102 „Úpravy riek a potokov“ a pod.
- prípadné križovania inžinierskych sietí s vodnými tokmi technicky riešiť v súlade s STN 73 6822 „Križovanie a súbehy vedení a komunikácií s vodnými tokmi“.
- v zmysle § 49 zákona č. 364/2004 Z.z.(Vodný zákon) a vykonávacej normy STN 75 2102 zachovať ochranné pásmo pozdĺž vodohospodársky významného vodného toku Váh v šírke min. 10 m od brehovej čiary obojstranne, resp. od vzdušnej päty hrádze a ochranné pásmo min. 5 m od brehovej čiary ostatných vodných tokov obojstranne.
- v ochrannom pásme bez trvalého oplotenia nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súbežných inžinierskych sietí.
- zachovať prístup mechanizácie správcu vodného toku k pobrežným pozemkom z hľadiska realizácie opráv, údržby a povodňovej aktivity.
- pri výkone správy vodného toku a správy vodných stavieb alebo zariadení (§ 49 Zákona o vodách č.364/2004 Z.Z) môže správca vodného toku užívať pobrežné pozemky. Pobrežnými pozemkami v závislosti od druhu opevnenia brehu a druhu vegetácie pri vodohospodársky významnom vodnom toku sú pozemky do 10 m od brehovej čiary a pri drobných vodných tokoch do 5 m od brehovej čiary; pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.
- v záujme zabezpečenia ochrany územia pred povodňami musia byť rozvojové aktivity v súlade so Zákonom č.7/2010 Z.z o ochrane pred povodňami (§ 20).
- v ďalšom je potrebné zabezpečiť ochranu inundačného územia, zamedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti a vytvárať podmienky pre:
 - o pre prirodzené meandrovanie vodných tokov,
 - o pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia,
 - o v rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je potrebné realizovať opatrenia na zadržanie pridaného odtoku v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.),
 - o podporovať inovačné postupy a technológie zabezpečujúce vsakovanie dažďovej vody do územia,
 - o obmedziť vypúšťanie dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku do vodných tokov,

- odvádzanie a čistenie odpadových vôd z rozvojových lokalít musí zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Zákona o vodách č.364/2004 Z.z a NV SR č.269/2010 Z.z, ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd,
- komplexne riešiť odtokové pomery v povodiach s dôrazom na spomalenie odvedenia povrchových vôd z územia v súlade s ekologickými limitmi využívania územia a ochrany prírody,
- vytvárať podmienky a budovať potrebné protipovodňové opatrenia s dôrazom na ochranu intravilánov miest a obcí,

V k.ú. obce Dolný Hričov nebolo v zmysle § 46 Zákona č.364/2004 Z.z. o vodách v znení neskorších predpisov doposiaľ určené inundačné územie, avšak podľa poznatkov SVP š.p. a dostupných podkladov o pravdepodobnej hranici územia ohrozeného povodňami, je časť k.ú. medzi vodohospodársky významným vodným tokom Váh a diaľnicou (vrátane jestvujúceho letiska) v zátopovom území pri veľkých povodňových prietokoch vo Váhu. Preto je vhodné rozvojové aktivity realizovať mimo tohto územia. Prípadnú výstavbu v týchto lokalitách bude možné realizovať až po vypracovaní hydrotechnického výpočtu - hladinového režimu pri prietoku Q100 - ročnej veľkej vody, s návrhom umiestnenia zástavby mimo zistenú záplavovú čiaru, resp. po vykonaní patričných opatrení na ochranu územia (napr. vybudovanie protipovodňovej ochrannej hrádze) s následným posúdením a preukázaním, že novou výstavbou a navrhovanými opatreniami nedôjde k negatívnemu ovplyvneniu príľahlých úsekov vodného toku.

2.10.3.2 Závery prieskumov

Technický stav miestnych tokov je vyhovujúci a bude postačovať pre odvodnenie územia v rámci návrhu ÚPN - O. Toto konštatovanie platí pri dôslednom dodržiavaní opatrení pre spomaľovanie odtoku povrchových vôd z predmetného územia. V rámci odvádzania dažďových vôd a vôd z povrchového odtoku je treba zadržať pridaný odtok v území tak, aby odtok z daného územia nebol zvýšený voči stavu pred realizáciou navrhovanej zástavby a aby nebola zhoršená kvalita vody v recipiente (retencia dažďovej vody a jej využitie, infiltrácia dažďových vôd a pod.),

Opatrenia na spomalenie odtoku na úroveň súčasného stavu si vyžadujú aplikáciu rôznych inovačných postupov a technológií zabezpečujúcich vsakovanie dažďovej vody do územia najlepšie v mieste vzniku.

2.10.4 ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU

2.10.4.1 Širšie vzťahy

Katastrálne územie obce Dolný Hričov je zásobované z vedenia VN 22 kV č. 1619 a miestnych trafostaníc. Linka je napojená na transformovňu TR 110/22 kV Hc Hričov (susedný kataster)

2.10.4.2 Riešené územie

VN vedenia

22 kV VN sieť je realizovaná vzduchom a taktiež káblom VN uloženým v zemi. Vzdušná VN sieť je realizované po betónových a oceľových stĺpoch.

V súvislosti s výstavbou diaľnice D 3 došlo k preložkám a výškovým úpravám na 22 kV vedeniach. Zásobovanie obce elektrickou energiou po súčasných 22 kV vedeniach vyhovuje a predpokladáme, že aj v návrhovom období do roku 2030 bude vyhovovať potrebám obce. V

budúcnosti treba uvažovať o kabelizácii vedení VN v zastavaných častiach obce , aby sa potlačili priestorové obmedzenia ochranných pásiem, ktoré predstavujú nezastaviteľný koridor cca 23 metrov.

Transformačné stanice

Odberatelia elektrickej energie v riešenom území sú zásobovaní zo 16-ich trafostaníc o celkovom inštalovanom výkone transformátorov 2560 kVA. (tento údaj je orientačný, vzhľadom na fakt, že pri niektorých trafostaniciach sa nepodarilo zistiť ich výkon)

	<i>Trafostanica</i>
1.	<i>TS D.Hričov- Letisko</i>
2.	<i>TS D.Hričov- ŽSR</i>
3.	<i>TS D.Hričov- LPS</i>
4.	<i>TS D.Hričov- 381</i>
5.	<i>TS D.Hričov- Airport.park</i>
6.	<i>TS D.Hričov- Peklina</i>
7.	<i>TS D.Hričov- Vodareň</i>
8.	<i>TS D.HRIČOV- Školska</i>
9.	<i>TS D.Hričov- Mládeže</i>
10.	<i>TS - D.Hričov- Borina</i>
11.	<i>TS - D.Hričov- Dúbravy</i>
12.	<i>TS D.Hričov- obec</i>
13.	<i>TS D.Hričov- PD</i>
14.	<i>TS D.Hričov- Pri PD</i>
15.	<i>TS D.Hričov - Immopark</i>

Sekundárne vedenia

V súčasnosti vzdušný NN rozvod po betónových a drevených stĺpoch v obci pre pripájanie odberateľov bytovo-komunálneho sektoru postačuje potrebám zástavby. V budúcnosti však nebude vyhovovať z estetického hľadiska. V súlade stredom dôjde k postupnej kabelizácii NN vedení aj v pôvodnej zástavbe.

Do nových plôch s plánovanou IBV výstavbou je potrebné uvažovať s káblovým rozvodom v zemi. Pripájanie rodinných domov bude z PRIS (pripojovacie skrine) zemnými prípojkami ukončenými v elektromerovej skrini osadenej v oplotení.

Verejné osvetlenie v zastavanej časti vedené po stĺpoch NN siete je vyhovujúce. V novej zástavbe verejné osvetlenie a postupne aj v staršej je potrebné riešiť osvetlenie obce osvetľovacími stožiarimi s kábelovým rozvodom v zemi. Stožiare môžu byť využité pre umiestnenie miestneho rozhlasu.

Požiadavky správcov sietí

Správca elektrických vedení a zariadení v obci Dolný Hričov, ktorým je Stredoslovenská energetika, a.s. (SSE) má pri spracovaní ÚPN O Dolný Hričov tieto požiadavky:

- *dodržať ochranné pásma všetkých 110 kV vedení v zmysle platnej legislatívy*
- *dodržať ochranné pásmo existujúcich VN vzdušných a podzemných vedení v zmysle Zákona č. 251/2012 Z.z. Prípojky na trafostanice v zastavanej časti riešiť ako zemné káblové*

- NN Vedenia v intraviláne riešiť ako zemné káblové so zokruhováním z dôvodu zabezpečenia spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie.
- pri výstavbe iných zemných inžinierskych sietí dodržať ochranné pásmo od zemného káblového vedenia v zmysle Zákona č. 251/2012 Z.z. - § 43, manipulačný priestor od podporných bodov 1 meter a neporušenie ich stability.
- elektromerové rozvádzače plánovanej zástavby riešiť na verejne prístupnom mieste, napr. v oplotení.
- navrhované trafostanice riešiť ako kioskové výkonovo do 630 kVA.
- umiestnenie navrhovaných trafostaníc je potrebné riešiť tak, aby NN vývody z jednotlivých trafostaníc nepresahovali dĺžku 350 m.

2.10.4.3 Zhodnotenie prieskumov

Zásobovanie obce Dolný Hričov z 22 kV vedení číslo 1619 je v súčasnosti bezproblémové a bude vyhovovať i pre návrhové obdobie. Predpokladané aktivity v území ako budúca nová zástavba, bude vyžadovať úpravy na súčasných VN zariadeniach a výstavbu nových VN zariadení.

Jestvujúce transformačné stanice sú dostatočne výkonovo vybudované pre súčasne odbery, ale nie sú rozmiestnené tak, aby NN vývody dosahovali maximálnu dĺžku 350 m pre navrhované zámery výstavby. V ÚPN O Dolný Hričov je potrebné navrhnuť zahusťovacie trafostanice (kompaktné, resp. kioskové) v lokalitách navrhovaného rozvoja.

Pre sústredenú navrhovanú výstavbu v intraviláne riešiť NN sieť káblami zemou s prepojením na súčasnú NN sieť, pre zabezpečenie spoľahlivosti a plynulosti dodávky elektrickej energie v obci Dolný Hričov.

2.10.4.4 Ochranné pásma

Ochranné pásmo je územie bezprostredne prilahlé ku elektrickému zariadeniu a vedeniu, jeho vzdialenosť je od krajných vodičov na každú stranu :

- 22 kV vedenie 10 m
- 22 kV vedenie v lesných priesekoch 7 m
- 22 kV kábel 1 m
- trafostanice 22/0,4 kV 10 m od konštrukcie stožiaru
- kiosková trafostanica nevyžaduje OP, je dané zastavaním plochou vlastného objektu.

2.10.4.5 Identifikácia problémov na riešenie

- zahustenie trafostaníc pre územia navrhované na výstavbu a výpočet energetickej spotreby
- návrh VN siete pre navrhovanú výstavbu

2.10.5 ZÁSOBOVANIE TEPLOM

2.10.5.1 Súčasný stav

Obec má decentralizovaný systém zásobovaná teplom, v území sa nenachádza väčší tepelný zdroj, ktorý by prevzal funkciu centrálného tepelného zdroja.

2.10.5.2 Zdroje tepla – palivá

Existujúce väčšie zdroje tepla v objektoch občianskej vybavenosti sú použiteľné len pre potrebu vlastných objektov. Potreba tepla v obci je riešená prevažne na báze využitia zemného plynu, čo predstavuje z celkovej potreby tepla cca 95%, ostatných palív (uhlie, drevo

a elektrická energia) cca 5%. Iná situácia je v k.ú. Peklina, kde nie je zavedený plyn a vykurovanie je riešené na tuhé palivá a elektricky.

2.10.5.3 Orientačná potreba tepla

Potreba tepla pre súčasnú zástavbu bytov, občianskej vybavenosti a výroby bude vyhodnotená v naväzujúcej ÚPD podľa merných ukazovateľov (v časti PR+R neboli k dispozícii vstupne podklady) :

byty HBV – 8,89 kW/h/byt , 68,8 GJ rok/byt

byty IBV - 14,0 kW/h/byt , 80,6 GJ rok/byt

občianska vybavenosť a miestne prevádzky podľa podobných zariadení a ich ukazovateľov v súčasnosti.

2.10.5.4 Závery prieskumov

Sústava decentralizovaného zásobovania teplom je základnou sústavou zabezpečujúcou zásobovanie teplom v obci. Jej rozvoj sa navrhuje realizovať predovšetkým navrhovaním a inovovaním zdrojov tepla na báze ekologických palív. Je žiadúce znižovanie energetickej náročnosti objektov (budov) z hľadiska tepelných strát.

2.10.5.5 Ochranné pásma

V území obce nie sú tepelné zariadenia, na ktorých ochranu je potrebné zriadiť ochranné pásma v zmysle zákona č. 657/2004 § 36 na výrobu a rozvod tepla.

2.10.6 ZÁSOBOVANIE PLYNOM

2.10.6.1 Širšie vzťahy

Obec Dolný Hričov je zásobovaná zemným plynom z VTL plynovodu PL Dolný Hričov - Hôrky DN300 PN25 (OP do 2,5 MPa). Prívod zemného plynu do regulačných staníc je zabezpečený cez VTL pripojovacie plynovody:

- PR Horný Hričov DNI50 PN 25 (OP do 2,5 MPa)
- PR Dolný Hričov DN100 PN 25 (OP do 2,5 Mpa)

2.10.6.2 Riešené územie

V katastrálnom území obce sa v súčasnosti nachádza distribučná sieť prevádzkovaná SPP-D. VTL plynovod s maximálnym prevádzkovým tlakom (OP do 2,5 MPa), STL2 DS s maximálnym prevádzkovým tlakom (OP do 300 kPa), STL1 DS s maximálnym prevádzkovým tlakom (OP do 100 kPa) a NTL DS s maximálnym prevádzkovým tlakom (OP do 2,1 kPa).

Distribučná sieť v obci Dolný Hričov je budovaná z materiálu oceľ, PE. Zdrojom zásobovania obce zemným plynom je:

- RS Horný Hričov 2,5 MPa/400/100 kPa, výkon 5000 m³/h
- RS Dolný Hričov 2,5 MPa/2,1 kPa, výkon 1200 m³/h

Z predmetných RS sú zásobované zemným plynom obce Dolný Hričov, Horný Hričov a Hričovské Podhradie. Regulačné stanice sú umiestnené v katastrálnom území obce Dolný Hričov.

2.10.6.3 Zámery a požiadavky správcu sietí

SPP-D v súčasnosti nemá v riešenom území vlastné rozvojové zámery. SPP-D požaduje zakresliť do UPN-O polohy umiestnenia plynárenských zariadení, vrátane ich

príslušenstva (napr. zariadenia katódovej ochrany) v riešenom území, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území obce Dolný Hričov

SPP-D ďalej požaduje:

- zachovať a rešpektovať ochranné a bezpečnostné pásma (ďalej len „OP a BP“) existujúcich, plynárenských zariadení tak, ako tieto vyplývajú z ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov.
- Prípadnú plynofikáciu riešených území riešiť koncepčne v súlade s podmienkami, vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov a na základe podmienok a vyjadreniami SPP-D, ako prevádzkovateľa siete.
- V prípade požiadavky na uskutočnenie preložky existujúcich plynárenských zariadení prevádzkovaných SPP-D, je potrebné kontaktovať oddelenie prevádzky SPP-D, ktoré možnosť realizácie preložky posúdi a stanoví konkrétne podmienky jej realizácie.
- Dodržať § 79 ods. 5 a 6 a ustanovenia § 80 ods. 4 zákona č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zriaďovať stavby v ochrannom pásme a bezpečnostnom pásme plynárenského zariadenia a vykonávať činnosti v ochrannom pásme plynárenského zariadenia možno len po predchádzajúcom súhlase prevádzkovateľa siete a za podmienok ním určených.
- Agendu, týkajúcu sa plynárenských zariadení prevádzkovaných SPP-D v súvislosti s procesom tvorby územnoplánovacej dokumentácie vybavuje: SPP - distribúcia, a.s., oddelenie stratégie siete - koncepcia a hydraulika MS, NMnV, Podjavorinskej 10, 915 83 Nové Mesto nad Váhom

2.10.6.4 Ochranné a bezpečnostné pásma

V zmysle zákona č.251/ 2012 pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrán :
Ochranné pásmo je územie bezprostredne príľahlé ku plynárenskému zariadeniu a plynovodu, jeho vzdialenosť je od osi plynovodu na každú stranu, alebo od oplotenia regulačnej stanice.

V zmysle zákona č.656 / 2004 pre rozvody plynu sú stanovené pásma ochrany:

- VTL plynovod DN 100	- 4 m
- STL plynovod a prípojky do DN 200	- 4 m
- STL plynovod v zastavanom území	- 1 m

Bezpečnostné pásma slúžia na zamedzenie, respektíve zmiernenie účinkov prípadných porúch, havárií plynárenských zariadení. Pásmo ochrany je od osi plynovodu na každú stranu.

- STL a plynovodné prípojky vo voľnom teréne - 10 m
- STL zastavané územie – určuje dodávateľ plynu pri rešpektovaní STN 386415, STN 736005.

2.10.6.5 Zhodnotenie prieskumov

Zdrojom zemného plynu pre obec Dolný Hričov je distribučná sieť prevádzkovaná SPP-D. VTL plynovod s maximálnym prevádzkovým tlakom (OP do 2,5 MPa), STL2 DS s maximálnym prevádzkovým tlakom (OP do 300 kPa), STL1 DS s maximálnym prevádzkovým tlakom (OP do 100 kPa) a NTL DS s maximálnym prevádzkovým tlakom (OP do 2,1 kPa).

Distribučná sieť v obci Dolný Hričov je budovaná z materiálu oceľ, PE. Zdrojom zásobovania obce zemným plynom je:

- RS 2 Horný Hričov 2,5 MPa/400/100 kPa, výkon 5000 m³/h
- RS 1 Dolný Hričov 2,5 MPa/2,1 kPa, výkon 1200 m³/h

Z predmetných RS sú zásobované zemným plynom obce Dolný Hričov, Horný Hričov a Hričovské Podhradie. Regulačné stanice sú umiestnené v katastrálnom území obce Dolný Hričov.

V súčasnosti je v obci pripojených na zemný plyn z celkovo obývaných bytov cca 90% domácností. Objekty občianskej vybavenosti sú plynofikované na 100%.

SPP-D v súčasnosti nemá v riešenom území vlastné rozvojové zámery. SPP-D požaduje zakresliť do UPN-O polohy umiestnenia plynárenských zariadení, vrátane ich príslušenstva, ktoré sa nachádzajú v katastrálnom území obce Dolný Hričov

2.10.6.6 Identifikácia problémov na riešenie

- rozširovanie STL plynovodov do plôch s plánovanou výstavbou
- rešpektovať limity vyplývajúce s ochranných pásem plynovodov

2.10.7 POŠTA A TELEKOMUNIKÁCIE

2.10.7.1 Poštové služby

Pošta organizačne patrí pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina. Slovenská pošta, š.p. neuvažuje v blízkej budúcnosti s realizáciou významnejších poštových objektov v riešenom území.

Poštové služby – podávanie a donáška zásielok pre obec Dolný Hričov sú zabezpečované samostatnou prevádzkou. Donáška poštových zásielok pre obec Dolný Hričov je riešená poštovými doručovateľmi.

2.10.7.2 Telekomunikácie

Telefonizácia

Obec Dolný Hričov je telekomunikačne pripojená káblovou sieťou na digitálnu ústredňu Podľa súčasnej štruktúry ST a.s. územie obce Dolný Hričov patrí do Regionálneho centra sieťovej infraštruktúry Žilina (RCSI ZA). Podľa nového usporiadania územie obce sa nachádza v primárnej oblasti (SO) Žilina, kde v celom telekomunikačnom obvode platí miestna telefónna prevádzka.

Miestna telefónna sieť obce je vybudovaná káblami zemou, do okrajových častí zástavby MTS je riešená závesnými káblami. Telefónni účastníci sú pripojovaní cez stĺpové účastnícke rozvádzače UR vzdušnými prípojnými vedeniami.

Miestny rozhlas

Sieť miestneho rozhlasu (MR) je riešená vzdušným rozvodom v súbehu s miestnymi komunikáciami. Signál MR je zabezpečený z rozhlasovej ústredne situovanej v objekte Obecného úradu Dolný Hričov.

TV signál

Pokrytie územia základným TV signálom programov STV 1, STV 2, Markíza a JOJ je zabezpečené z vysielateľa Martinské Hole. V obci Dolný Hričov je k dispozícii televízia prostredníctvom tľ pripojenia (Telekom, Orange) a satelitného vysielania SKYLINK

Mobilná sieť

Služby verejnej rádio telefónnej siete (VRS) sú v riešenom území zabezpečované operátormi ORANGE, Telekom a O2.

Internet

V riešenom území Dolný Hričov je umožnený prístup k využívaniu internetu, príjem je zabezpečený pevnou telekomunikačnou sieťou, bezdrôtovou sieťou. K dispozícii je minimálne 5 poskytovateľov internetových služieb.

Diaľkové káble

Riešeným územím neprechádza žiadna trasa diaľkovej telekomunikačnej siete. Najbližšia trasa diaľkového kábla prechádza v hrádzi Vážskeho kanála slúžiaca pre potreby energetiky.

2.10.7.3 Zhodnotenie prieskumu

Poštová prevádzka

Pošta v obci poskytuje služby poštovej banky, príjem a dodávanie zásielok je riešené poštovými doručovateľmi pre spádové územie obce. Organizačne patrí pod Regionálne poštové centrum RPC Žilina. Slovenská pošta, š.p. neuvažuje v blízkej budúcnosti s realizáciou významnejších poštových objektov v riešenom území.

Telekomunikácie

Zriadená digitálna ústredňa v obci Dolný Hričov a pripojovacia káblová sieť do obce Dolný Hričov je dostatočne kapacitne vybudovaná a umožňuje ďalší rozvoj telefonizácie vrátane rozšírenia portfólia o dátové služby určené hlavne pre podnikateľský segment.

Riešené územie je pokryté rádiovou sieťou mobilných operátorov a signálom základných TV programov.

2.10.7.4 Identifikácia problémov na riešenie

V ÚPN - O Dolný Hričov je potrebné navrhnúť:

- vytvoriť predpoklady pre rozvoj poštových a telekomunikačných služieb
- uvažovať s presunom Pošty do objektu Domino po jeho stavebných úpravách.

2.11 ROZBOR ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, OCHRANY PRÍRODY A TVORBY KRAJINY

Problematika tvorby krajiny je riešená v súčasnosti rozpracovaným samostatným dokumentom - krajinno-ekologickým plánom, ktorého čiastkové výsledky sú použité v týchto prieskumoch a rozboroch. Územie sídla spadá do okresu Žilina, ktorý je súčasťou územia pre ktoré bola vypracovaná Implementácia územných systémov ekologickej stability (ÚSES) Aktualizácia prvkov regionálneho ÚSES okresu Bytča, Žilina a Kysucké Nové Mesto.

Výsledky dokumentu sú premietnuté do grafickej časti vo výkrese v mierke 1:10000.

Podobne sú premietnuté aj záväzné časti z hľadiska ochrany prírody aj z ÚPN VÚC Žilinského kraja.

2.11.1 ZLOŽKY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA

2.11.1.1 Voda

Územie je bez výrazných znečisťovateľoch povrchových vôd. Obec má v k.ú. Dolný Hričov vybudovanú delenú kanalizáciu. Väčšina objektov je na ňu pripojená.

V rámci terénnych prieskumov sa nezistili zdroje znečistenia na poľnohospodárskom dvore.

a) Znečistenie povrchových vôd:

Kvalita povrchovej vody v SR sa hodnotí podľa normy STN 75 7221 KVALITA VODY KLASIFIKÁCIA POVRCHOVÝCH VÔD (novelizovaná v januári 1999), ktorá kvalitu vody hodnotí v 8. skupinách ukazovateľov:

- A. - Ukazovatele kyslíkového režimu, (Rozpustený O₂, BSK, CHSK)
- B. - Základné fyzikálno – chemické ukazovatele (Reakcia vody, teplota, merná vodivosť...)
- C. - Nutrienty amoniakálny, dusičnanový a organický dusík, fosforečnanový a celkový fosfor)
- D. - Biologické ukazovatele – (chlorofyl, sapróbny index biošetónu a makrozoobentosu)
- E. - Mikrobiologické ukazovatele (koliformné baktérie, fekálne streptokoky...)
- F. - Mikropolutanty (Cr, Cd, Cu, Ni, Pb, Hg, Zn)
- G. - Toxicita
- H. - Rádioaktivita (Tr, celkový objem aktivity alfa a beta)

Povrchové vody sú podľa kvality vody zaraďované od I. triedy (veľmi čistá voda) až po V. triedu kvality (veľmi silne znečistená voda).

Kvalita povrchových vôd

Tok	Miesto odberu vzorky	Riečny kilometer	Skupiny ukazovateľov						
			A	B	C	D	E	F	H
Váh	pod nádržou Hričov	246,00	III	II	III	III	IV		

Zdroj: Kvalita povrchových vôd na Slovensku, SHMÚ Bratislava, 2002

Povodie Váhu

Rieka Váh je v hornom úseku toku znečisťovaná odpadovými vodami najmä zo SVS a.s. ČOV Martin-Vrútky, SVS a.s. a ČOV Žilina-Hričov. V strednom úseku je Váh znečisťovaný husto osídlenými oblasťami, najväčšími znečisťovateľmi sú komunálne odpadové vody z mestských aglomerácií. Z prítokov Váhu, rieky Kysuca a Rajčanka z hľadiska mikropolutantov dosahovali III. a IV. triedu kvality, triedu určujúcim ukazovateľom boli koncentrácie ortuti. Na hlavnom toku Váhu v mieste odberu Budatín, výslednú IV. triedu kvality v skupine ukazovateľov F spôsobovali koncentrácie Hg ($c_{90} = 0,54 \mu\text{g.l}^{-1}$, $0,51 \mu\text{g.l}^{-1}$ a $0,96 \mu\text{g.l}^{-1}$).

b) Znečistenie podzemných vôd

Kvalita podzemných vôd sa hodnotí podľa normy STN 75 7111 KVALITA VODY - PITNÁ VODA, ktorá bola novelizovaná v júli 1998. Do riešeného územia zasahuje vodohospodársky významná oblasť Riečne náplavy Varínky a Váhu od Varína po Hlohovec a Riečne náplavy mezozoikum Strážovských vrchov.

Riečne náplavy Varínky od Varína po Hlohovec

Medzné hodnoty podľa STN 75 111 prekračovali hlavne ukazovatele Fe_{celk}, Mn a NEL_{UV}, ojedinele sírany, dusičnany a hliník. Kvalitu podzemných vôd v tejto oblasti ovplyvňuje antropogénna činnosť, ktorej prejavom sú nadlimitné hodnoty NEL_{UV}. Zvýšené hodnoty Fe a Mn môžu byť zapríčinené redukčným prostredím charakterizujúcim daný zvodnený horizont.

Prekročenie limitných hodnôt v oblasti Riečnych náplav Varínky a Váhu od Varína po Hlohovec

Názov stanice	Ukazovateľ	Limitná hodnota	Nameraná hodnota	Jednotka
ZS Žilina	Amonné ióny	0,500	0,800	mg/l
	mangan	0,100	0,442	mg/l
	Celkový obsah železa	0,300	4,400	mg/l
	Sírany	250,000	252,000	mg/l
	NEL v UV	0,050	0,250	mg/l
ZS Varín	Celkový obsah železa	0,300	1,590	mg/l
	Hliník	0,200	2,240	mg/l
ZS Hrabové	mangan	0,100	0,172	mg/l
	Dusitany	0,100	0,125	mg/l
	1,1-Dichloreten	0,300	0,836	μg/l

Mezozoikum Strážovských vrchov

Podzemné vody Strážovských vrchov vykazujú menej uspokojivú kvalitu. Oproti predchádzajúcemu obdobiu sa namerali nadlimitné koncentrácie CHSKUV Pb (1-krát) a NELUV (6-krát).

V podzemných vodách v oblasti Strážovských vrchov sa pozorovalo mierne zhoršenie ich kvality okrem zníženia počtu prekročení u Pb. Časté nadlimitné hodnoty pre NELUV sú indikátorom silného antropogénneho vplyvu, ktorý môže mať dlhodobé negatívne vplyvy na využiteľnosť podzemných vôd pre pitné účely.

c) Zdroje znečistenia vôd

Medzi významné zdroje znečistenia v tejto oblasti patria SEZ Tepláreň Žilina, HYZA a.s. Žilina, PCHZ Žilina, SVS Žilina – Hričov, SVS Bytča, KINEX Bytča a SVS Kysucké Nové Mesto. Z hľadiska kvality podzemných vôd bolo znečistenie spôsobené zvýšenou priemyselnou a poľnohospodárskou činnosťou. Časté nadlimitné hodnoty pre NELUV sú indikátorom silného antropogénneho vplyvu, ktorý môže mať dlhodobé negatívne vplyvy na využiteľnosť podzemných vôd pre pitné účely.

d) Inundácie, povodňové ohrozenie

Územie Dolného Hričova vrátane k.ú. Peklina je mimo ohrozenia povodňami.

2.11.1.2 Pôda

Územie katastra patrí do oblastí so stredným rizikom vzniku svahových deformácií. Potenciálny zosuv sa nachádzajú v lokalite Beniaková a Pod Kamníkom a východné svahy lokality Plizák pozdĺž cesty III/2099 do Ovčiarska.

V katastrálnom území obce bola skládka materiálu v lokalite Perisko. Po realizácii diaľnice a zlikvidovala.

Výstavbou diaľnice a modernizáciou železničnej trate dochádzalo k devastácii poľnohospodárskych plôch, ktoré sa postupne revitalizujú. Po pôvodnej trase železnice ostal devastovaný zvršok, ktorý by bolo vhodné prinavrátiť do poľnohospodárskych pozemkov, alebo využiť na iné účely (prístupová komunikácia)

2.11.1.3 Vzduch

Stav ovzdušia v k.ú. nie je ovplyvnený miestnymi väčšími a strednými znečisťovateľmi. Ich vplyv je však možný z prenosu z blízkyh trás dopravných koridorov diaľnice.

Stav ovzdušia by mohol byť ovplyvnený živočíšnou výrobou v miestnej farme, AGROFIN a lokálnymi zdrojmi vykurovania na tuhé palivo (hlavne k.ú. Peklina), výfukovými plynmi z osobných automobilov.

Obec je z veľkej časti plynofikovaná, preto je zmiernený vplyv lokálnych zdrojov na tuhé palivo. V čase prieskumov nebol zistený ani zápach z družstva. Ku kontaminácii ovzdušia dochádza v čase dopravnej špičky v okolí cesty III/2091 a I/61. Vplyv významný pri zástavbe v časti obce v kontakte s týmito komunikáciami.

Pozitívnym javom je nízke a stredné radónové riziko v celej oblasti katastrálneho územia obce, teda v priestore zastavaného územia obce a jeho širokého okolia.

2.11.1.4 Stav životného prostredia

Na životné prostredie má vplyv hlavne činnosť človeka, ktorá nie je vždy v súlade s potrebami životného prostredia. Človek svojou činnosťou vytvára stresové javy, ktorých intenzita je odvislá od intenzity daných činností a rozlohy územia, na ktorom sa činnosť uplatňuje. najdôležitejšie činnosti ovplyvňujúce stav ŽP sa dotýkajú:

- intenzity dopravy
- zaťažnosti prostredia hlukom
- znečistenia ovzdušia a poškodenie vegetácie imisiami

- znečistenia vodných tokov a podzemných vôd
- kvality štruktúry intravilánu - obsah a rozsah kvalitných prvkov žp - parky, vodné toky a plochy vysoká zeleň, plochy športu a rekreácie

Významné spoločenské investície a budovanie priemyselných parkov v bezprostrednej blízkosti obytnej zóny obce, v jej katastrálnom a záujmovom území, popri výraznom priestorovom obmedzení prírodného a životného prostredia obce, prinesie predovšetkým značné narušenie ekologickej stability so značným zvýšením vplyvu negatívnych činiteľov (hluk, prašnosť, exhaláty, zníženie zelene). Obec Dolný Hričov sa parametrami ekologickej stability a kvality životného prostredia zaradí medzi obce s výrazným environmentálnym dlhom. Riešenie tejto situácie si vyžiada vytvorenie ekologickeho partnerstva s potenciálnymi zhoršovateľmi životného prostredia a spoluúčasť investorov a prevádzkovateľov na znižovaní negatívnych vplyvov, alebo iných peňažných resp. nepeňažných náhradách vznikajúceho environmentálneho dlhu.

V apríli 2005 bol spracovaný dokument „Synergická kvantifikácia hlukových imisíí cestnej a železničnej dopravy v intraviláne obce Dolný Hričov, Doc. Dr. Ing. Martin Decký“, kde sa uvádza: z dôvodu, že diaľnica D3 prevezme z existujúcej dopravy po I/61 cca 80%, je reálny predpoklad, že hlukové imisie od zostatkovej dopravy po ceste I/61 neprekročia prípustné hladiny hluku vo vonkajšom prostredí.

Vzájomné spolupôsobenie železnice s diaľnicou D3 významnou mierou ovplyvní hlukové pomery v záujmovej lokalite. Ak má byť protihluková stena pri D3 podstatne účinnejšia, treba ju situovať súbežne s existujúcou železničnou traťou. Protihluková clona výšky už 3,0 m vybudovaná pri existujúcej železničnej trati výrazne zlepšila hlukové pomery v záujmovej lokalite Dolný Hričov a bolo by zabezpečené splnenie prípustných hladín hluku takmer v celej obci. Už pri vybudovaní 3m protihlukovej steny pri železničnej trati by sa ekvivalentná hladina hluku znížila oproti stene vybudovanej pri D3 v priemere o 7 dB. Ak by táto clona bola o výške 5m tak zníženie hluku by v priemere bolo o 10 dB.

Na základe prezentovaných skutočností možno záverom konštatovať, že odporúčené vybudovanie protihlukovej steny pri diaľnici D3 pri železničnej trati by prispelo k výraznému zlepšeniu hlukových pomerov v intraviláne obce Dolný Hričov. Táto skutočnosť by mala výrazný pozitívny efekt z hľadiska vynakladania finančných prostriedkov na protihlukové opatrenia líniových stavieb.

Sumár existujúcich možných negatív zhoršujúcich stav životného prostredia

- Hluk, prach, exhaláty – z diaľnice D1 a D3
- Hluk, prach, exhaláty – z diaľničnej križovatky
- Hluk, prach, exhaláty, znížená bezpečnosť pešieho pohybu – z cesty I/61
- Hluk, prach, exhaláty, znížená bezpečnosť pešieho pohybu – z cesty III/2091
- Hluk, prach, exhaláty – z príjazdovej cesty do areálu letiska, priemyselného parku a ostatnej vybavenosti
- Hluk, exhaláty – z leteckej prevádzky a z konania iných podujatí na letisku (motocyklové preteky)
- Hluk, prach – z prevádzky modernizovanej železničnej trate
- Hluk, prach – z prevádzky železničnej stanice – zriad'ovacia časť
- Hluk – z prevádzky priemyselných parkov – areálov
- Zápach – z prevádzky S ČOV Horný Hričov
- Zápach a únik škodlivých látok do podzemných vôd z činnosti PD AGROFIN.
- Znečisťovanie podzemných vôd aj povrchových vôd zo žump (hlavne IBV)
- Prach, hluk – z neupravených povrchov miestnych komunikácií
- Nedostatok zelene, hlavne verejnej stromovej – na verejných priestranstvách
- Znečisťovanie miestnych komunikácií
- Živelné „čierne“ skládky odpadu

- Absencia vyhovujúcich parkovísk a odstavných plôch
- Nízke „ekologické povedomie“ časti verejnosti – neporiadok na verejných priestranstvách, na súkromných dvoroch, predzáhradkách atď.
- Stav vodných tokov a súbežnej zelene (biokoridorov).

sumarizácia pozitívnych javov v území podieľajúcich sa na zlepšovaní životného prostredia:

- Masív Strážovských vrchov
- Záhrady a sady s vysokou zeleňou
- Miestne hydrické biokoridory s vysokou zeleňou
- Váh - nadregionálny biokoridor, prírodný prvok viažuci na seba rôzne druhy živočíchov

Opatrenia v oblasti ochrany a tvorby životného prostredia

- a) v južnej časti priestoru letiska je nutné navrhnuť vysokú vegetáciu líniového charakteru z dôvodov pohlcovania hluku
- b) ochranu obytného prostredia zabezpečiť vybudovaním protihlukovej steny pozdĺž navrhovanej trasy železnice
- c) ako protiváhu líniovým trasám dopravných koridorov vytvárať sprievodné líniové vedenia vysokej a krovitej zelene
- d) zamedziť zhoršovaniu ovzdušia spaľovaním rastlinnej hmoty v záhradách rodinných domov
- e) eliminovať zdroje znečistenia ovzdušia - družstvo AGROFIN – silážne jamy nahradiť vežami, alebo modernejšou technológiou
- f) vylúčiť povoľovanie prevádzok zaťažujúcich ŽP z obytnej zástavby
- g) minimalizovať prevádzkové dopravné vzťahy medzi letiskom a cestou I/61, spojnica (cesta III/2091) prechádza jadrom územia obce a preferovať väzby letisko - diaľnica D1, D3
- h) zväčšovanie podielu vysokej zelene v záhradách rodinných
- i) výsadba zelene aj okolo miestnych komunikácií
- j) dodržiavať organizačné opatrenia:
 - udržiavanie čistoty a ozelenenie verejných priestorov
 - úprava a údržba povrchov prašných komunikácií
 - zabezpečiť triedený zber odpadov
 - zneškodňovanie odpadov na zabezpečených regionálnych skládkach odpadov (Považský Chlmec)
 - nebezpečný odpad z výroby likvidovať v zmysle platných legislatívnych predpisov
 - zvýšiť podiel

2.11.2 ÚZEMNÁ OCHRANA PRÍRODY V OBCI DOLNÝ HRIČOV

Pre územnú ochranu prírody a krajiny sa ustanovuje päť stupňov ochrany. Rozsah obmedzení sa so zvyšujúcim stupňom ochrany zväčšuje.

Územnou ochranou prírody sa v zmysle zákona rozumie osobitná ochrana prírody a krajiny vo vymedzenom území v druhom až piatom stupni ochrany.

Zákon rozlišuje 5 kategórií územnej ochrany:

- chránená krajinná oblasť (CHKO) - na území platí druhý stupeň ochrany
- národný park (NP) - na území platí tretí stupeň ochrany, na území ochranného pásma druhý stupeň ochrany
- chránený areál (CHA) - na území platí štvrtý stupeň ochrany, na území ochranného pásma platí tretí stupeň ochrany

- prírodná rezervácia (PR), platí piaty stupeň ochrany, na území ochranného pásma štvrtý stupeň ochrany, ak ochranné pásmo nebolo vyhlásené, je ním v zmysle zákona územie do vzdialenosti 100 m von od hranice - platí v ňom tretí stupeň ochrany
- prírodná pamiatka (PP), resp. národná prírodná pamiatka (NPP) - na území platí štvrtý, alebo piaty stupeň ochrany. V zmysle § 24 zákona č.543/2002 Z.z. sú prírodnou pamiatkou všetky jaskyne a prírodné vodopády.

2.11.2.1 Rozdelenie územia z hľadiska ochrany prírody

Hranice katastrálneho územia obce Dolný Hričov a k.ú. Pelina sa nachádzajú v oblasti severného okraja Strážovských vrchov, ktoré sú významné z hľadiska prírodných hodnôt.

Južná časť riešeného územia obce patrí z hľadiska ochrany prírody do CHKO Strážovské vrchy vyhlásenej vyhláškou MK SSR č. 14/1989 Z.z. z 27. januára 1989 s 2° ochrany. Ostatné územie katastra obce Dolný Hričov na základe legislatívnej ochrany vyplývajúcej zo zákona č. 543 z 25.júna 2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny patrí do 1° ochrany.

Vytvorenie sústavy osobitne chránených území NATURA 2000 na Slovensku je implementáciou Smernice Rady č. 79/409/EHS o ochrane voľne žijúcich vtákov (smernica o vtákoch) a Smernice Rady č. 92/43/EHS o ochrane biotopov, voľne žijúcich živočíchov a voľne rastúcich rastlín (smernica o biotopoch). Vychádzajúc z uvedených smerníc tvoria sústavu NATURA 2000 Chránené vtáčie územia (Special Protection Areas - SPAs) a Územia európskeho významu (Special Areas of Conservation - SACs). Západná časť katastrálneho

Územia európskeho významu (SKUEV)

Územia európskeho významu (SKUEV) v záujmovom území obce Dolný Hričov

Názov chráneného územia	Stupeň ochrany	Výmera (ha)		Katastrálne územie
		Celková	Z toho v okrese	
0256 Strážovské vrchy	2, 4, 5,	29367,31	2052,9	Hlboké nad Váhom, Hrabové, Jablonové, Maršová, Predmier, Súľov-Hradná (Okr. Žilina - Čičmany, Fačkov Babkov, Hričovské Podhradie, Lietava, Peklina, Podhorie, Veľká Čierna, Paština Závada) okresy: Ilava, Považská Bystrica, Prievidza, Púchov,

Chránené vtáčie územia v záujmovom území obce Dolný Hričov

Názov chráneného územia	Výmera (ha)		Katastrálne územie
	Celková	Z toho v okrese	
Strážovské vrchy	59 586	4122	Hričovské Podhradie, Paština Závada, Peklina, Lietava, Podhorie, Babkov, Lietavská Svinná, Zbyňov, Jasenové, Malá Čierna, Veľká Čierna, Fačkov, Čičmany, (Okres Bytča: Predmier, Hlboké nad Váhom, Hrabové, Jablonové pod Súľovom, Maršová, Súľov-Hradná, Okresy Bánovce nad Bebravou, Ilava, Považská Bystrica, Prievidza, Púchov, Trenčín)

2.11.2.2 Priemet RÚSES okresov Žilina, Bytča a Kysucké Nové Mesto do záujmovového územia obce Dolný Hričov

Biokoridory v záujmovom území Dolný Hričov

Hierarch. úroveň	Aktualizovaný názov biokoridoru	Ohrozenia	Ekostabilizačné opatrenia návrh režimu
Nrbk 1	Rieka Váh	Znečistenie vody	znižovať znečistenie vody

	najvýznamnejší biokoridor, interkontinentálna trasa vtáctva, šírenie panónskych druhov, prepojenie s Dunajom	Zástavba a regulácia brehov Šírenie invázných druhov bariéry - Hričovská priehrada, Hričovský kanál, Vodné dielo Žilina, cesty, diaľnica, železnica elektrické vedenia ťažba štrkov výstavba priemyselných parkov	zmiernovať bariérový efekt odstraňovať invázne druhy, revitalizácia toku, údržba náhradného biokoridoru, výsadba brehových porastov, odstraňovanie skládok revitalizácia a zriaďovanie oddychových miest pre ťah vtáctva revitalizácia vyťažených štrkovísk výsadba brehových porastov eliminovať tlak na úplné zastavenie brehov,
Nrbk 5	Prepojenie Súľovské skaly – Ladonhora významný biokoridor šírenia teplomilných druhov na južných stráňach zlepenčov a bradiel, prepojenie Strážovských vrchov smerom na Kysuce,	Hričovská priehrada budovanie diaľnice súbeh bariér – VD, diaľnica, železnica	zachovať krajinnú štruktúru, zmiernovať bariérový efekt
Rbk 16	ekotón severného okraja Strážovských vrchov okraje súvislých lesných porastov na styku s Vážskym podolím, najmä pre menšie druhy zveri	výrubu okrajov lesa, znečisťovanie, ruderalizácia, rekreačné aktivity	manažment ekotonov typu les/bezlesie na hranici poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu podpora poľnohospodárskeho obhospodarovania (pasenie, kosenie)
Rbk 17	Závodský potok a ekotón Súľovskej hornatiny hydricko-terestrický biokoridor, okraje nesúvislých lesných porastov, najmä pre menšie druhy zveri, prepojenie s lužnými biotopmi na Váhu	znečisťovanie toku, nelegálne skládky, výrubu okrajov lesa, ruderalizácia, rekreačné aktivity, invázne druhy	obnoviť priaznivú štruktúru toku, výsadba brehových porastov, odstraňovanie znečistenia, skládok, invázných druhov, zmiernovať bariéry, manažment ekotonov typu les/bezlesie na hranici poľnohospodárskeho a lesného pôdneho fondu

Biocentrá v záujmovom území Dolný Hričov (nie je v k.ú. Dolný Hričov)

Názov biocentra	Ohrozenia	Ekostabilizačné opatrenia návrh režimu
Rbc 23 Saksová - Veľká skala Hlavne geologicky zaujímavé, ale i cenné skalné a lesné spoločenstvá a teplomilné pasienkové spoločenstvá.	Zarastanie a sukcesia na trávinnobylinných biotopoch a lokalitách s výskytom chránených druhov rastlín zarastanie borovicou	Optimalizovať ekologické podmienky v bylinnej etáži (napr. presvetlenie znižovaním zápoja) z dôvodu výskytu chránených alebo ohrozených druhov rastlín Zabrániť sukcesným procesom na trávobylinných ekosystémoch s výskytom chránených druhov selektívna likvidácia borovice Eliminovať tendencie využívať nevyužívané poľnohospodárske plochy na pestovanie energetických, rýchlo rastúcich nepôvodných druhov drevín, ako napr. topol kanadský, rôzne klony vrb.

Poznámka:

Nrbk - Nadregionálny biokoridor

Rbk - Regionálny biokoridor

Rbc - Regionálne biocentrum

Genofondové lokality okresu Žilina v záujmovom území Dolný Hričov

číslo	názov	charakteristika
ZA 41	Saksová – Veľká skala	Hlavne geologicky zaujímavé, ale i cenné skalné a lesné spoločenstvá a teplomilné pasienkové spoločenstvá.. Výskyt <i>Anthericum ramosum</i> , <i>Aster amelloides</i> , <i>Hieracium bupleroides</i> , <i>Sesleria</i> , <i>Seseli elatum</i> , <i>Cornus mas</i> (Vanochová, Urbanová 1993, pers.)

		comm.) Biotopy: A13 – alpínske a subalpínske vápnomilné travinno – bylinné porasty, Sk1 – karbonátové skalné steny a svahy so štrbinovou vegetáciou, Sk6 – nespevnené karbonátové skalné sutiny v montánnom až kolínnom stupni, Tr5 – suché a dealpínske travinno – bylinné porasty, Ls5.1 - bukové a jedľovo – bukové kvetnaté lesy, Ls5.4 - vápnomilné bukové lesy, Ls6.2 – reliktné a vápnomilné borovicové a smrekovcové lesy, Ls4 – lipovo- javorové sutinové lesy.
--	--	--

Genofondové lokality okresu Bytča v záujmovom území Dolný Hričov

číslo	názov	charakteristika
BY 23	Váh pri Kotešovej	Zachovalé časti ekosystému starého koryta Váhu, vrbvotopoložné lužné lesy, zvyšok mŕtveho ramena, spoločenstvá stojatých vôd a ich brehov (Topercer 1993, pers.comm.)
BY 24	Váh pri Oblazove	Zachovalé časti ekosystému starého koryta Váhu, vrbvotopoložné lužné lesy, zvyšok mŕtveho ramena, spoločenstvá stojatých vôd a ich brehov (Topercer 1993, pers.comm.) narušená v dôsledku výstavby diaľnice, plánu predĺženia prístávacích dráh a zámeru na výstavbu golfového ihriska

2.11.2.3 Požiadavky na riešenie ÚPN O Dolný Hričov z hľadiska ochrany prírody

V návrhu ÚPN O Dolný Hričov je požadované rešpektovať **prvky ochrany prírody**:

- CHKO Strážovské vrchy - 2° ochrany (v kontakte s riešeným územím)
- chránené vtáčie územie – n CHVÚ 28 Strážovské vrchy
- územie európskeho významu SKUEV 0256

prvky RÚSES:

- BY23 Váh pri Kotešovej
- BY24 Váh pri Oblazove a čiastočne
- ZA 41 Saksová – Veľká skala.
- Rbc 23 regionálne biocentrum Saksová - Veľká skala
- Nrbk 1 nadregionálny biokoridor Rieka Váh
- Nrbk 5 nadregionálny biokoridor prepojenie Súľovské skaly – L'adonhora
- Rbk 16 regionálny biokoridor ekotón severného okraja Strážovských vrchov
- Rbk 17 regionálny biokoridor Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny.
- rešpektovať vymedzené prvky ÚSES, na ich území a v ich blízkosti nenavrňovať aktivity a činnosti, ktoré by na ne mohli mať negatívny vplyv
- zachovať krajinné prvky identifikované v krajinno-ekologickom pláne
- v miestach kde absentuje sprievodná drevinová vegetácia vodných tokov je potrebné navrhnuť jej obnovu a výsadbu s prirodzeným druhovým zložením
- nevyhnutné zásahy do vodných tokov riešiť tak, aby úpravy smerovali k revitalizácii vodných tokov a nedochádzalo k zhoršeniu existenčných podmienok bioty
- pri zásahoch do verejnej zelene sa riadiť normou STN 83 7010 Ošetrovanie, udržiavanie a ochrana stromovej vegetácie
- nenavrňovať územia pre výstavbu do inundačného územia vodných tokov a na podmáčané plochy
- pri výstavbe alebo rekonštrukcií elektrických vedení uprednostniť vedenie v zemnom kábli, pri navrhovaní vzdušných elektrických vedení požadovať pri realizácii stavby technické riešenia, ktoré bránia usmrcovaniu vtákov
- požadovať odstraňovanie invázijských druhov rastlín
 - zabezpečiť likvidáciu nelegálnych skládok odpadu.

2.11.2.4 Záver

Do záväzných regulatívov ÚPN O Dolný Hričov okrem nadradenej legislatívnej ochrany CHKO Strážovské vrchy je požadované zaradenie a rešpektovanie ďalších prvkov RÚSES:

- **BY23** Váh pri Kotešovej
- **BY24** Váh pri Oblazove a čiastočne
- **ZA 41** Saksová – Veľká skala.
- **Rbc 23** regionálne biocentrum Saksová - Veľká skala
- **Nrbk 1** nadregionálny biokoridor Rieka Váh
- **Nrbk 5** nadregionálny biokoridor prepojenie Súľovské skaly – L'adonhora
- **Rbk 16** regionálny biokoridor ekotón severného okraja Strážovských vrchov
- **Rbk 17** regionálny biokoridor Závadský potok a ekotón Súľovskej hornatiny.

2.11.3 KRAJINNOEKOLOGICKÉ ODPORÚČANIA PRE ÚPN

Výsledok vypracovania optimálneho priestorového usporiadania a funkčného využívania katastrálneho územia obce Dolný Hričov /KEP/ komplexne a v súlade s daným krajinnoekologickým potenciálom /s prihliadnutím na súčasné využívanie územia/ nepriamo predstavuje zásady „ekologicky správneho rozmiestnenia“ jednotlivých štrukturálnych prvkov v krajine a tým rámcovo určuje vyhovujúce spôsoby a formy aktivít spoločnosti v území. Zásadne vylučuje, alebo koriguje pripravované aktivity, zámery v tomto krajinársky citlivom prostredí.

Tlak na urbanizáciu obce, ktorá leží v blízkosti silno osídleného krajského mesta je veľmi silný a navrhované využitie z pohľadu krajiny tvorby je v protiklade s technokratickou urbanizáciou. Proces urbanizácie je prirodzený a nezvratný. Napriek tomu je možná urbanizácia, ktorá umožňuje krajinným prvkom vydobýť si životný priestor a zároveň eliminovať dopady urbanizácie na klimatické zmeny a lokálne klimatické pomery.

Navrhnuté odporúčania pre vytvorenie životného pre obyvateľov obce ako aj zamestnancov v plánovaných výrobných areáloch a príležitostných návštevníkov by mali viesť k spokojnosti všetkých troch skupín obyvateľstva.

2.11.3.1 Konkrétne krajinnoekologické odporúčania

1. *prioritne odstrániť, zmierniť súčasné negatívne dopady dopravy na sídelné prostredie (diaľnica D1 a D3, modernizovaná železničná trať) vytvorením vegetačnej bariéry v kontaktnej línii so sídlom*
2. *po modernizovaní letiska posilniť jestvujúcu vysokú vegetáciu líniového charakteru v južnej časti priestoru letiska dosadbou nízkej krovinej vegetácie/kombinácia s vysokou vegetáciou/ – prirodzené pohltie huku*
3. *možné zvýšené nároky na bytovú zástavbu uspokojovať najmä vypĺňaním miestnych prelúk a zároveň plochy pre bytovú zástavbu izolovať od negatívnych vplyvov dopravného koridoru /diaľnica, železnica, cesta I. triedy/ výsadbou izolačného pruhu, pásu až menšej plochy zmiešanej vegetácie /vysoká, stredná, nízka/ - nie bariéra, ale pohltie huku*
4. *v priestore medzi letiskom a dopravným koridorom /diaľnica, železnica/ neuvažovať s plošne vysokým zastúpením priemyselných plôch (kvalitné poľnohospodárske pôdy), - prípadné priemyselné plochy doplniť zeleňou po celom obvode na vytvorenie estetickéj pohľadovej bariéry a pohltie huku*
5. *možnosť uvažovať s priemyselnými plochami v severozápadnej časti katastrálneho územia v kontakte s ČOV Horný Hričov - blízkosť železničnej stanice, prekládka, manipulačná plocha, colné sklady*

6. nivnú časť katastrálneho územia je vhodné ponechať /zachovať/ pre poľnohospodársku produkciu, výrobu obilovín (lokality Tepličky, Dolina, Šarhoveň a Záblaty) až do realizácie priemyselných plôch
7. v priestore letiska ponechať poľnohospodársku produkciu /výroba krmovín/ v kombinácii s trvalo trávnymi porastami – kosné lúky v blízkosti plochy letiska a upustiť od realizácie golfového ihriska /aj golfového klubu/
8. súčasné plochy s úzkoblokovou ornou pôdou /záhumienky, záhrady/ zachovať v priestoroch vyznačených na mape a zvýšiť podiel záhrad s dostatkom ovocných stromov – pohltenie negatívnych dopadov dopravy /hluk/ na prostredie obce
9. nivný priestor medzi súčasnou trasou železnice a svahom rozerodovanej terasy Váhu v juhovýchodnej časti katastrálneho územia je možné využívať na výrobu technických plodín /repka olejná, horčica.../ - farebnosť krajiny, esteticky kvalitný vnem
10. občiansku vybavenosť s orientáciou na rekreáciu a turizmus presunúť do priestoru za motel Borina (Mlynišče, Plzák, dolina Lehotského potoka) vytvorenie komplexného relaxačného priestoru s dobudovaním materiálno – technickej základne a nenáročných plôch športu a oddychu
11. možnosť využitia alternatívneho umiestnenia plošne menšej občianskej vybavenosti /menší hotel, penzión/ v prostredí súčasného motorestu v lokalite Studenec
12. južnú a juhovýchodnú členitejšiu časť katastrálneho územia /predpolie Strážovských vrchov, lokality Dúbravka, Studenec.../ využívať prevažne formou trvalo trávných porastov – kosné lúky /v lokalite Dúbravka možnosť striedania aj s výrobou krmovín na orných pôdach/ s ponechaním menších enkláv rozptýlenej vegetácie v krajine – krajinný amfiteáter – estetický prvok, kvalitný pohľad do „čistej“ krajiny
13. severné a severovýchodné svahy lokality Doliny využívať formou trvalých trávných porastov – intenzívne pasienky v kombinácii s rozptýlenou /plošnou/ vegetáciou v krajine
14. v lokalite Dúbravka vybudovať /obnoviť/ veľkoplošný ovocný sad
15. miestnu časť Peklina využívať prevažne formou trvalo trávných porastov – kosné lúky v kombinácii s úzkoblokovými ornými pôdami – záhumienky, záhrady, sady najmä v blízkosti obce, v budúcnosti profilovať na nenáročnú rodinnú rekreáciu
16. plochy s výrazným sukcesným procesom /vstup do katastrálneho územia od Paštinej Závady/ možnosť previesť do lesného pôdneho fondu, podobne postupovať aj v ostatnom katastrálnom území /Dolný Hričov/
17. v juhovýchodnej časti katastrálneho územia Peklina možnosť hospodáriť na orných pôdach – výroba technických plodín
18. rozptýlenú vegetáciu v krajine katastra /líniová, plošná, bodová/ jednoznačne ponechať, monitorovať, zmladzovať, postupne rekonštruovať
19. vrámci celého riešeného územia uplatňovať postupy ekologického poľnohospodárstva
20. ciele usmerňovanie a ochrana prirodzených prírodných procesov
21. ochrana biokoridorov, doplnenie brehových porastov, revitalizácia zelene okolo vodných tokov a ich pravidelná údržba ako prevencia pred povodňami
22. zabezpečiť priechodnosť biokoridorov cez zastavané územie
23. odstraňovanie invázných druhov rastlín, prevencia vzniku nelegálnych skládok
24. vhodným využívaním územia predchádzať aktivizácii zosuvov

2.11.3.2 Návrh ekostabilizačných opatrení

Na základe analýzy podmienok obce Dolný Hričov a zohľadnení negatívnych dopadov urbanizácie, antropogénnych vplyvov na krajinu v súvislosti so zvýšeným tlakom na územie navrhujeme nasledovné opatrenia pre zachovanie ekologickej stability územia:

- a. znižovať úroveň znečistenia ovzdušia, hlukovej záťaže, (výsadba zelene, líniovej vysokej, kombinovanej s nižšími formami)
- b. vrámci zastavaného územia usilovať o čo najväčší podiel vysokej zelene, zmierňujúcej letné horúčavy, pomáhajúcej pri spomalení odtoku vody z územia a zachytávajúcej prach a znižujúcej šírenie hluku

- c. uplatňovať postupy ekologického poľnohospodárstva a dbať na maximálne zachovanie aj malých prírodných segmentov v krajine
- d. cielené usmerňovanie a ochrana prirodzených prírodných procesov, eliminovanie sukcesie
- e. ochrana biokoridorov, doplnenie brehových porastov okolo tokov a ich pravidelná údržba ako prevencia pred povodňami
- f. zabezpečiť priechodnosť biokoridorov cez zastavané územie
- g. odstraňovanie invázných druhov rastlín, prevencia vzniku nelegálnych skládok
- h. vhodným využívaním územia predchádzať aktivizácii zosuvov

2.11.3.3 Záver

Vypracované optimálne usporiadanie a funkčné využívanie územia spolu s krajinnoekologickými odporúčaniami /krajinnoekologický plán/ akceptuje potrebu spoločnosti eliminovať negatívne dôsledky súčasných dopravných trás na prostredie, neodporúča, alebo koriguje niektoré navrhované zámery. Zásadne neodporúča sústredenie kompaktnej priemyselnej zóny do krajinársky, krajinnoekologicky citlivého priestoru. A ak priemyselné využitie tak v forme a miere, ktorá bude uplatňovať aj zeleň vrámci zastavaných plôch. KEP zdôrazňuje jeho súčasný poľnohospodársky charakter a odporúča v súlade s krajinnoekologickým potenciálom tak potrebnú plošnú diverzifikáciu aktivít spoločnosti, kde bude mať stále poľnohospodárske využitie územia významné miesto.

Oddychové či športovo – spoločenské aktivity odporúča /tiež v súlade s krajinnoekologickým potenciálom/ presmerovať do atraktívnejšieho prostredia predpolia Strážovských vrchov /dolina Lehotského potoka/.

Výsledky „krajinnoekologického plánu tvoria východiskový podklad pre nekonfliktné využívania krajiny katastrálneho územia obce Dolný Hričov pri rešpektovaní základných krajinnoekologických podmienok.

2.11.4 CHARAKTERISTIKA LESOV V K. Ú. DOLNÝ HRIČOV

S pojmom "les" sa stretávame denne .Jeho definície môžu predstavovať biologické, ekonomické i geografické hľadiská. Najlepšie a asi aj najsprávnejšie vystihuje podstatu lesa biologické hľadisko. Podľa neho je les rozsiahly súvislý súbor rastlín (prevažne stromovitého charakteru), živočíšstva a podmienok prostredia, ktoré tvoria jednotný celok. Táto charakteristika v plnej miere vystihuje podstatu lesa ako biocenózy.

Lesy sú jedným z najväčších bohatstiev štátu a predstavujú významnú zložku životného prostredia človeka, poskytujú trvalý a jediný obnoviteľný zdroj drevnej suroviny. Ovplyvňujú a vylepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre faunu a flóru.

Lesy v katastri Dolný Hričov a Peklina sú súčasťou LHC Súľov. Pre hospodárenie v lesoch sú vypracované programy starostlivosti o lesy (PSL), ktoré regulujú ťažbu, hospodárenie a ochranu lesných pozemkov. PSL pre Lesný hospodársky celok (LHC) Súľov bol vypracovaný v roku 2007 a je v súčasnosti už neplatný.

V katastrálnom území obce Dolný Hričov a Peklina sú zásoby drevnej hmoty v zmysle nasledujúcej tabuľky.

Zásoby drevnej hmoty

	kat. územie Dolný Hričov	katastrálne územie Peklina
Dreviny	Zásoba v m3	Zásoba v m3
Ihličnaté	44 339	45 638
Listnaté	3 959	4 592
Spolu	48 298	50 230

Výmera lesných pozemkov v katastri Dolný Hričov a Peklina 413,45 ha v kategórii hospodárske lesy a 4,38 ha v kategórii ochranné lesy Z hľadiska drevinového zloženia je k.ú Dolný Hričov a Peklina zastúpený hlavne smrek, borovica a buk.

Z lesníckeho hľadiska patrí územie do lesnej oblasti 25 Strážovské vrchy, Súľovské vrchy s prevahou výskytu 3. dubovo-bukového lesného vegetačného stupňa

Pre obdobie do roku 2030 je potrebné aktualizovať program starostlivosti o lesy (PSL) LHP a pre hospodárenie v lese doporučujeme:

- permanentne revitalizovať lesy v celom katastri obce s cieľom vytvorenia vyváženého životného prostredia ako protiváhy k urbanizácii územia
- zvýšiť podiel listnatých lesných porastov s cieľom zabezpečenia ekologickej a zdravotnej stability lesa
- zamedziť šíreniu podkôrneho hmyzu (lykožrúta smrekového).
- ťažbu drevnej hmoty realizovať šetrne voči lesnej pôde a vyjazdené koľaje po dopravných prostriedkoch upraviť do estetickej formy
- zamedziť ťažbe drevnej hmoty tzv. holorubom
- starať sa o čistotu lesa
- obmedziť používanie chemických látok a skladovanie agrochemikálii,
- obmedziť vjazd a státie motorových vozidiel mimo plôch na to určených,
- zamedziť pestovanie cudzokrajných druhov rastlín a chov cudzokrajných druhov živočíchov mimo uzavretých objektov,
- pre ďalšie činnosti platí zákon č.543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny

2.11.5 ODPADY

2.11.5.1 Charakteristika súčasného stavu odpadového hospodárstva

Pre odpadové hospodárstvo na území obce vytvárajú základný legislatívny rámec zákon č.233/2001 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, zákon č.237/1996 Z.z. o poplatkoch za uloženie... Zákon č.592/2002 Z.z. o obaloch... a príslušné vyhlášky.

Koncepčný rámec pre túto problematiku určuje program odpadového hospodárstva Žilinského kraja, aktualizovaný ÚPN VÚC Žilinského kraja a tiež Program odpadového hospodárstva mesta Žilina, nakoľko likvidácia TKO v obci je úzko naviazaná na systém odpadového hospodárstva mesta Žilina.

Každý pôvodca odpadu, ktorý produkuje viac ako 50 kg nebezpečného odpadu, alebo viac ako 1 tonu ostatného odpadu ročne je povinný zabezpečiť si vypracovanie vlastného programu odpadového hospodárstva.

Všetky rodinné domy a bytové jednotky v obci Dolný Hričov (aj k. ú. Peklina) majú k dispozícii odpadové nádoby s objemom 110, resp. 120 l. Podľa zavedeného systému zberu a prepravy komunálneho odpadu na území obce zabezpečuje likvidáciu komunálnych odpadov spoločnosť T+T, a. s. Žilina. Tuhý komunálny odpad sa odváža 2 x mesačne na skládku do Žiliny, mestskej časti Považský Chlmec. Ročne je to 207,99 t.

Okrem toho obec disponuje veľkokapacitnými kontajnermi vyvázanými podľa potreby Obec Dolný Hričov vytvorila podmienky a zabezpečovala zber týchto oddelených zložiek komunálneho odpadu za účelom recyklácie a zhodnotenia od roku 2007:

- papier a lepenka
- sklo
- **plasty**
- **plastové fľaše PET**
- **obaly TETRA pak**
- elektrospotrebiče

- akumulátory
- kovové obaly

Biologicky rozložiteľný odpad je separovaný len čiastočne. Jeho likvidácia je závislá na uvedomelosti majiteľov nehnuteľnosti a ich prístupu k životnému prostrediu.

2.11.5.2 Používané zariadenia na zhodnocovanie, úpravu a zneškodňovanie odpadov

Odvoz TKO v obci Dolný Hričov je úzko prepojený so systémom zariadení na zneškodňovanie TKO v meste Žilina.

Pre odvoz TKO v súčasnosti obec využíva skládku TKO, ktorá sa nachádza v Žiline v mestskej časti Považský Chlmec, na pôvodnom štrkovom pravostrannom alúviu rieky Váh. Odpad sa tu vyváža už vyše 40 rokov, a to z územia mesta Žilina a príslušného regiónu. Vývoz predstavuje cca 100 000 t odpadu ročne. Skládku vznikla živelnou v kontakte s riekou Váh resp. VD Hričov bez izolácií. Jej životnosť sa postupne predlžovala rozširovaním s už relatívne vyhovujúcim izolovaním. V súčasnosti je v štádiu blížiacom sa kapacitnému naplneniu. Cieľom mesta Žilina v oblasti odpadového hospodárstva je intenzifikácia procesu separácie odpadov, triedenia odpadov a následné skládokovanie len inertného odpadu, takmer bez budúcej ekologickej záťaže.

Intenzifikáciou procesu separácie by sa mal získať vyšší podiel vyseparovaných, zákonom stanovených, komodít (skla, plastov, papiera, kovov) dosahujúci asi dvojnásobok vytriedených komodít z komunálneho odpadu ako v súčasnom systéme.

Triedenie komunálneho odpadu bude prebiehať na automatickej triediacej linke, ktorá spracuje zvyšných 85% komunálnych odpadov s predpokladaným výstupom 30% ako alternatívne palivo 30 – 35% ako biologicky rozložiteľný odpad (BRO), 5% ako kovový odpad a 25 – 30% ako zvyškový odpad, ktorý sa umiestni na skládku (inertný odpad) mimo územia mesta Žilina i obce Dolný Hričov.

2.11.5.3 Organizačné, technologické a výrobné opatrenia na zníženie vzniku odpadov ukladaných na skládku odpadov

Opatrenia na zníženie vzniku odpadov ukladaných na skládku odpadov budú zamerané na splnenie cieľov odpadového hospodárstva. Hlavnou prioritou je zníženie objemu zmesového komunálneho odpadu na úkor recyklácie odpadu a podpora aktivít v oblasti separovaného zberu odpadov, zhodnocovania odpadov a nakladania s nebezpečným odpadom, osвета medzi občanmi.

Hlavné ciele odpadového hospodárstva v komunálnej sfére:

- recyklácia komunálnych odpadov (súčasnosti je trend zvyšovania recyklácie, ale tempo vzhľadom na produkciu odpadov je nepostačujúce)
- zvýšenie množstva triedeného zberu (predovšetkým pre papier, lepenku, sklo, plasty a kovy.
- zvýšenie zhodnocovania biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov
- zber a spracovanie odpadov z elektrických a elektronických zariadení
- zberu použitých prenosných batérií a akumulátorov
- zber a spracovanie starých vozidiel (trend je vyhovujúci, SR v súčasnosti disponuje dostatočným počtom zariadení na zber a spracovanie starých vozidiel a každý obyvateľ SR má možnosť odovzdať staré vozidlo do autorizovaného zariadenia na spracovanie starých vozidiel priamo, prostredníctvom zbernej siete alebo prostredníctvom mobilného zberu priamo u držiteľa starého vozidla.
- zhodnocovanie odpadových pneumatík
- zhodnocovanie odpadových olejov
- zhodnotenie a recyklácie odpadov z obalov pre papier, sklo, plasty, kovy a drevo
- recyklácia pre stavebné odpady a odpady z demolácií

2.11.5.4 Opatrenia na znižovanie biologicky rozložiteľných odpadov ukladaných na skládky odpadov

Nakladanie s odpadom v obci Dolný Hričov by malo byť realizované v zmysle opatrení :

- realizovať separovaný zber biologicky rozložiteľných odpadov, najmä dreveného odpadu zo záhrad sezónnym spôsobom,
- zvýšiť objem spracovania odpadu drvením a výroby štiepky
- zvýšiť informovanosť obyvateľstva o nutnosti separovania a kompostovania biologicky rozložiteľného odpadu.

Spoločnosť T+T, a.s. prevádzkuje od roku 2013 zariadenie na zhodnocovanie odpadov Kompostáreň v Dolnom Hričove. Kompostáreň sa nachádza v priemyselnej zóne obce Dolný Hričov, vedľa čistiarne odpadových vôd spoločnosti SEVAK, a.s.. V kompostárni je zhodnocovaný biologicky rozložiteľný odpad z obcí žilinského regiónu.

Od roku 2000 spoločnosť T+T, a.s. prevádzkuje zariadenie na zhodnocovanie odpadov Kompostáreň Žilina- Považský Chlmec. Kompostáreň sa nachádza v meste Žilina, v katastri prímestskej časti Považský Chlmec, na ľavej strane štátnej cesty č.507 Žilina – Bytča, na pravej strane rieky Váh a bezprostredne pri vodnom diele Horný Hričov. Je súčasťou areálu skládky odpadov Žilina - Považský Chlmec.

2.12 ZHODNOTENIE DOTERAJŠÍCH ÚZEMNOPLÁNOVACÍCH DOKUMENTÁCII

Z doteraz spracovanej územnoplánovacej dokumentácie vzťahujúcej sa k riešenému územiu bol v prípravných prácach vyhodnotený doteraz platný Územný plán sídelného útvaru Dolný Hričov (Ing. arch. Pavol Kropitz) v znení neskorších ZaD (Ing. arch. Peter Krajč)

Platný ÚPN je stále aktuálny a je nutné ho v novom územnom pláne akceptovať v rozsahu realizovanej výstavby a výstavby na ktorú bolo vydané stavebné povolenie, alebo územné rozhodnutie. ÚPN neriešil miesta časť k.ú. Pekliny.

2.13 ZHODNOTENIE PRIESTOROVÉHO PRIEMETU ODVETVOVÝCH KONCEPCIÍ

Obec Dolný Hričov má k dispozícii **Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Dolný Hričov na obdobie 2015 – 2021**, ako rozvojový programový dokument v strednodobom horizonte.

V nasledujúcich tabuľkách sú uvedené Plánované rozvojové aktivity v obci Dolný Hričov na obdobie 2015-2021

Priority miestnej časti Dolný Hričov
1. Rekonštrukcia ZŠ s MŠ P. V. Rovnianka
2. Vodovod, kanalizácia na ul. Osloboditeľov
3. Úprava komunikácií Dolné Záhumnie a Na Imranovec
4. Zvyšovanie bezpečnosti cestnej premávky
5. Nový Územný plán obce Dolný Hričov
6. Rekonštrukcia budov: Domino, Miestna prevádzka, Zdravotné stredisko

<i>a. vysporiadanie pozemkov</i>
<i>b. Dom služieb – vysporiadanie budovy</i>
<i>7. Multifunkčné ihrisko</i>
<i>8. Rozšírenie cintorína</i>
<i>9. Rekonštrukcia verejného osvetlenie obce Dolný Hričov</i>
<i>10. Zeleň v obci</i>
<i>11. Ochrana ŽP v obci, kompostovanie v obci, separovaný zber, likvidácia nelegálnej skládky</i>
<i>12. Podpora bytovej výstavby a podpora individuálnej bytovej výstavby</i>
<i>13. Bytový dom – do osobného vlastníctva, nájomný bytový dom</i>
<i>14. Lokalita Lazy</i>
<i>15. Protivodpodňová ochrana intravilánu obce Dolný Hričov</i>
<i>16. Oživenie kultúrnych tradícií a športových podujatí</i>
<i>17. Podpora miestnych podnikateľov</i>

Priority miestnej časti Peklína
<i>1. Komunikácie + dopravné značenie</i>
<i>2. Panská záhrada (par. č. 149/1) – oddychová zóna, zeleň, multifunkčné ihrisko</i>
<i>3. Územný plán (projektová dokumentácia)</i>
<i>4. Kultúrny dom (PD, výstavba)</i>
<i>5. Cintorín – prístupová komunikácia, chodník, kaplnka, zvonica</i>
<i>6. Individuálna bytová výstavba</i>
<i>7. Protivodpodňová ochrana</i>
<i>8. Podpora podnikateľských subjektov</i>
<i>9. Osvetlenie – rozšírenie</i>
<i>10. Oživenie kultúrnych tradícií</i>
<i>11. Cestovný ruch</i>

Z hľadiska územnoplánovacieho procesu v horizonte najbližších 15-20 rokov treba vychádzať so záväzných výstupov z územnoplánovacej dokumentácie vyššieho stupňa (aktualizovaný ÚPN – VÚC Žilinského kraja v znení ZaD č.1,2,3,4 a prerokovávanej ZaD č.5). Záväzné časti aktualizovaného ÚPN – VÚC treba v riešení ÚPN O aplikovať.

Prieskumy a rozboru poslúžia hlavne pre detailnejšie koncipovanie problémov v zadaní územného plánu obce. Na základe ÚPN – VÚC a PHSR obce však možno z hľadiska potrieb územného plánu ako cieľ v rozvoji územia obce Dolný Hričov uviesť nasledovné:

Obec je v štruktúre osídlenia súčasťou suburbánneho pásma okolo mesta Žilina, ktoré je krajským mestom, centrom osídlenia 1. skupiny, prvej podskupiny ako centrum celoštátneho významu. Obec je súčasťou sídelnej rozvojovej osi prvého stupňa tzv považskej rozvojovej osi Trenčín-Žilina, ktorú treba podporovať.

Obec má významnú úlohu pre tvorbu zázemia osídlenia mesta Žilina. Dolný Hričov má SČOV pre Žilinskú aglomeráciu, má vo svojom k.ú letisko ako súčasť hlavnej siete letísk SR so štatútom medzinárodnej dopravy v neposlednom rade diaľničná križovatka D1 s D3 má podiel na strategickom význame obce.

Obec je súčasťou sídelného zoskupenia MIKROREGIÓŇ HRIČOV“ združenie obcí - Horný Hričov a Dolný Hričov.

Na území obce treba viac „udomácnit“ kultúrohistorickú dimenziu obce, spopularizovať prírodné a kultúrohistorické danosti katastra a jeho okolia ktorých „užívateľom“ bude nielen trvale bývajúce obyvateľstvo, ale aj návštevník či turista.

Treba mať v území dostatok pracovných príležitostí na podklade diverzifikovanej ekonomiky založenej na miestnych prírodných, materiálnych, historických a ľudských zdrojoch. Ochrana a tvorba prírodného prostredia ako súčasť kvalitného životného prostredia je predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu a turizmu. Nedajú sa očakávať vysoké turistické návštevnosti, lebo absentuje turisticky atraktívny motív, dobre spropagovaný a podporený doplnkovými službami.

2.14 SÚHRNNÉ ZHODNOTENIE PRIESKUMOV A ROZBOROV

2.14.1 ŠIRŠIE VZŤAHY

2.14.1.1 Zhodnotenie predpokladov rozvoja obce zo širších súvislostí

Obec Dolný Hričov sa nachádza 7 km západne od Žiliny. Leží na styku Javorníkov so Strážovskými vrchmi pri Váhu v tzv. Žilinskom prelome.

Stred obce má nadmorskú výšku 320 m.n.m. V katastri sú výšky od 315 – 450 m.n.m. Obec Dolný Hričov má aktívne väzby na Žilinu a Bytču, kde je sústredená značná časť občianskej vybavenosti.

Primárnou funkciou obce je obytná funkcia a doplnkovou výrobná – poľnohospodárska výroba. Významnú úlohu v rámci obce tvoria dopravné koridory diaľnice, železnice a VPD letiska Žilina

Dôležité administratívno-správne a funkčné väzby má Dolný Hričov na mesto Žilina, ktoré je zároveň okresným aj krajským mestom, do ktorého pôsobnosti obec Dolný Hričov patrí.

Napojenie obce Dolný Hričov na nadradený cestný komunikačný systém zabezpečujú cesty III/2091 a III/2082 prostredníctvom cesty I/61. Spojenie prostredníctvom železničnej dopravy zabezpečuje blízka železničná stanica na železničnej trati č. 120 Bratislava - Žilina.

2.14.1.2 Technická infraštruktúra

Zásobovanie vodou

Obec Dolný Hričov je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu Žilina – z vodného zdroja Lietava. Prívod je riešený z obce Ovčiarsko potrubím oc. DN 200. Celé privádzacie potrubie (t.j. od vodojemu (VDJ) Lietava do VDJ Dolný Hričov) je gravitačné.

Jestvujúci VDJ D. Hričov má objem 2 x 250 m³. V súčasnosti sa využiteľný objem vodojemu javí ako dostatočný

Odkanalizovanie

V súčasnosti má menšia časť obce vybudovanú súvislú stokovú sieť. Ostatná časť obce má likvidáciu splaškových odpadových vôd zabezpečenú domovou žumpou/septikom.

Stoková sieť je budovaná ako gravitačno-tlaková. V návrhu ÚPN je potrebné nájsť spôsob riešenia doplnenia kanalizácie.

Elektrická energia

Katastrálne územie obce Dolný Hričov je zásobované z vedenia VN 22 kV č. 1619, cez cca 10 trafostaníc. Linka je napojená na transformovňu TR 110/22 kV Hc Hričov (susedný kataster) V návrhu ÚPN je potrebné nájsť spôsob riešenia doplnenia elektrických vedení.

Zásobovanie teplom

V obci Dolný Hričov zásobovanie teplom sa v súčasnosti uskutočňuje decentralizovaným spôsobom na báze plynu a tuhých palív (uhlie, drevo, koks) Tento spôsob vyhovuje aj v ďalšom období a v návrhu ÚPN je potrebné nájsť riešenie pre zníženie energetickej náročnosti a využitie obnoviteľných zdrojov tepla..

Plyn

Zásobovacím zdrojom zemného plynu pre obec Dolný Hričov je VTL Považský plynovod DN 300 PN 25.

Spôsob a kapacita plynovodu vyhovuje potrebám obce a v návrhu ÚPN je potrebné nájsť riešenie na doplnenie plynovodu do k.ú. Peklina.

Pošta

Podacia a dodávacia poštová služba pre obec je zabezpečená miestnou poštovou prevádzkou. Spôsob vyhovuje potrebám obyvateľov.

Telekomunikácie

Z hľadiska organizácie telefónnej siete riešené územie obce Dolný Hričov je začlenené do telefónneho obvodu (UTO) Žilina. Sieť mobilných operátorov je dostupná a vyhovuje pre dané územie. Telekomunikačné služby nie je potrebné špeciálne riešiť v ÚPN, nakoľko tento podnikateľský sektor je v dynamickom rozvoji a nemá dopady na urbanistickú štruktúru a rozvoj funkčných zložiek.

2.14.2 STAV URBANISTICKEJ ŠTRUKTÚRY

Doterajší urbanistický rozvoj obce Dolný Hričov je poznačený výrazných rámcovaním dvoch líniových stavebných prvkov, ktorými sú teleso železničnej trate a cesta I/61. Tieto dva líniové prvky vymedzujú už dlhodobo pôdorysný tvar pretiahlého ohnutého segmentu, v ktorom sa rozvíja urbanizované územie. Z tohto rámca sa vymyká len situovanie areálu letiska. Urbanistická štruktúra je poznačená historickým vývojom a tým sa navzájom od seba odlišuje. Stav domov, ich technická a estetická hodnota je primerane uspokojivá, pričom je badateľný posun v zlepšení stavebnotechnického stavu budov.

Obec nemá jednoznačne definované jadro, absentuje forma pobytového námestia. Z hľadiska funkčného zónovania môžeme územie katastra rozdeliť na tieto zóny:

- územia bývania s výskytom občianskej vybavenosti
- územie nadradenej dopravnej infraštruktúry (diaľnica, železnica, letisko)
- územia priemyselnej výroby a technickej vybavenosti (plánovaný priemyselný park)
- územia poľnohospodárskej výroby
- územia voľnej poľnohospodárskej krajiny
- územia lesnej krajiny - lesy
- územia ochrany prírody – genofondové lokality, SKUEV, CHKO

2.14.2.1 Záver

Z hľadiska vyššie uvedených faktov konštatujeme, že územie Dolného Hričova má vyhovujúcu urbanistickú štruktúru, má predpoklady na ďalší rozvoj hlavne v oblasti bývania, poľnohospodárskej a priemyselnej výroby, v Pekline aj rekreácie a cestovného ruchu. Z väčšej časti má obec vybudovanú technickú infraštruktúru na primeranej úrovni, má výbornú dostupnosť do krajského mesta, v jeho aglomerovanom priestore, na urbanizačnej osi, má výborné dopravné napojenie na cestnú sieť, železničnú a leteckú dopravu. Stavebnotechnický stav objektov je dobrý. Vybavenie územia a rozloženie funkcií v obci je nerovnomerné a s ohľadom na počet obyvateľov je mierne poddimenzované. Vyššia vybavenosť je v relatívne dobrej dostupnosti, vzdialenosť do Žiliny je 7 km (cesta autobusom trvá 10 minút, autom max. 5 minút, na bicykli po hlavných cestách 30 min.).

2.14.3 ZHODNOTENIE KRAJINNEJ ŠTRUKTÚRY A JEJ VPLYV NA RIEŠENIE ÚPN O

Krajinnú štruktúru tvoria súbory prirodzených a človekom čiastočne, alebo úplne pozmenených dynamických systémov. Pre naše potreby, pri komplexnom chápaní krajiny je to priestorové rozloženie a vzťahy medzi základnými (tiež komplexnými) jednotkami krajiny a ich súbormi (geobiokomplexy, geobiocenózy, ekosystémy). Súčasná krajinná štruktúra, t.j. priestorové rozmiestnenie jej prvkov poskytuje rámcovú predstavu o ekologických predpokladoch územia so zreteľom na ich súčasné využívanie.

Organizácia (usporiadanie) štruktúrnych prvkov krajiny je naviazaná na morfológický charakter Strážovských vrchov v protíváhe nivy Váhu. Prvky s poľnohospodárskym využívaním sú v primeranej rovnováhe s urbanizovaným územím. Obec Dolný Hričov, jej zastavaná časť leží v nive Váhu a s juhovýchodu je ohraničená nižšími hornatinami a vrchovinou Strážovských vrchov.

Iné postavenie má k.ú. Peklina, ktoré je obklopené prstencom s mätko modelovanými pahorkatinami.

Organizácia prvkov štruktúry je optimálna, plniaca viacero dôležitých funkcií – ekostabilizačnú, diverzifikačnú, krajinotvornú, estetickú a v neposlednom rade, protipovodňovú. Obec je vhodne obklopená plochami sadov a záhrad, ale aj dostatočnými plochami záhumienok. Najvzdialenejšie časti katastra okolo lesných pozemkov tvoria zväčša trvalo trávne porasty (pasienky, kosné lúky), vytvárajúce nárazníkové pásmo medzi obytným a lesným územím. Ostatnú časť prevažne zaberá orná pôda. Súčasná organizácia (usporiadanie) prvkov štruktúry krajiny je z hľadiska zachovania a podporenia územnej (krajinnej) stability vysoko účinná.

2.14.3.1 Odporúčania pre riešenie ÚPN O

V ÚPN - O Dolný Hričov sa odporúča:

- aplikovať čiastočne výstupy z KEP
- zachovať súčasnú štruktúru krajiny
- zasahovať do ekologicky hodnotných prvkov len v nevyhnutných prípadoch
- výstavbu realizovať v rámci zastavaného územia, v jeho najbližšom okolí.

2.14.3.2 Odporúčania, zásady a výstupy z krajinno-ekologického plánu

Krajinnoekologické odporúčania

Vypracované optimálne usporiadanie a funkčné využívanie územia spolu s krajinnoekologickými odporúčaniami /krajinnokologický plán/ akceptuje potrebu spoločnosti eliminovať negatívne dôsledky súčasných dopravných trás na prostredie, neodporúča, alebo koriguje niektoré navrhované zámery. Zásadne neodporúča sústredenie kompaktnej priemyselnej zóny do krajinársky, krajinnoekologicky citlivého priestoru. Ak priemyselné využitie tak v forme a miere, ktorá bude uplatňovať aj zeleň v rámci zastavaných plôch. KEP zdôrazňuje jeho súčasný poľnohospodársky charakter a odporúča v súlade s krajinnoekologickým potenciálom tak potrebnú plošnú diverzifikáciu aktivít spoločnosti, kde bude mať stále poľnohospodárske využitie územia významné miesto.

Oddychové či športovo – spoločenské aktivity odporúča /tiež v súlade s krajinnoekologickým potenciálom/ presmerovať do atraktívnejšieho prostredia predpolia Strážovských vrchov /dolina Lehotského potoka/.

Výsledky „krajinnokologického plánu tvoria východiskový podklad pre nekonfliktné využívanie krajiny katastrálneho územia obce Dolný Hričov pri rešpektovaní základných krajinnoekologických podmienok.

Návrh ekostabilizačných opatrení

- Na základe analýzy podmienok obce Dolný Hričov a zohľadnení negatívnych dopadov urbanizácie, antropogénnych vplyvov na krajinu v súvislosti so zvýšeným tlakom na územie navrhujeme nasledovné opatrenia pre zachovanie ekologickej stability územia:
- znižovať úroveň znečistenia ovzdušia, hlukovej záťaže, (výsadba zelene, líniovej vysokej, kombinovanej s nižšími formami)
- vrámci zastavaného územia usilovať o čo najväčší podiel vysokej zelene, zmierňujúcej letné horúčavy, pomáhajúcej pri spomalení odtoku vody z územia a zachytávajúcej prach a znižujúcej šírenie hluku
- uplatňovať postupy ekologickeho poľnohospodárstva a dbať na maximálne zachovanie aj malých prírodných segmentov v krajine
- cielené usmerňovanie a ochrana prirodzených prírodných procesov, eliminovanie sukcesie
- ochrana biokoridorov, doplnenie brehových porastov okolo tokov a ich pravidelná údržba ako prevencia pred povodňami
- zabezpečiť priechodnosť biokoridorov cez zastavané územie
- odstraňovanie invázijských druhov rastlín, prevencia vzniku nelegálnych skládok
- vhodným využívaním územia predchádzať aktivizácii zosuvov

2.14.4 KULTÚRNO-HISTORICKÝ POTENCIÁL

V návrhu ÚPN - O Dolný Hričov je potrebné rešpektovať využitie objektov v súlade s ich kultúrnou a historickou hodnotou v zmysle zachovania ich hodnôt kultúrneho dedičstva, dôvodov pamiatkovej ochrany a historického odkazu. Do okruhu pamiatok a pamätihodností je potrebné zahrnúť a rešpektovať (chrániť)

- Rímsko-katolícky kostol z prelomu XIII. a XIV. storočia (NKP)
- Kaštieľ z roku 1556 (NKP).
- Zrúcanina Hričovského hradu (z XIII. storočia)
- Cintorín okolo kostola a krypta, kde sú pochovaní hradní páni
- archeologické pamiatky zapísané v Ústrednom zozname pamiatkového fondu (ďalej len „ÚZPF“) ako národné kultúrne pamiatky:
- „severný okraj obce“ - koniec 17. storočia, kaštieľ, číslo ÚZPF 1337, zaužívaný názov: dom kultúry,
- „v strede obce na ulici Osloboditeľov“ - pol. 14. storočia, kostol, číslo ÚZPF 1336, zaužívaný názov: Kostol sv. Michala.
- a ostatné archeologické lokality s evidencie archeologických nálezísk - CEANS v rámci obce Dolný Hričov

Katastrálne územie Dolný Hričov a k.ú. Peklina majú bohatý archeologický potenciál a vzhľadom k tomu, že v uvedených katastrálnych územiach sa doteraz nerealizoval systematický archeologický prieskum je veľký predpoklad, že sa tu nachádzajú doteraz neevidované a nám neznáme archeologické náleziská, ktoré môžu byť narušené akoukoľvek stavebnou činnosťou.

Z uvedeného dôvodu je nevyhnutné, aby v územných a stavebných konaniach akejkoľvek stavby, pri ktorej sa predpokladá zásah do terénu (zakladanie stavieb všetkého druhu, líniové podzemné vedenia, komunikácie, hrubé terénne úpravy, rekultivácie, úpravy koryta potokov a rieky Kysuca a pod.), musí byť oslovený Krajský pamiatkový úrad Žilina, ktorého záväzná stanovisko bude podkladom pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia. V opodstatnených prípadoch - predovšetkým na vyznačenom území archeologického potenciálu Krajský pamiatkový úrad Žilina stanoví požiadavku na zabezpečenie pamiatkového archeologického výskumu.

Vzhľadom na ochranu prípadných archeologických nálezov, nájdených mimo povoleného pamiatkového výskumu sa uplatňuje postup podľa § 40 ods. 2-3 pamiatkového zákona v spojitosti s § 127. ods. 1) a 2) zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov.

Podľa § 40 ods. 2-3 pamiatkového zákona a § 127 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov v prípade zistenia, resp. narušenia archeologických nálezov počas stavby musí nálezca alebo osoba zodpovedná za vykonávanie prác ihneď ohlásiť nález Krajskému pamiatkovému úradu Žilina. Nález sa musí ponechať bez zmeny až do obhliadky krajským pamiatkovým úradom alebo ním poverenou odborne spôsobilou osobou. Do obhliadky krajským pamiatkovým úradom je nálezca povinný vykonať všetky nevyhnutné opatrenia na záchranu nálezu, najmä zabezpečiť ho proti poškodeniu, znehodnoteniu, zničeniu a odcudzeniu, pokiaľ onom nerozhodne stavebný úrad po dohode s krajským pamiatkovým úradom. Archeologický nález môže vyzdvihnúť a premiestniť z pôvodného miesta a z nálezových súvislostí iba oprávnená osoba metódami archeologického výskumu.

Podľa § 41 ods. 4 pamiatkového zákona krajský pamiatkový úrad v spolupráci s príslušným stavebným úradom zabezpečuje podmienky ochrany archeologických nálezov a nálezísk. V súvislosti so stavebnou činnosťou, resp. zemnými prácami v územných konaniach, stavebných konaniach, resp. zlúčených územných a stavebných konaniach podľa stavebného zákona je dotknutým orgánom Krajský pamiatkový úrad Žilina z dôvodu zabezpečenia podmienok ochrany archeologických nálezov. Podmienkou pre vydanie územného rozhodnutia a stavebného povolenia bude vydanie záväzného stanoviska podľa § 30 ods. 4 pamiatkového zákona.

2.14.5 SÍDELNÝ POTENCIÁL

2.14.5.1 Predpokladaný demografický vývoj:

Vývoj stavu obyvateľov v posledných piatich rokoch vplyvom migrácie a prirodzeného prírastku stúpa a na základe získaných informácií o zámeroch výstavby bytov, rodinných domov, ako aj rozvoja hospodárskej základne v obci je pravdepodobné, že tento trend bude pokračovať. Tiež je dôvodne pravdepodobné že blízkosť krajského mesta Žilina vyvolá zvýšené pozitívne migračné saldo. Tento predpoklad je v súlade so záväznými ukazovateľmi funkčného a priestorového usporiadania územia ÚPN VÚC Žilinského kraja v oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry. Ak by pokračoval doterajší trend zvýšil by sa počet obyvateľov za 13 rokov do návrhového obdobia o 13 x 14 obyvateľa, teda o 182 obyvateľa.

Predpokladáme, že vplyvom vyššej migrácie sa do roku 2030 počet obyvateľov zvýši o 200 až 250 obyvateľov, čo predstavuje medziročný rast o 15,0-19,0 osôb. Ak sa tieto úvahy naplnia dosiahne obec Dolný Hričov 1819 - 1869 obyvateľov v roku 2030.

Ekonomicky aktívne obyvateľstvo a nezamestnanosť.

Podľa SOBD 2011 žilo v obci 739 ekonomicky aktívnych osôb, z toho 337 žien. Z celkového počtu obyvateľov ku dňu sčítania (1516 obyvateľov), je podiel ekonomicky aktívnych osôb 48,75 %. Funkcia obce v systéme osídlenia, okrem vlastnej hospodárskej základne aj vysoko vyvinutá hospodárska základňa blízkych sídiel má za následok, že 277 ekonomicky aktívnych obyvateľov, čo predstavuje až 37,48 %, odchádza za prácou do iných sídiel a 62,52 % obyvateľov pracuje v obci.

2.14.5.2 Zhodnotenie štruktúry a disponibilít bytového fondu

Vývoj bytového fondu je v súčasnosti veľmi perspektívny. V roku 2011 sa nachádzalo v obci Dolný Hričov 444 obývaných bytov. Prírastok bytov za posledných 10 rokov je teda 27 bytov, čo predstavuje prírastok 2,7 bytu za rok.

Na základe doterajších prírastkov bytov za posledné sledované obdobie by mohol byť vývoj bytového fondu nasledovný:

***t*Predpokladaný vývoj bytového fondu**

Počet obyvateľov podľa SOBD 2011	1516
Počet obyvateľov podľa ŠÚ SR 2016	1619
Predpokladaný prírastok obyvateľov r. 2016 – 2030	250
Počet obyvateľov k 2030	1869
Stav bytového fondu v r. 2011 (obývané byty)	444 bytov
Celkový úbytok z dôvodu veku domov a prestavby na rekreačné účely	-20 bytov
Potreba v roku 2030 pre počet obyvateľov (1869) pri obložnosti 3,3 osoby na jeden byt	566 bytov
Z toho prestavby a získanie bytov z neobývaného byt fondu	10 bytov
Potreba výstavby nových bytov 2011 - 2030	142 bytov

2.14.5.3 Zhodnotenie stavu a známych zámerov v rozvoji hospodárskej základne

Priemyselná výroba

Priemyselná výroba je v súčasnosti v obci zastúpená remeselnými prevádzkami, skladovým hospodárstvom, stavebníctvom, zamestnaním v rozvoje elektrickej energie, plynu a vody. Plošným rozsahom sa jedná o malé prevádzky s výnimkou skladového hospodárstva DPD na okraji územia.

V obci sa teda nenachádza typické územie priemyselnej výroby. Drobné prevádzky zamestnávajú malý počet zamestnancov. V predchádzajúcich ÚPN bolo uvažované s rozvojom priemyselného parku pri letisku vo väzbe na dopravnú štruktúru disponujúcu rýchlim spojením z celým svetom.

V katastrálnom území obce sa nenachádzajú objekty, na ktoré by sa vzťahovala ochrana ložísk nerastných surovín, neevidujú sa staré banské diela, nie je určené prieskumné územie pre vyhradený nerast.

Poľnohospodárska výroba

Štruktúra pestovaných plodín a chovu hospodárskych zvierat je v súlade s klimatickými podmienkami. Stav zvierat je vhodné udržiavať na úrovni, ktorá bude vyhovovať aj potrebám ochrany životného prostredia.

Geomorfologické členenie územia, štruktúra a pomer agrokultúr, predurčujú toto územie pre pestovanie obilnín, olejní a liečiviek, chov hydiny, pasenie dobytky a oviec, prípadne malého počtu koní.

V súčasnosti je hospodárenie na pôde na veľmi dobrej úrovni, je rentabilné a dosahuje veľmi dobré výnosnosti, vďaka vyhovujúcim podmienkam a ekologickému spôsobu hospodárenia.

Lesné hospodárstvo

Lesné pozemky patria do LHC Súľov. Pre hospodárenie v lesoch sú vypracované programy starostlivosti o lesy (PSL), ktoré regulujú ťažbu, hospodárenie a ochranu lesných pozemkov. PSL pre Lesný hospodársky celok (LHC) Súľov bol vypracovaný v roku 2007 a je v súčasnosti už neplatný. Lesy je potrebné chrániť, starať sa o ich zdravotný stav a citlivo udržiavať stav lesných ciest.

2.14.5.4 Sociálna infraštruktúra - evidované zámery potrieb občianskej vybavenosti

Školstvo

Základnú školu navštevujú deti zo spádových obcí Hričovské Podhradie, Paština Závada, Peklina a od 5. ročníka i deti z obce Horný Hričov.

Škola má 10 tried, učí tu 15 pedagógov, 3 vychovávateľky a jej súčasťou je tiež školský klub detí, ktorý zabezpečuje výchovu a vzdelávanie i v čase mimo vyučovania. Súčasťou školy je i školská jedáleň.

Potreba kapacity školy pre uspokojenie obyvateľov obce v súčasnosti predstavuje 142 žiakov. ($1619:1000 \times 87,8 = 142$ - počet obyvateľov v roku 2016 :1000 x priemerný počet žiakov na 1000 obyvateľov v Žilinskom kraji. Z výpočtu vyplýva, že aj v prípade rastu počtu obyvateľov a záujmu z okolitých obcí je kapacita postačujúca. Rezerva je cca 100 detí, pričom do celkovej kapacity nebola započítaná ešte jedna trieda.

Kultúra

Základom kultúrno-spoločenského života v obci je miestny kultúrny dom, ktorý má svoje sídlo v budove pretvorenej adaptáciou bývalého kaštieľa. Tu bola zriadená aj kinosála, javisko na divadelné predstavenia. V súčasnosti sa mnoho kultúrnych a spoločenských akcií odohráva v miestnom športovom areáli. V návrhu ÚPN je potrebné stanoviť princípy rozvoja kultúrnych stavieb a dostatočne variabilne umožniť ich dislokáciu.

Telovýchova a šport

Nachádza sa tu futbalové ihrisko, škarové ihrisko, volejbalové ihrisko a basketbalové ihrisko. Najrozšírenejším športom v Dolnom Hričove je futbal. Športový klub v Dolnom Hričove bol založený už v roku 1928. Ihriská sú vyhovujúce. V návrhu ÚPN je potrebné stanoviť princípy rozvoja športových plôch hlavne v Pekline a variabilne umožniť ich dislokáciu

Zdravotníctvo

V obci bola zriadená ambulancia všeobecného lekára GYN-praktik, s.r.o., ktorá sa presťahovala do Polikliniky v Bytči. V obci je zubná ambulancia s prevádzkovou dobou počas celého týždňa. Postačuje potrebám obce. V rámci obecných objektov doporučujeme uvažovať s plošnou rezervou pre tento druh vybavenosti. Vhodná by bola v budúcnosti kumulácia funkcie zdravotníctva a plánovaných sociálnych služieb.

Sociálna starostlivosť

V obci Dolný Hričov nie je zriadené zariadenie sociálnej starostlivosti. V rámci sociálnej starostlivosti obec zabezpečuje pre starších občanov opatrovateľskú službu. V súčasnosti však starší občania využívajú celodennú starostlivosť cez ÚPSVR Žilina. Dôchodcom a iným stravníkom obec zabezpečuje obedy, ktoré sú pripravované v jedálni ZŠ.

Obec počíta so zriadením domova sociálnych služieb. Vhodná by bola v budúcnosti kumulácia funkcie zdravotníctva a plánovaných sociálnych služieb.

Služby

Zastúpené sú hasičskou zbrojnicou, ktorá je v rámci k.ú Dolného Hričova umiestená v spoločnej budove s obecným úradom. Obec má dobrovoľný hasičský zbor v katastroch Dolného Hričova a Peklina. Technické priestory má v samostatnom objekte .

V rámci návrhu ÚPN je potrebné podporiť rozvoj týchto služieb tak po stránke priestorovej ako aj morálnej.

V obci Dolný Hričov sa nachádza cintorín s domom smútku. Cintorín rozlohu 5472 m². V miestnej časti Peklina sa nachádza cintorín. Cintorín rozlohu 1417 m². V oboch katastroch je potrebné nájsť polohy na plošný rozvoj cintorínov.

V obci sa nachádza Rímsko - katolícky kostol sv. Michala archanjela s pravidelnými bohoslužbami. Farský úrad v obci zabezpečuje administratívne úkony. Vybavenosť postačuje aj do budúcnosti.

Administratíva

V centre obce sa nachádza budova obecného úradu. Je v dobrom technickom stave. Vnútorne priestory už sú zrekonštruované, obec realizovala výmenu okien. Pre dosiahnutie vyššej energetickej efektívnosti však bude potrebné ešte zateplenie objektu a rekonštrukcia strechy. Súčasťou objektu sú priestory hasičskej zbrojnice.

Obecný úrad zamestnáva 4 zamestnancov. Miestna prevádzka služieb a športový areál má 5 zamestnancov.

V obci je budova rím-kat. farského úradu kde sa poskytujú administratívne služby spojené s cirkevnou činnosťou.

V obci sa nachádzajú priestory pre poštu, kaderníctvo a zdravotné stredisko v združenom objekte.

V návrhu ÚPN je vhodné riešiť využitie budovy Domina na umiestnenie obecného úradu a niektorých ďalších služieb.

2.14.5.5 Zhodnotenie rekreačného potenciálu

Zastavaná časť obce Dolný Hričov ako aj v časti Peklina je v súčasnosti využívaná na rekreačné účely aj formou chalupárstva. V obci je niekoľko domov užívaných na rekreačné účely, ako víkendové domy, chalupy.

Na okrajoch zastavanej časti obce, i vo vnútri zastavanej časti obce a vo voľnej krajine sa nachádzajú jednotlivé objekty, ktorých vzhľad evokuje spôsob využitia ako rekreačné chaty, ktorých výstavba sa rozvíjala živelne.

Každodenná rekreácia je sústredená do súkromných záhrad, ktorých funkcia sa postupne mení z hospodársko-pestovateľskej na pobytovo-rekreačnú s rastúcim podielom okrasnej zelene. Pre víkendovú rekreáciu je možné využívať lokality v okolí bohaté na lesy a podhorské lúky.

Záujmové územie

Pre rozvoj rekreácie je nevyhnutné mať širšie územie, ktoré môže doplniť ponuku rekreačných atrakcií. Primeraná dostupnosť pre okolité atrakcie je do 50 km. Tento diapazón umožňuje využiť tak lyžiarske svahy v Oščadnici, ako aj termálne kúpele v Rajeckých Tepliciach.

Pre priaznivcov turistiky obec poskytuje ubytovacie priestory - nachádza sa tu ubytovacie zariadenie Motel Borina (Kapacita ubytovania bez prístelkou je 24 osôb s prístelkami až 36 osôb). , pri ktorom je čerpacia stanica Daliol a Penzión Dúbravy (18 lôžok, wellness). V Pekline pre ubytovanie slúži penzión Peklina s kapacitou do 10 lôžok.

2.14.5.6 Zhodnotenie dopravy a dopravných zariadení

V zadaní pre vypracovanie ÚPN - O Dolný Hričov je potrebné definovať rámce na riešenie:

- výstavba chodníkov pre peších pri cestách I. a III. triedy
- odstránenie alebo zmiernenie bodových a líniových dopravných závad
- nápočet parkovacích miest, ich nápočty robiť v zmysle STN 73 6110 pre výhľadový stupeň automobilizácie 1:3,5.
- definovanie nových miestnych obslužných komunikácií
- zhodnotenie autobusových zastávok a definovanie potrieb pre zvýšenie úrovne ochrany cestujúcich
- doplnenie siete cyklistických komunikácií.

Doprava cestná a železničná

Riešené územie je v súčasnosti dopravne napojené na hlavný komunikačný skelet cestných trás Slovenska prostredníctvom cesty III/2091, III/2082 na cestu I/61, ktorá je cestným ťahom medzinárodného významu – európsky ťah E50. Cesta III/2090 pripája obec Dolný Hričov na diaľnicu D3. V území Dolného Hričova bola v úseku železničnej trate č. 120 realizovaná modernizácia s možným zvýšením prevádzkovej rýchlosti na 140 – 160 km/hod

Letecká doprava

V katastri obce Dolný Hričov sa nachádza letisko Žilina spôsobilé na pravidelnú verejnú leteckú dopravu, nepravidelné dopravné vnútroštátne a medzinárodné lety našich i zahraničných leteckých spoločností a firemných súkromných lietadiel, letecký výcvik a športové lietanie, sanitné lety, špeciálne letecké práce, výsadkové a dopravné lety Armády SR a Policajného zboru SR, dovolenkové špeciálne lety a ďalšie doplnkové služby .

Vodná doprava

Katastrom obce Dolný Hričov prechádza plánovaná medzinárodná vodná cesta Váh E 81 (Komárno) - hranica Trenčianskeho kraja – **Hričov** – Žilina. V súčasnosti je vodná doprava bez využitia.

Vážska cyklomagistrála

V dotyku s katastrom obce Dolný Hričov prechádza Vážska cyklomagistrála. Bude potrebné jej pripojenie na obec.

2.14.5.7 Zhodnotenie technickej infraštruktúry

Vodné hospodárstvo

Zásobovanie vodou

Obec Dolný Hričov je zásobovaná pitnou vodou zo skupinového vodovodu Žilina – z vodného zdroja Lietava. Prívod je riešený z obce Ovčiarsko potrubím oc. DN 200. Celé privádzacie potrubie (t.j. od vodojemu (VDJ) Lietava do VDJ Dolný Hričov) je gravitačné.

Jestvujúci VDJ D. Hričov má objem 2 x 250 m³ – (min. hladina VDJ je 368,3 m n. m. a max. hladina VDJ je 371,60 m n. m.). Slúži ako zásobný VDJ pre obec. V súčasnosti sa využiteľný objem vodojemu javí ako dostatočný

Odkanalizovanie

V súčasnosti má vybudovanú súvislú stokovú sieť časť obce. Počet obyvateľov, ktorí sú napojení kanalizačnou prípojkou na stokovú sieť, je 478 zo 1496 (podľa SOBD 2001), čo predstavuje 32 % z celkového počtu obyvateľov. Ďalších 908 obyvateľov má likvidáciu splaškových odpadových vôd zabezpečenú domovou žumpou/septikom.

Stoková sieť je budovaná ako gravitačno-tlaková, t.j. samotná stoková sieť v obci je gravitačná (budovaná z PVC potrubia DN 300 resp. 400). Pokračuje popod železničný zvršok do čerpacej stanice odpadových vôd, kde sú akumulované a transportované tlakovo do SČOV Horný Hričov potrubím PVC DN 150.

Letisko je napojené tlakovou kanalizáciou (s prečerpávaním) PVC DN 200 s napojením na miestnu kanalizačnú sieť v obci, všetko s prečerpávaním do vyššie položenej SČOV v Hornom Hričove.

Elektrická energia

Katastrálne územie obce Dolný Hričov je zásobované z vedenia VN 22 kV č. 1619, cez 10 trafostaníc. Linka je napojená na transformovňu TR 110/22 kV Hc Hričov (susedný kataster).

Spôsob pripojenia a distribúcia energie by mala sledovať trend postupného upúšťania od vedení VN a NN v zastavanom území vzduchom.

Zásobovanie teplom

V obci Dolný Hričov zásobovanie teplom sa v súčasnosti uskutočňuje decentralizovaným spôsobom na báze plynu a tuhých palív (uhlie, drevo, koks).

Tento trend treba podporiť a zachovať decentralizáciu v zásobovaní teplom a dbať na zníženie energetických nárokov pozemných stavieb a ekologické zdroje tepla.

Plyn

Zásobovacím zdrojom zemného plynu pre obec Dolný Hričov je VTL Považský plynovod DN 300 PN 25, následná VTL prípojka DN 150 a regulačné stanice plynu RS 1 - 1200 m³/h hod a RS 2 - 5000 m³/h hod. RS 2 slúži na napojenie obce Horný Hričov. Z regulačnej stanice do riešeného územia sú vedené STL siete.

V budúcnosti sa treba zamerať na využitie plynu primárne na vykurovanie a ohrev teplej úžitkovej vody.

Pošta a Elektronické komunikačné siete

Pošta

Podacia a dodávacia poštová služba pre obec je zabezpečená miestnou poštovou prevádzkou. Súčasný spôsob zásobovania postačuje.

Elektronické komunikačné siete

Z hľadiska organizácie telefónnej siete riešené územie obce Dolný Hričov je začlenené do telefónneho obvodu (UTO) Žilina.

V budúcnosti sa treba zamerať na skvalitňovanie služieb v oblasti telekomunikácií a rešpektovať existujúce trasy diaľkových káblov.

2.14.5.8 Predpokladané verejnoprospešné stavby, odporúčané na vymedzenie v Zadaní ÚPN - O

VPS vyplývajúce z ÚPN VÚC ŽSK

- 1) stavby na sledovanie stavu životného prostredia – sieť sledovacích, dokumentačných a výskumných staníc (stanovišť) v blízkosti, resp. v areáloch nadregionálnych biocentier a biokoridorov a lokalít medzinárodného významu (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 2) diaľnica D1 v kompletnej trase, diaľničné križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie I/61 a I/18 (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC), (už realizované)
- 3) diaľnica D3 v kompletnej trase, diaľničné križovatky a privádzače, sprievodné komunikácie I/11 a I/12 (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC), (už realizované)
- 4) modernizácia železničnej trate č. 120 v úseku hranica Žilinského a Trenčianskeho kraja – Žilina (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC), (už realizované)
- 5) modernizácia a predĺženie vzletovej a prístavacej dráhy letiska Žilina v k.ú. Dolný Hričov (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 6) rekonštrukcie a rozšírenia verejných vodovodov v obciach (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 7) kanalizácie a čistiarne odpadových vôd a s nimi súvisiace stavby :pre aglomerácie viac ako 10 000 EO : k) Žilina, vybudovanie kanalizácie v obciach Divina, Divinka, Hričovské Podhradie, Lietava, Podhorie a v m.č. Žiliny (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 8) Vážska vodná cesta od hranice Trenčianskeho kraja po ústie rieky Kysuca do Váhu (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 9) Ochrana územia pred povodňami: dd) Hričov - Bytča, rekonštrukcia konkáv na toku Váh (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 10) revitalizácia starého koryta Váhu (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 11) odstraňovanie povodňových škôd (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 12) preventívne protipovodňové opatrenia v povodiach drobných tokov (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 13) stavby súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 14) súvisiace stavby pre rozvoj telekomunikácií na dosiahnutie špičkovej medzinárodnej úrovne telekomunikačných služieb (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 15) stavby, súvisiace s rozvojom telekomunikácií Žilinského kraja, ktoré vyplývajú z rezortných programov MDPT : b) digitalizácia telefónnych ústrední Žilina, Martin, Čadca (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),

- 16) stavby a zariadenia na zneškodňovanie, dotried'ovanie, kompostovanie a recykláciu odpadov (podľa aktualizovaného ÚPN VÚC),
- 17) Vážska cyklomagistrála
- 18) Prístavba, nadstavba a stavebné úpravy objektu obecného úradu a objektu hasičskej zbrojnice Dolnom Hričove,
- 19) Denné stacionáry pre seniorov
- 20) Stavby urbanisticko-architektonických úprav centra obce a jeho „komunitných“ súčastí
- 21) Verejné parkoviská
- 22) Parkové a sadové úpravy verejných priestranstiev a cintorínov
- 23) Cykloturistické trasy
- 24) Zastávky a prístrešky pre cestujúcich na ceste I. a III. triedy
- 25) Stavby a zariadenia rekreačných zón (chodníky, letné kúpalisko, cyklotrasy, bežecké trasy...)
- 26) Železničná vlečka k letisku
- 27) Stavby súvisiace s plynofikáciou v okresoch Žilinského kraja
- 28) Stavby súvisiace s rozvojom školstva (bazén, telocvičňa, kultúrnošportové centrum) a lokálne športoviská
- 29) Prestavba 110 kV vedenia Hričov – Považská Bystrica 2x 110 kV
- 30) Úpravy existujúcich a výstavba nových podzemných vedení VN a trafostaníc
- 31) Výstavba nových podzemných vedení NN vrátane osvetlenia a miestneho rozhlasu a rekonštrukcia existujúcich vzdušných vedení kabelizáciou
- 32) Výstavba nových a rekonštrukcia existujúcich telekomunikačných vedení kabelizáciou
- 33) Plynovody k všetkým navrhovaným objektom
- 34) Dostavba splaškovej kanalizácie obce a stavby dažďovej kanalizácie
- 35) Dostavba vodovodnej siete v obci a rozšírenie vodojemu
- 36) Stavby protipovodňových úprav miestnych tokov
- 37) Likvidácia živelných skládok v lokalite Perisko
- 38) Dom sociálnych služieb

2.15 IDENTIFIKÁCIA PROBLÉMOV NA RIEŠENIE

V rámci prieskumov a rozborov sa na základe analýzy priestorových a funkčných vzťahov dospelo k formulácii nasledovných problémových okruhov, ktoré je potrebné rozpracovať, riešiť, alebo prípadne obmedziť ich nepriaznivý dopad na riešené územie.

2.15 PROBLÉM VEREJNÉHO DOPRAVNÉHO VYBAVENIA

- chýbajú dostatočne široké chodníky popri cestách I. a III. triedy
- nedostatočné šírkové parametre obslužných ciest v obci
- odstránenie líniových a bodových dopravných závad (nedostatočné rozhládové trojuholníky v križovatkách),
- náročné riešenie pripojenia nových obslužných komunikácií na dopravný systém obce
- koncepcia obslužných komunikácií a stanovenie funkčných tried komunikácií
- doplnenie cyklotrás a prepojenie obce s cyklistickými komunikáciami regionálneho významu (cyklotrasy nie je možné riešiť horizontálnou segregáciou)
- plošné nároky definované statickou dopravou prednostne uspokojovať v rámci pozemkov investorov nakoľko verejné komunikácie nevyhovujú pre parkovanie

2.15.1 PROBLÉM VEREJNÉHO TECHNICKÉHO VYBAVENIA

- *chýba systémové zásobovanie vodou m.č. Peklina*
- *chýba systémové odvedenie splaškových vôd z m.č. Peklina*
- *devastované plochy po železnici*
- *potreba zahusťovacích trafostaníc, prípadne výmena transformátorových jednotiek, vrátane VN prípojok*
- *potreba nových trás vedení NN formou káblových podzemných rozvodov*
- *chýbajú rozvody plynu pre územia navrhovanej výstavby a v m.č. Peklina*
- *znižovanie energetickej náročnosti objektov (budov) z hľadiska tepelných strát*
- *otázka rozšírenia miestnej telefónnej siete (m.t.s.) pre súčasnú a navrhovanú zástavbu v oblasti dostatočného pokrytia signálom mobilných operátorov*
- *otázka rozšírenia káblovej televízie do plôch s navrhovanou bytovou výstavbou*

2.15.2 PROBLÉM HOSPODÁRSKEJ ZÁKLADNE

- *vytipovanie funkcií pre rozvoj hospodárskej základne, vhodných pre danú obec (napr. rozvoj rekreácie, cestovného ruchu a pod.)*
- *sústredenie pozornosti podnikateľskej sféry na rozvoj remesiel, opracovanie dreva, poskytovanie ubytovania na súkromí, rekreačné služby a pod.*
- *definovanie spôsobu a formy užívania krajiny na poľnohospodárske účely podnikateľskými subjektmi*

2.15.3 PROBLÉMY EKOSTABILIZAČNÉ

Problémy ohrozenia prvkov ÚSES vznikajú stretom ohrozujúcich javov s prvkami kostry ÚSES:

- *E.1. ohrozenie biodiverzity a funkčnosti biokoridorov miestneho významu v dôsledku úprav a regulácii vodných tokov.*
- *E.2. ohrozenie porastov NDV v okolí vodných tokov výrubmi v dôsledku tlaku na reguláciu a údržbu vodných tokov*
- *E.3. bariérový efekt železnice, diaľnice, zoraďovacej železničnej stanice voči prechodu biokoridormi*

Problémy ohrozenia prírodných zdrojov a kultúrnej krajiny

- *E.4. ohrozenie biodiverzity šírením invázných druhov rastlín najmä pozdĺž vodných tokov a dopravných komunikácií a stavenísk*

Problémy ohrozenia obyvateľstva a jeho životného prostredia:

- *E.5. ohrozenie územia s výskytom potenciálnych zosuvov (ohrozené životné prostredie a majetok obce a občanov, inžinierske siete).*
- *E.6. hluková a emisná záťaž z dopravy (železnica, diaľnica D3, D1, cesta I/61, letisko)*

2.15.4 PROBLÉMY URBANISTICKÉ

Problémy a riziká ohrozenia obyvateľstva v súvislosti s technickými podmienkami dopravy:

- *T.1. prítomnosť železnice, diaľnice, letiska a ich bariérový efekt na väzby na vodné plochy pri Váhu*
- *T.2. nedostatočné šírkové parametre obslužných komunikácií,*
- *T.3. nedostatočné rozhľady v niektorých križovatkách a bodové a líniové závady na komunikáciách*
- *T.4. chýbajúca segregácia pešieho pohybu v zaťažených úsekoch cesty I/61*

Problémy urbanizácie územia

- T.5. stav urbanistickej štruktúry dislokácia funkčných plôch a prítomnosť silných limitov v území (železnica, nadradené dopravné koridory, letisko) a obmedzenia vyplývajúce na rozvoj funkčných zložiek
- T.6. rešpektovanie ochranných pásiem dopravy a inžinierskych sietí obmedzuje možnosti funkčného využívania voľných plôch

Sociálno-ekonomické, kultúrne problémy

- T.7. nevhodné stavebné úpravy kaštieľa
- T.8. obec je nedostatočne vybavená službami a chýbajúce komunitné priestory (park, fontána, detské ihriská, malé športové plochy a pod.)
- T.9. majetkovo-právny stav pozemkov a ich tržová cena môže predstavuje riziko funkčného rozvoja
- T.10. nedostatočné rekreačné zázemie pre obyvateľov i návštevníkov obce napriek potenciálu územia
- T.11. silnú migráciu obyvateľov do obce obmedzuje výstavba technickej infraštruktúry

2.15.5 PROBLÉMOVÉ OKRUHY RIEŠENIE V NÁVRHU ÚPN:

1. komplexne riešiť rozvoj celého administratívneho územia obce Dolný Hričov vrátane k.ú. Peklina
2. vytvoriť predpoklady pre trvalý súlad všetkých činností v území s osobitným zreteľom na starostlivosť o životné prostredie, dosiahnutie ekologickej rovnováhy a zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja,
3. navrhnuť primerané plochy pre výstavbu bytových a rodinných domov,
4. navrhnuť plochy pre chýbajúcu a navrhovanú občiansku vybavenosť,
5. navrhnuť primerané plochy pre výrobu,
6. riešiť problematiku rekreácie so zreteľom na cieľové skupiny trvalo žijúcich obyvateľov a návštevníkov
7. doplniť plochy verejnej zelene odpočinkové plochy, ihriská
8. navrhnuť dopravný systém obce a doplniť sieť miestnych komunikácií v rozvojových lokalitách,
9. doplniť sieť hlavných peších trás s cieľom zvýšenia bezpečnosti chodcov
10. doplniť sieť cyklochodníkov a cyklotrás,
11. navrhnuť chýbajúcu technickú infraštruktúru navrhnuť technickú infraštruktúru v rozvojových lokalitách,
12. stanoviť plochy pre verejnoprospešné stavby.

2.15.6 ZOZNAM ZNÁMYCH ZÁMEROV V ÚZEMÍ A POŽIADAVIEK OBČANOV

2.15.6.1 požiadavky občanov Pekliny

1. pri vstupe do obce by mala byť vytvorená napr. oddychová zóna športovo - oddychová zóna parc.č. 149/1,
2. ihrisko pre deti
3. chodník popri ceste .
4. riešiť pripojenie na plyn a kanalizáciu
5. obchod, dom smútku, kultúrny dom - s ubytovaním v podkrovím
6. riešiť problematiku zásobovania vodou.
7. navrhnuť cesty účelovo využívané na zvoz dreva.
8. doplniť verejné osvetlenie smerom na cintorín
9. definovať kde sa bude rozvíjať obytná zóna a kde bude zóna určená na rekreačné účely
10. návrhy na oddychovú zónu, centrum obce, občiansku vybavenosť v centre obce pri KD a kaplnke

11. nedoporučuje tu rozvíjať priemysel, alebo rozvoj veľkých fariem, čím by sa znehodnotila lokalita.
12. rozvoj individuálnej bytovej výstavby vytvára potrebu dobudovania občianskej vybavenosti, obchod, športové plochy a iné
13. doplniť obradnú miestnosť a priestor pre mraziaci box pre zosnulých
14. cyklotrasy - smerom na starý cintorín - smer Paštiná Závada,
15. výstavba - IBV - Panská záhrada,

2.15.6.2 požiadavky občanov Dolného Hričova

16. vybudovať nový cintorín v tichom prostredí (za železničným telesom za obchodom Jednota) kde sú včelíny, v lokalite za ČOV- prečerpávačka - doriešiť!
17. zvýšiť kapacitu materskej školy
18. využiť školskú záhradu ako oddychovú zónu so zeleňou a detským ihriskom
19. využiť pozemky po trati ŽSR pre potreby obce (oddychová zóna, zeleň, cyklotrasa, komunikácia pre obsluhu..)
20. výstavba - RD v lokalite na Štvrte
21. cyklotrasa - smer - Kolesová
22. DOMINO prestavať na OÚ, a premiestniť do objektu knižnicu, denný stacionár pre dôchodcov, KD - galéria v pivničných priestoroch,
23. športové aktivity - dobudovať športový areál,
24. lokalitu Beniakova - navrhnuť na zmiešanú zónu
25. priemysel - sústrediť a rozšíriť za D3
26. v lokalite za SA v Dolnom Hričove výstavbu dvojpodlažných bytových domov
27. vybudovať podľa návrhu cestu poza SA - ihrisko kde by sa mohli v budúcnosti budovať rodinné domy - radovky,
28. RD na ul. Staničná a Mládeže popod cestu 1/61 - vybudovať prístupovú cestu vedúcu z ul. Staničnej
29. riešiť požiadavku SSC - na hlukovú štúdiu
30. vybudovať chodník smerom k železničnému podchodu
31. lokalitu Studenec a Skalka využiť ako rekreačnú zónu - chaty, rekreačné domy

2.15.7 STRETY ZÁUJMOV

- S.1. Zámer rozvoja výstavby na úkor najkvalitnejšej poľnohospodárskej pôdy a rozpor z optimálnym využitím krajinného potenciálu (KEP)
- S.2. Zámer rozvoja bytovej výstavby v kolízii s ochrannými pásmami cesty I/61 a diaľnice D3, D1, železnice
- S.3. Zámer rozvoja občianskej vybavenosti a majetkoprávnym stavom
- S.4. Hlukové dopady na pozemky v blízkosti cesty I/61, železnice a snaha o ich maximálne zhodnotenie a využitie pre bývanie

V Žiline 11/2017 vypracoval: Ing. arch. Peter Krajč